

## Həbs yerlərinin daxili intizam Qaydalarının təsdiq edilməsi barədə

### AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI NAZİRLƏR KABİNETİNİN QƏRARI

“Həbs yerlərində saxlanılan şəxslərin hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 6 iyul tarixli 667 nömrəli Fərmanının 1.6-cı bəndinin icrasını təmin etmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. “İstintaq təcridxanalarının daxili intizam Qaydaları” təsdiq edilsin (1 nömrəli əlavə).

2. “Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili intizam Qaydaları” təsdiq edilsin (2 nömrəli əlavə).

2-1. Bu Qərar *dəyişikliklər Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 24 avqust tarixli 772 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “İcra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının hazırlanması və qəbul edilməsi qaydası haqqında Əsasnamə”nin 2.6-1-ci bəndinə uyğun edilə bilər.*<sup>[1]</sup>

3. Bu qərar imzalandığı gündən qüvvəyə minir.

**Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Artur Rasi-zadə**

Bakı şəhəri, 26 fevral 2014-cü il

63

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin  
2014-cü il 26 fevral tarixli 63 nömrəli qərarı ilə  
**təsdiq edilmişdir**

## İstintaq təcridxanalarının daxili intizam Qaydaları

### 1. Ümumi müddəalar

1.1. İstintaq təcridxanalarının daxili intizam Qaydaları (bundan sonra—Qaydalar) “Həbs yerlərində saxlanılan şəxslərin hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (bundan sonra—Qanun) 11.2-ci maddəsinə əsasən, həmin Qanunun 12-ci maddəsinin və “Avropa Penitensiar Qaydaları”nın tələbləri, işgəncənin və Qeyri-insani, yaxud Ləyaqəti Alçaldan Rəftar və ya Cəzanın Qarşısının Alınması üzrə Avropa Komitəsinin tövsiyələri nəzərə alınmaqla hazırlanmışdır və istintaq təcridxanalarında daxili rejimi təmin etmək məqsədi ilə qəbul edilmişdir. Bu Qaydalar həmçinin Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş qaydada həbs edilmiş şəxslərin istintaq təcridxanalarında hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi mexanizmini müəyyən edir.

1.2. Bu Qaydalarda istintaq təcridxanalarında həbs edilmiş şəxslərin hüquqlarının və qanuni mənafelərinin qorunmasını, onların üzərinə qoyulmuş vəzifələrin yerinə yetirilməsini və onların təcrid edilməsini təmin edən rejim müəyyən edilir.

1.3. İstintaq təcridxanalarında rejim istintaq təcridxanalarının rəisləri və işçiləri tərəfindən təmin edilir. Onlar xidməti vəzifələrini yerinə yetirmədikdə və ya lazımınca yerinə yetirmədikdə, Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş qaydada məsuliyyət daşıyırlar.

1.4. Bu Qaydalar istintaq təcridxanalarının işçi heyəti, həbs edilmiş şəxslər və bu müəssisələrə baş çəkən şəxslər üçün məcburidir.

1.5. Həbs edilmiş şəxslərin Qanunla müəyyən edilmiş hüquq və azadlıqları daxili intizam qaydaları ilə məhdudlaşdırıla bilməz.

1.6. Həbs edilmiş şəxslər Qanunla onların üzərinə qoyulmuş vəzifələri yerinə yetirməyə və davranış qaydalarına riayət etməyə borcludurlar.

1.7. İstintaq təcridxanalarında saxlanılan şəxslərin yerləşdirilmə həddi müvafiq olaraq Azərbaycan Respublikasının ədliyyə naziri (Naxçıvan Muxtar Respublikasının ərazisində—Naxçıvan Muxtar Respublikasının ədliyyə naziri) və Azərbaycan Respublikasının *Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi* (Naxçıvan Muxtar Respublikasının ərazisində—Naxçıvan Muxtar Respublikasının *Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi*) tərəfindən müəyyən edilir.<sup>[2]</sup>

1.8. İstintaq təcridxanasının tabe olduğu dövlət orqanının rəhbərliyi istintaq təcridxanalarının xidməti fəaliyyətinin yoxlanılmasına göstəriş vermək hüququna malikdir.

1.9. İstintaq təcridxanalarının fəaliyyətinin kompleks yoxlanılması iki ildə bir dəfədən az olmayaraq həyata keçirilir. Yoxlamaya istintaq təcridxanasının tabe olduğu dövlət orqanının rəhbərliyinin əmri ilə təyin edilmiş əməkdaşlar cəlb edilir.

### 2. İstintaq təcridxanalarının quruluşuna dair ümumi tələblər

2.1. İstintaq təcridxanalarına bitişik olan ərazilərin sərhədləri Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti tərəfindən müəyyən edilir.

2.2. İstintaq təcridxanaları xüsusi layihələr üzrə ayrılıqda və ya qarışıq rejimli cəzaçəkmə müəssisəsinin nəzdində, müəssisədə məhkumların saxlandığı rejim binalarından (korporuslarından) təcrid edilməklə tikilir, ərazisi rejim və təsərrüfat sahələrinə bölünür.

2.3. Rejim sahəsində böyük inspektorun (rəisin növbətçi köməkçisinin) iş otağı, həkim otağı, telefon danışıq otağı və digər xidməti otaqlar, psixoloji yardım kabinetini, həbs edilmiş şəxslərin saxlanıldığı kameralardan ibarət olan rejim

korpusları yerləşir.

2.4. Təsərrüfat sahəsində təsərrüfat və məişət xidməti işləri üçün saxlanılmış məhkumlar yaşayan yataqxana tipli binalar, həyətəni sahəsi, ambulator və stasionar müalicəni təmin etmək üçün həkim otaqları, müayinə-diaqnostika kabinetləri, ümumi kamera-palataları və abstinensiyalı şəxslərin müvəqqəti saxlanması üçün nəzərdə tutulmuş kamera-palataları olan tibbi-sanitariya hissəsi, psixoloji yardım kabinet, klub, kitabxana, ticarət köşkü, yeməcxana, mətbəx, ərzaq (əşya) anbarları, idman zalı, idman meydançaları, istehsalat sahələri, qaraj, təsərrüfat emalatxanaları və digər yardımçı otaqlar yerləşir.

2.5. İstintaq təcridxanasının rejim və təsərrüfat sahələri bir-birindən təcrid olunur və mühəndis-texniki mühafizə vasitələri ilə təchiz edilir.

2.6. İstintaq təcridxanasının giriş hissəsində inşa edilmiş inzibati binada nəzarət-buraxılış məntəqəsi, müəssisə müdiriyyətinin, əməkdaşların xidməti iş otaqları, iclas (müşavirə) zalı, kriminalistika, qeydiyyat, tibbi müayinə və telefon danışqları otaqları, istintaq otaqları, vəkil otaqları, həbs edilmiş şəxslərin və məhkumların yaxın qohumları, dostları və ya əlaqələri onlar üçün qanuni maraq doğuran digər şəxslərlə görüş otaqları, sanitariya-təmizləmə və müəssisəyə yeni qəbul edilmiş həbs edilmiş şəxslər üçün ilkin (müvəqqəti) saxlanılma yerləri (karantin otaqları) yerləşir.

### **3. İstintaq təcridxanalarının rejim korpuslarında yerləşən kameraların quruluşu**

3.1. Həbs edilmiş şəxslər istintaq təcridxanalarının rejim korpuslarının kameralarında 4 m<sup>2</sup>-dən az olmayan yaşayış sahəsi ilə təmin olunurlar.

3.2. Rejim korpuslarında kameraların pəncərələri həbs edilmiş şəxslərin normal təbii işıqlanma şəraitində oxuması və təmiz hava ilə təmin olunması üçün kifayət qədər böyük olmalıdır. Kameraların döşəmələri taxta və yaxud metlax ilə örtülür, divarları sement qatışıqlı ilə maləlanir və rənglənilir. Kameralar sanitariya qovşağı, duş, istilik sistemi, hər həbs edilmiş şəxs üçün yaşayış sahəsinin normasına uyğun çarpay, yataq ləvazimatları, stol və oturmaqca təchiz olunur.

3.3. İstintaq təcridxanalarında kameraların qapıları 6 sm qalınlığında hazırlanır, onlar içəri tərəfdən polad təbəqə ilə örtülür. Həbs edilmiş şəxslərin davranışına nəzarət etmək məqsədi ilə qapıların mərkəzi hissəsində döşəmədən 1,4-1,5 metr hündürlüyündə gözlük qoyulur. Həbs edilmiş şəxslərə yemək, sənəd, kitab və digər zəruri əşyalar vermək üçün kameraların qapıları orta hissədə döşəmədən 95 sm hündürlüyündə 18x22 sm ölçüdə, dəhlizə açılan və qıfilla bağlanan kiçik pəncərə ilə təchiz edilir.

3.4. Kameraların qapı və pəncərələri siqnalizasiya, eyni zamanda qapıları xüsusi tipli mexaniki və ya elektromexaniki qıfıllarla təchiz olunur. Kameralarda radioreproduktor, televizor və nəzarətçilərin çağırılması üçün siqnal düymələri quraşdırılır.

3.5. Gəzinti yerləri kameralardan kənarında ayrıca təchiz edilmiş sahələrdə və yaxud rejim korpuslarında kameralara bitişik sahədə yerləşir. Gəzinti yerlərinin üstü 12x20 sm ölçüdə dəlikləri olan dəmir barmaqlıqlarla örtülür.

### **4. Cərimə təcridxanalarında yerləşən kameraların quruluşu**

4.1. İstintaq təcridxanalarının ərazisində təcrid edilmiş binada cərimə təcridxanaları təşkil olunur. Həmin binada gəzinti sahələri təşkil edilir. Cərimə təcridxanalarının kameralarında saxlanılan hər bir həbs edilmiş şəxs 4m<sup>2</sup>-dən az olmayan yaşayış sahəsi ilə təmin olunur.

4.2. Cərimə təcridxanalarının kameraları bu Qaydaların 3.2-ci bəndinin tələblərinə uyğun təşkil edilir. Pəncərələr içəri tərəfdən şüşəsinə toxunmağın qarşısını alan və qaynaq olunmuş metal barmaqlıqla təchiz olunur.

4.3. Cərimə təcridxanalarının kameraları bu Qaydaların 3.3-cü bəndində nəzərdə tutulmuş qaydada təchiz olunur. Kameralarda əlavə olaraq metal dayaq və millərdən hazırlanmış, daxil açılan daxili qapılar quraşdırılır.

### **5. Həbs edilmiş şəxslərin qəbul edilməsi, onların qeydiyyatının, şəxsi axtarışının aparılması, əşyalarının yoxlanılması, tibbi müayinədən keçirilməsi və kameralarda yerləşdirilməsi**

5.1. İstintaq təcridxanalarına daxil olan həbs edilmiş şəxslər müəssisənin böyük inspektoru (rəisin növbətçi köməkçisi), qarovul rəisi, qeydiyyat hissəsinin əməkdaşı, böyük inspektor (psixoloq) və tibbi-sanitariya hissəsinin tibb işçisi tərəfindən qəbul edirlər. Böyük inspektor (rəisin növbətçi köməkçisi) istintaq təcridxanasına gətirilmiş şəxsin qəbul edilməsinə əsas verən sənədləri yoxlayır və həmin şəxsi sorğu edərək cavabları şəxsi işdə olan məlumatlarla müqayisə edir.

5.2. İstintaq təcridxanasına yanında 3 yaşınadək uşağı olan qadının qəbul edilməsi üçün uşağın doğum haqqında şəhadətnaməsi və ya qadının həmin uşağın valideyni olduğunu təsdiq edən digər sənədlər, bu sənədlər olmadıqda isə müstəntiqin, prokurorun və ya məhkəmənin müvafiq qərarı olmalıdır.

5.3. Qeydiyyat hissəsinin əməkdaşı tərəfindən kompyuter məlumat bazasına müəssisəyə yeni daxil olmuş həbs edilmiş şəxslər barədə tam məlumat daxil edilir və onların fotosəkilləri çəkilir. Həbs edilmiş şəxslərin "Azərbaycan Respublikasında dövlət daktiloskopik və genom qeydiyyatı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş hallarda məcburi dövlət daktiloskopik və məcburi dövlət genom qeydiyyatı aparılır.<sup>[3]</sup>

5.4. Həbs edilmiş şəxslər istintaq təcridxanasının müdiriyyəti tərəfindən Qanunla və bu Qaydalarla tanış edirlər. Həbs edilmiş şəxsə bu normativ hüquqi aktlar izah olunmalıdır. Həbs edilmiş şəxslər tərəfindən qadağan olunmuş əşyaların hazırlanmasının, saxlanılmasının, gəzdirilməsinin, daşınmasının və ya istifadəsinin cinayət məsuliyyətinə səbəb olacağı barədə həbs edilmiş şəxslərə, o cümlədən həmin əşyaların onlara verilməsinin və ya ötürülməsinin cinayət məsuliyyətinə səbəb olması barədə digər şəxslərə istintaq təcridxanalarının müdiriyyəti tərəfindən iltizam alınmaqla məlumat verilir. İltizam həbs edilmiş şəxsin şəxsi işinə əlavə olunur (1 nömrəli əlavə).

5.5. Qəbul zamanı həbs edilmiş şəxslərin üzərində tam axtarış, onlara məxsus əşyalara isə baxış keçirilir. Qəbuldan dərhal sonra həbs olunmuş şəxsə yaxın qohumlarına və ya əlaqə saxlanılması onun üçün maraq doğuran digər şəxslərə telefonla həbsi barədə məlumat vermək imkanı yaradılır. Həbs edilmiş şəxslər əldə etməyə, özlərində saxlamağa,

sovqatlarda gətirilməsinə, habelə bağlama və banderollarda göndərilməsinə icazə verilən əşya, mallar və ərzaq məhsulları istisna olmaqla, digər mallar, əşyalar və ərzaq məhsulları saxlanılması üçün anbara təhvil verilir, bu barədə həbs edilmiş şəxsin iştirakı ilə akt tərtib olunur və onun şəxsi işinə əlavə edilir. Bu əşya, mallar və ərzaq məhsulları həbs edilmiş şəxsin ərizəsinə əsasən onun yaxın qohumlarına təhvil verilir. Belə əşyalar digər istintaq təcridxanasına və ya cəzaçəkmə müəssisəsinə daxil olmuş həbs edilmiş şəxsə aşkar edildikdə, onların hərəkətləri daxili rejim qaydalarının pozuntusu kimi qiymətləndirilir. Təbii səbəblərdən xarab olan ərzaq məhsulları məhv edilir və bu barədə həbs edilmiş şəxs məlumatlandırılmaqla akt tərtib olunur.

5.6. İstintaq təcridxanasına daxil olmuş həbs edilmiş şəxslər mövcud sanitar-epidemioloji normalarla müəyyən edilmiş qaydada tibbi müayinədən və kompleks sanitar təmizləmədən keçirilir, münasib paltarları olmadıqda, habelə bu şəxslərin xidməti fəaliyyəti ilə bağlı xüsusi geyimləri dəyişdirilərək iqlimə uyğun paltarla təmin olunurlar. Kompleks sanitar təmizləmə zamanı həbs edilmiş şəxslərin (kişilərin) razılığı ilə onların saçları və saqqalları qırılır. Həftədə bir dəfədən az olmayaraq yataq ləvazimatları (mələfə, bəlişüzü, adyal, adyalüzü, əl-üz dəsmalı) dəyişdirilməklə duş verilir. Havaların isti keçdiyi günlərdə həbs edilmiş şəxslərə həftədə ən azı iki dəfə yuyunmaq üçün şərait yaradılır. Təsdiq edilmiş cədvələ əsasən yaşayış binalarının, kommunal-məişət otaqlarının, yeməkkəhanının, mətbəxin, anbarların, xidməti və digər otaqların dezinfeksiyası, dezinseksiyası və deratizasiyası keçirilir.

5.7. İstintaq təcridxanasının müdiriyyəti istintaq təcridxanasına gətirilmiş həbs edilmiş şəxsi qəbul etməli və aşağıdakı məlumatları qeydə almalıdır:

5.7.1. soyadı, adı, atasının adı, anadan olduğu tarix və yer, yaşadığı ünvan;

5.7.2. şəxsin həbs edilməsinin əsası və onun həbs edilməsi barədə qərarı qəbul etmiş orqan;

5.7.3. istintaq təcridxanasına gətirilmənin tarixi və vaxtı;

5.7.4. həbs edilmiş şəxsə məxsus olan və saxlanılmaq üçün anbara təhvil verilən əşyaların siyahısı;

5.7.5. həbs edilmiş şəxsin üzərində müşahidə olunan hər hansı bədən xəsarətləri və onun istintaq təcridxanasına daxil olanadək məruz qaldığı hər hansı işgəncə və ya digər qəddar, qeyri-insani, yaxud ləyaqəti alçaldan rəftar barədə şikayəti;

5.7.6. həkim sirlinə aid tələblər nəzərə alınmaqla, həbs edilmiş şəxsin özünün və ya digər şəxslərin saxlanılması şəraitinə təsir göstərə biləcək psixi və fiziki *pozuntuları* barədə məlumatları. <sup>[4]</sup>

5.8. İstintaq təcridxanasına yeni daxil olmuş həbs edilmiş şəxslər iyirmi dörd saatadək müddətə ilkin saxlanılma yerində (karantində) başqa həbs edilmiş şəxslərdən ayrı saxlanılırlar. Xəstəliyi ilə əlaqədar karantində saxlanılması mümkün olmayan şəxslər həkimin rəyinə əsasən müəssisənin tibbi-sanitariya hissəsində yerləşdirilir.

5.9. Tibbi-sanitariya hissəsinin tibb işçisi yeni daxil olmuş, habelə prosessual hərəkətlərin keçirilməsi ilə bağlı təcridxanadan aparılan və geri qaytarılan həbs edilmiş şəxslərin təklidə xarici müayinəsini keçirir, bu barədə onların tibb kitabçasında müvafiq qeydlər aparır. Tibbi müayinə zamanı müəyyən edilən işgəncə və ya digər qəddar, qeyri-insani, yaxud ləyaqəti alçaldan rəftar nəticəsində törədildiyi güman edilən bədən xəsarətləri barədə yazılı məlumatları ibtidai araşdırmaya prosessual rəhbərliyi həyata keçirən prokurora göndərilməsi üçün dərhal həbs yerinin müdiriyyətinə çatdırılır.

5.10. Həbs edilmiş şəxslər kameralara onların yaşı, cinsi, əvvəlki məhkumluğu, səhhəti nəzərə alınmaqla yerləşdirilir.

5.11. Aşağıdakı həbs edilmiş şəxslər istintaq təcridxanalarında ayrı saxlanılırlar:

5.11.1. qadınlar kişilərdən;

5.11.2. yetkinlik yaşına çatmayanlar yetkinlik yaşına çatanlardan;

5.11.3. ilk dəfə cinayət törətmiş şəxslər əvvəllər azadlıqdan məhrum etmə yerlərində cəza çəkmiş şəxslərdən;

5.11.4. Azərbaycan Respublikasının Cəzaların İcrası Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla, həbs edilmiş şəxslər barəsində qanuni qüvvəyə minmiş hökm olan məhkumlardan;

5.11.5. cinayət prosesini həyata keçirən orqanın göstərişi ilə eyni cinayət işi və yaxud əlaqəli bir neçə cinayət işi üzrə barəsində cinayət təqibi həyata keçirilən həbs edilmiş şəxslər bir-birindən;

5.11.6. həbs edilmiş məhkəmə və hüquq mühafizə orqanlarının işçiləri və ya həmin orqanların sabiq işçiləri digər həbs edilmiş şəxslərdən;

5.11.7. həbs edilmiş şəxslər onların həyat və ya sağlamlığına təhlükə törədən digər həbs edilmiş şəxslərdən (istintaq təcridxanasının müdiriyyətinin və ya cinayət prosesini həyata keçirən orqanın qərarı ilə);

5.11.8. ağır yuluxucu xəstəliyə düçar olmuş və ya xüsusi tibbi nəzarətə ehtiyacı olan həbs edilmiş şəxslər tibbi rəy əsasında sağlam şəxslərdən, xəstəlikləri təhlükə yaratdıqda, müraciətləri nəzərə alınmaqla həm də bir-birindən;

5.11.9. özü və ətrafdakılar üçün təhlükə törədə biləcək kəskin psixi vəziyyətdə olan həbs edilmiş şəxslər tibbi rəy əsasında onlar üçün nəzərdə tutulan və bu təhlükənin qarşısını ala biləcək xüsusi şərait yaradılmış kameralarda təcrid edilməklə digər şəxslərdən.

5.12. Həbs edilmiş şəxslər istintaq təcridxanasının rəisinin və ya onu əvəz edən şəxsin əsaslandırılmış qərarı ilə aşağıdakı hallarda birnəfərlik kameralarda yerləşdirilirlər:

5.12.1. birnəfərlik kameralarda yerləşdirilməsi barədə həbs edilmiş şəxslər yazılı ərizə ilə müraciət etdikdə;

5.12.2. həbs edilmiş şəxslərin həyat və sağlamlığı üçün yaranmış təhlükənin qarşısının alınması məqsədi ilə; 5.12.3. bu Qaydaların 5.11-ci bəndində nəzərdə tutulmuş ayrılıqda saxlanılma tələblərinin başqa cür yerinə yetirilməsi qeyri-mümkün olduqda.

5.13. Birnəfərlik kameralarda saxlanılan həbs edilmiş şəxslərin üzərində gücləndirilmiş nəzarət və müşahidə təşkil olunur. Həbs edilmiş şəxsin birnəfərlik kamerada saxlanılması və burada saxlanılma müddətinin uzadılması barədə qərarlar həbs edilmiş şəxsə imza etdirilməklə elan edilir. Bu qərara istintaq təcridxanasının rəisi tərəfindən bir aydan gec olmayaraq yenidən baxılır. Həbs edilmiş şəxs birnəfərlik kameraya keçirilmə barədə qərardan yuxarı vəzifəli şəxsə və məhkəməyə şikayət etmək hüququna malikdir.

5.14. Həbs edilmiş şəxslər istintaq təcridxanasının rəisinin və ya onu əvəz edən şəxsin göstərişinə əsasən əməliyyat, yetkinlik yaşına çatmayan həbs edilmiş şəxslər isə tərbiyə işinin təşkili şöbələrinin (bölmələrinin) və ya psixoloqun rəyi nəzərə alınmaqla kameralara yerləşdirilir.

5.15. Hamilə və ya yanında 3 yaşınadək uşağı olan qadınlar rejim korpuslarında xüsusi təchiz edilmiş kameralarda

yerləşdirilir və həmin kameralar birlaylı çarpayılarla təchiz edilir.

## **6. Həbs edilmiş şəxslərin mühafizəsi və onların üzərində nəzarət**

6.1. Həbs edilmiş şəxslər istintaq təcridxanasında mühafizə olunur və nəzarət altında saxlanılırlar. Həmin şəxslər istintaq təcridxanasının ərazisində istintaq təcridxanasının işçilərinin müşayiəti ilə hərəkət edirlər. Nəzarət həyata keçirilərkən video, elektron və ya digər texniki vasitələrdən istifadə edilir.

6.2. Həbs edilmiş şəxslərin saxlanıldığı yerdə axtarış aparıla, onların əşyaları, bağlamaları, sovqatları və banderolları yoxlanıla bilər.

6.3. Həbs edilmiş şəxsə aşkar edilən pul onun sahibinin şəxsi hesabına köçürülür. Qiymətli kağızlar və ya özündə saxlanılmasına icazə verilməyən digər əşyalar həmin şəxsin vəsatəti ilə cinayət prosesini həyata keçirən orqanın qərarı əsasında həbs edilmiş şəxsin yaxın qohumlarına və ya digər şəxslərə onların razılığı olduqda verilir.

6.4. Həbs edilmiş şəxs özü ilə hər hansı dərman preparatlarını gətirdiyi halda, onlardan istifadə olunması barədə qərarı həkim qəbul edir.

6.5. İstintaq təcridxanasının ərazisinə giriş və ya bu ərazidən çıxış zamanı istintaq təcridxanasının əməkdaşları tərəfindən gələn və gedən şəxslərin əşyaları və geyimi, o cümlədən daxil olan və çıxan nəqliyyat vasitələri yoxlanılır, qadağan olunmuş əşyalar aşkar edildikdə, onlar götürülür və cinayət-prosessual qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada müvafiq araşdırma aparılır. İstintaq təcridxanasına gələn şəxslərdə və ya nəqliyyat vasitələrində həbs edilmiş şəxslərin özlərində saxlanılmasına icazə verilməyən əşyalar aşkar edildikdə, "Həbs yerlərində saxlanılan şəxslərin hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə bu əmələ görə məsuliyyət nəzərdə tutulmuşdursa, belə əşyalar onları gətirmiş şəxslərə qaytarılır.

6.6. Həbs edilmiş şəxslər müvəqqəti saxlama yerindən istintaq təcridxanasına keçirilərkən onlardan özlərində saxlanılmasına icazə verilməyən əşyalar aşkar edildikdə, onlar akt tərtib edilməklə götürülür və həbs edilmiş şəxs azad olunanadək həmin əşyalar saxlanılması üçün istintaq təcridxanasının anbarına təhvil verilir. Həmin əşyaların təbii səbəblərdən istintaq təcridxanasının anbarında saxlanması mümkün olmadıqda, istintaq təcridxanasının müdiriyyətinin əsaslandırılmış qərarı ilə məhv edilir və həbs edilmiş şəxsə bu barədə məlumat verilir.

## **7. İstintaq təcridxanalarının işçi heyətinin və həbs edilmiş şəxslərin qarşılıqlı münasibətləri**

7.1. İstintaq təcridxanalarının, o cümlədən mühafizə və müşayiəti həyata keçirən qurumların əməkdaşlarının və hərbi qulluqçuların həbs edilmiş şəxslərlə qarşılıqlı münasibətləri qanunvericiliyə ciddi riayət edilməklə həyata keçirilir.

7.2. Əməkdaşlar həbs edilmiş şəxslərlə münasibətdə özlərinin əxlaqi və vəzifə borclarının yerinə yetirilməsi ilə yüksək nümunə göstərməli, həbs edilmiş şəxslərin rəğbətini qazanmalıdırlar. Əməkdaşlara həbs edilmiş şəxslərə hər hansı bir əşyani, malları və ərzaq məhsullarını vermək və ya ötürmək, həbs edilmiş şəxslərlə onların qohumları və yaxınları ilə xidmətdən kənar əlaqə yaratmaq, habelə onların xidmətlərindən istifadə etmək qadağandır. Həbs edilmiş şəxslər heç bir halda işgəncə və ya digər qəddar, qeyri-insani, yaxud ləyaqəti alçaldan rəftara və ya cəzaya məruz qala bilməzlər.

7.3. Həbs edilmiş şəxslər istintaq təcridxanasının əməkdaşları ilə münasibətdə nəzakətli olmağa, onların qanuni tələblərini yerinə yetirməyə borcludurlar.

7.4. Həbs edilmiş şəxslər əməkdaşlara "siz", "vətəndaş" sözləri, rütbəsi və ya tutduğu vəzifənin adı ilə müraciət edirlər. İstintaq təcridxanasının əməkdaşları həbs edilmiş şəxslərə "siz", "vətəndaş" və ya onların soyadı ilə müraciət edirlər.

## **8. Həbs edilmiş şəxslərin davranış qaydaları**

8.1. Həbs edilmiş şəxslərin hüquqları aşağıdakılardır:

8.1.1. istintaq təcridxanasına gətirildikdən sonra yaxın qohumlarına və ya əlaqə saxlaması onun üçün qanuni maraq doğuran digər şəxslərə telefonla bu barədə məlumat vermək imkanı ilə təmin olunmaq;

8.1.2. şəxsi təhlükəsizliyi təmin edilməklə saxlanılmaq;

8.1.3. istintaq təcridxanasına qəbul edildikdən sonra və həbsdə saxlama zamanı dərhal öz hüquq və vəzifələri, bu Qaydaları, o cümlədən istintaq təcridxanasında rejim, təkliflərin, ərizələrin və şikayətlərin verilməsi qaydası ilə yazılı şəkildə tanış olmaq, bu barədə yazılı məlumatı özündə saxlamaq;

8.1.4. işgəncəyə və ya digər qəddar, qeyri-insani, yaxud ləyaqəti alçaldan rəftara və ya cəzaya məruz qalmamaq;

8.1.5. istintaq təcridxanasında saxlanılma zamanı onlara aidiyyəti olan bütün prosesual hərəkətlər barədə məlumatlandırılmaq;

8.1.6. müdafiəçisi və qanuni nümayəndəsi ilə görüşmək;

8.1.7. istintaq təcridxanasında saxlanıldığı müddətdə pulsuz yeməklə, maddi-məişət və tibbi-sanitariya xidmətləri ilə təmin olunmaq;

8.1.8. ədəbiyyatdan, o cümlədən xüsusi ədəbiyyatdan istifadə etmək, istintaq təcridxanasının kitabxanasından istifadə üçün ədəbiyyat, qəzet və jurnal götürmək və ya istintaq təcridxanasının müdiriyyətinin nümayəndəsinin vasitəsilə ticarət köşkükdən öz vəsaiti hesabına yazı ləvazimatı, ədəbiyyat, qəzet və jurnal əldə etmək və ya onlara abunə yazılmaq;

8.1.9. dini ayinləri yerinə yetirmək, dini ləvazimatdan və ədəbiyyatdan istifadə etmək;

8.1.10. bağlama, sovqat və banderol almaq;

8.1.11. mülki-hüquq münasibətlərində iştirak etmək və notariusun xidmətlərindən istifadə etmək;

8.1.12. etik davranışa uyğun rəftar olunmaq;

8.1.13. istintaq təcridxanasının müdiriyyəti tərəfindən qəbul edilmək;

8.1.14. hüquqazidd məqsədlər üçün istifadə edilə bilən və ya dövlət sirrini və Qanunla qorunan digər sirləri özündə əks etdirən sənədlər və yazılar istisna olmaqla, cinayət işi ilə tanış olmaq, öz hüquqlarının və qanuni mənafələrinin həyata

keçirilməsi ilə bağlı olan sənədləri və yaxud əqli fəaliyyətinin nəticəsi olan yazıları və ya onların surətlərini, o cümlədən təklif, ərizə və şikayətlərinə verilən cavabların surətlərini özündə saxlamaq;

8.1.15. həbsdə saxlanılmasının qanuniliyi, əsaslılığı və ya hüquqlarının və qanuni mənafelərinin pozulması məsələləri ilə bağlı təklif, ərizə və şikayətlərlə müraciət etmək;

8.1.16. Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş təxirəsalınmaz istintaq hərəkətlərinin aparılması halları istisna olmaqla, prosessual hərəkətlərin aparılmasına cəlb edilməsinin qadağan olunduğu müddətdə-gecə vaxtı səkkiz saat yatmaq;

8.1.17. hər gün iki saatdan az olmayaraq gündəlik gəzintiyə çıxarımaq;

8.1.18. idmanla məşğul olmaq və stolüstü oyunlar oynamaq;

8.1.19. siyahısı və sayı bu Qaydalarla müəyyən edilmiş şəxsi əşyalardan istifadə etmək (2 nömrəli əlavə);

8.1.20. öz paltar və ayaqqabısından istifadə etmək, münasib paltarı olmadıqda isə iqlimə uyğun paltarla təmin olunmaq;

8.1.21. öz vəsaiti hesabına istintaq təcridxanasının müdiriyyətinin nümayəndəsinin vasitəsilə ticarət köşkükdən ərzaq məhsulları və ən zəruri mallar əldə etmək;

8.1.22. *"Psixoloji yardım haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş qaydada ödənişsiz psixoloji yardım almaq;*<sup>[5]</sup>

8.1.23. istintaq təcridxanasının müdiriyyəti tərəfindən barəsində çıxarılan iş qərardan şikayət etmək;

8.1.24. Qanunda nəzərdə tutulmuş qaydada yaxın qohumları və ya əlaqə saxlaması onun üçün qanuni marağ doğuran digər şəxslərlə görüşmək;

8.1.25. şəxsi hesabları vasitəsilə pul baratları almaq və yaxın qohumlarına pul baratları göndərmək;

8.1.26. Qanunun və bu Qaydaların tələbləri nəzərə alınmaqla nikah bağlamaq və nikahı pozmaq, habelə digər ailə-hüquq münasibətlərində iştirak etmək;

8.1.27. Qanunda və bu Qaydalarda nəzərdə tutulmuş qaydada telefon danışıqlarından istifadə etmək;

8.1.28. bu Qaydalarda nəzərdə tutulmuş qaydada televiziya verilişlərinə baxmaq.

8.2. Həbs edilmiş şəxslərin vəzifələri aşağıdakılardır:

8.2.1. Qanunla və bu Qaydalarla müəyyən edilmiş qaydalara riayət etmək;

8.2.2. istintaq təcridxanasının müdiriyyətinin qanuni tələblərinə əməl etmək;

8.2.3. sanitariya-gigiyena və əks-epidemik qaydalara əməl etmək;

8.2.4. yanğıın təhlükəsizliyi qaydalarına əməl etmək;

8.2.5. istintaq təcridxanasının əmlakına qayğı ilə yanaşmaq;

8.2.6. saxlandığı kameranı növbətçilik qaydasında təmizləmək (süpürmək və yumaq);

8.2.7. istintaq təcridxanasının işçiləri ilə, habelə digər həbs edilmiş şəxslərlə nəzakətlə davranmaq;

8.2.8. istintaq təcridxanasının işçilərinin xidməti vəzifələrinin icrasına mane olmamaq;

8.2.9. özünün və ya digər şəxslərin həyat və sağlamlığı üçün təhlükə törədən hərəkətlərə yol verməmək;

8.2.10. gündəlik gəzinti zamanı davranış qaydalarına əməl etmək;

8.2.11. istintaq təcridxanasında işləyən və müəssisəyə gəlmiş vəzifəli şəxslərlə rastlaşdıqda ayağa qalxıb salam vermək.

8.3. Həbs edilmiş şəxslərə aşağıdakılar qadağan olunur:

8.3.1. bu Qaydalarla müəyyən edilmiş qadağan olunmuş əşyaları hazırlamaq, saxlamaq, gəzdirmək, əldə etmək və ya istifadə etmək, habelə həbs edilmiş şəxslərin özlərində saxlamasına icazə verilməyən əşyaları və ərzaq məhsullarını saxlamaq (3 nömrəli əlavə);

8.3.2. şəxsi istifadəsində olan əşyaları və digər malları başqa həbs edilmiş şəxslərə satmaq, bağışlamaq və ya başqa yolla vermək;

8.3.3. maddi və ya başqa qazanc məqsədi ilə stolüstü və digər oyunlar oynamaq;

8.3.4. gizli yolla yazışma aparmaq, digər kameralarda saxlanılan, həbs edilmiş şəxslərlə öz kamerasından danışmaq;

8.3.5. özünün və ya başqalarının bədənində döymə şəkil və yazılar həkk etmək;

8.3.6. jarqon ifadələrdən istifadə etmək, özünə və ya başqalarına ləqəb vermək;

8.3.7. çarpayılara, divarlara, dolabçalara qəzet və jurnallardan kəsilmiş şəkillər, fotoşəkillər yapışdırmaq və ya asmaq;

8.3.8. icazəsiz yataq yerini dəyişmək, çarpayının ətrafını pərdə və digər vasitələrlə örtmək;

8.3.9. təcridxananın ərazisində binaların, digər tikililərin damına çıxmaq, mühafizə edilən və qadağan olunmuş sahələrə yaxınlaşmaq.

## **9. Həbs edilmiş şəxslərin bağlama, sovqat və banderol qəbul etməsi və ya verməsi, habelə bağlamalara, sovqatlara və banderollara istintaq təcridxanasının işçiləri tərəfindən baxış keçirilməsi**

9.1. Həbs edilmiş şəxslər həftədə bir dəfə bağlama, sovqat və banderol almaq hüququna malikdirlər. Bir bağlama və ya banderolun yuxarı çəkisi mövcud poçt göndərişləri qaydaları ilə müəyyən edilir. Bir sovqatın çəkisi bir bağlama üçün müəyyən olunmuş çəkidən artıq olmamalıdır. Yetkinlik yaşına çatmayanlar, ağır xəstəlikdən əziyyət çəkənlər (bu barədə tibbi rəy olduqda), I və ya II *dərəcə əlilliyi olan şəxslər*, hamilə qadınlar və ya yanında 3 yaşınadək uşağı olan qadınlar say məhdudluğu olmadan bağlama, sovqat və banderol almaq hüququna malikdirlər.<sup>[6]</sup>

9.2. Vətəndaşlardan sovqatların qəbulu üçün istintaq təcridxanalarının giriş hissəsində xüsusi otaqlar təşkil olunur, onlar bu Qaydalarda göstərilən avadanlıqlarla təchiz edilir (4 nömrəli əlavə). Həmin otaqların görünən yerlərində sovqatların qəbulu, görüşlərin təqdim etmə qaydaları, həbs edilmiş şəxslərə verilməsi və ya ötürülməsi, sovqatlarda gətirilməsi, bağlama və banderollarda göndərilməsi qadağan olunmuş əşyaların siyahısı barədə məlumat, habelə bu siyahıda göstərilən əşyaların yoxlamadan gizlətməklə və ya hər hansı digər üsulla verilməsi (göndərilməsi və ya ötürülməsi) ilə bağlı məsuliyyəti müəyyən edən Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddəsinin və digər normativ hüquqi aktların mətni, habelə həmin otaqların iş rejimi və vətəndaşların qəbul günləri barədə məlumat lövhələri asılır. Sovqat qəbul edən nəzarətçilər ağı xələt geyinməlidirlər.

9.3. Sovqat gətirmiş şəxs və ya şəxslərdən biri bu Qaydalarla müəyyən edilmiş formada üç nüsxədən ibarət ərizə blankı doldurur və imzalayır (sovqat gətirmiş şəxslər ərizə blankları ilə müəssisə müdiriyyəti tərəfindən təmin edirlər (5 nömrəli əlavə). Həmin şəxslər bu blankın arxa tərəfində həbs edilmiş şəxslərə saxlanılması, sovqatlarda gətirilməsi, bağlama və banderollarda göndərilməsi qadağan olunmuş əşyaların siyahısı ilə, habelə bu siyahıda göstərilən əşyaların hər hansı bir üsulla verilməsinə və ya ötürülməsinə görə cinayət məsuliyyətinin yaranması barədə məlumatlandırılırlar. Ərizənin hər üç nüsxəsi sovqat gətirmiş şəxsin (şəxslərin) şəxsiyyətini təsdiq edən sənədlə birlikdə görüş otağına təhkim olunmuş nəzarətçiyə təqdim edilir. Nəzarətçi ilk növbədə həbs edilmiş şəxsin sovqat almaq hüququnun olub-olmamasını yoxlayır, belə hüququ varsa, sovqat gətirmiş şəxsin (şəxslərin) şəxsiyyətini təsdiq edən sənədini və ərizənin hər üç nüsxəsinin tələb edilən qaydada tərtib edilməsini yoxlayır. Əgər sovqat gətirmiş şəxs (şəxslər) ərizənin arxa tərəfində göstərilmiş məlumatı imzalamaqdan imtina edərsə və yaxud sovqat gətirmiş şəxsin (şəxslərin) təqdim etdiyi sənədlə onun şəxsiyyətinin uyğun gəlmədiyini müəyyən olunarsa, nəzarətçi bu barədə istintaq təcridxanasının müdiriyyətinə məlumat verir, onun göstərişi ilə səbəbi bildirilməklə sovqatın qəbul edilməsindən imtina edilir və bu barədə müvafiq akt tərtib olunur. Aktın surəti sovqat gətirilmiş həbs edilmiş şəxsin şəxsi işinə əlavə edilir.

9.4. Sovqat gətirmiş şəxsin (şəxslərin) şəxsiyyəti müəyyən edildikdən və ərizələr yoxlanıldıqdan sonra, nəzarətçi sovqatı gətirən şəxsə (şəxslərə) həbs edilmiş şəxslər ə saxlanılması, gətirilməsi və göndərilməsi qadağan olunmuş əşyalar və bu əşyaların onlara yoxlamadan gizlətməklə və ya hər hansı digər üsulla verilməsinə və ya ötürülməsinə görə cinayət məsuliyyətinin yaranması barədə bir daha xəbərdarlıq edir. Bundan sonra onların iştirakı ilə sovqatın qəbul edilməsi barədə ərizənin birinci nüsxəsini imzalayır, şəxsiyyəti təsdiq edən sənədlə birlikdə sovqatı gətirmiş şəxsə qaytarır. Ərizənin ikinci nüsxəsi sovqatın qəbul edilməsi barədə həbs edilmiş şəxs tərəfindən imzalandıqdan sonra, ayrı qovluğa tikilir və həbs edilmiş şəxs istintaq təcridxanasından çıxıldıqdan sonra bir il müddətində saxlanılır, ərizənin üçüncü nüsxəsi isə şəxsi işinə tikilir. Həbs edilmiş şəxs ərizəni imzalamaqdan imtina edərsə, bu barədə ərizədə müvafiq qeydiyyat aparılır.

9.5. Həbs edilmiş şəxslərə qadağan olunmuş əşyaların ötürülməsinin qarşısını almaq məqsədi ilə sovqata onu gətirmiş şəxsin, bağlama və banderollara isə həbs edilmiş şəxslərin iştirakı ilə istintaq təcridxanasının işçiləri tərəfindən baxış keçirilir.

9.6. Həbs edilmiş şəxslərin adına göndərilən bağlama və banderollarda, gətirilən sovqatlarda qadağan olunmuş əşyalar aşkar edildikdə, həmin əşyalar protokol tərtib edilməklə götürülür və cinayət-prosessual qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş qaydada müvafiq araşdırma aparılır. Bağlama, sovqat və banderollarda həbs edilmiş şəxslərin özlərində saxlanmasına icazə verilməyən əşyalar aşkar edildikdə, onlar akt tərtib edilməklə götürülür və həbs edilmiş şəxs azad olunanadək həmin əşyalar saxlanılması üçün istintaq təcridxanasının anbarına təhvil verilir və ya bağlama və banderolu göndərmiş şəxsin hesabına geri qaytarılır. Həmin ərzaq məhsulları və ya əşyalar geriye göndərilməsi üçün poçt müəssisəsi tərəfindən qəbul edilmədikdə, habelə onların təbii səbəblərdən istintaq təcridxanasının anbarında saxlanması mümkün olmadıqda, istintaq təcridxanasının müdiriyyətinin əsaslandırılmış qərarı ilə məhv edilir və həbs edilmiş şəxsə bu barədə məlumat verilir.

9.7. Sovqat aşağıdakı hallarda səbəbi izah edilməklə qəbul edilmir və onu gətirmiş şəxsə qaytarılır:

9.7.1. həbs edilmiş şəxs həbsdən azad edildikdə və ya istintaq təcridxanasından göndərildikdə;

9.7.2. həbs edilmiş şəxs vəfat etdikdə;

9.7.3. həbs edilmiş şəxsin sovqatı şəxsən qəbul etmək imkanı olmadıqda (istintaq hərəkətlərinin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar bir sutkadan az olmayan müddətə aparıldıqda; huşsuz vəziyyətdə tibbi-sanitariya hissəsinə yerləşdirildikdə (dərman preparatları istisna olmaqla) və s.);

9.7.4. sovqatın çəkisi bu Qaydaların 9.1-ci bəndinə əsasən müəyyən edilmiş çəkiddən artıq olduqda;

9.7.5. sovqatı gətirmiş şəxs şəxsiyyətini təsdiq edən sənədi təqdim etmədikdə;

9.7.6. həbs edilmiş şəxs sovqatı qəbul etməkdən yazılı imtina etdikdə;

9.7.7. həbs edilmiş şəxs cərimə təcridxanasına yerləşdirildikdə.

9.8. Bağlama və banderollar bu Qaydaların 9.7.1-ci, 9.7.2-ci və 9.7.6-cı yarımbəndlərində nəzərdə tutulmuş hallarda onları göndərmiş şəxslərə geri qaytarılır.

9.9. Cərimə təcridxanasına yerləşdirilmiş həbs edilmiş şəxslərin adına gəlmiş bağlama və banderollar təcridxananın anbarına təhvil verilir və şəxsin cərimə təcridxanasında saxlanılma müddəti başa çatdıqdan sonra onlara təqdim edilir.

9.10. Bağlama və banderollar həbs edilmiş şəxsə qəbul olunduğu gündən üç saat ərzində, müvəqqəti istintaq hərəkətləri və ya məhkəmə baxışı ilə əlaqədar təcridxanadan getmiş şəxs isə qayıtdıqdan sonra təqdim edilir.

9.11. Həbs edilmiş şəxslərin istintaq təcridxanası müdiriyyətinin razılığı ilə yaxın qohumlarına bağlama və ya banderol göndərmək hüququ vardır.

## **10. Həbs edilmiş şəxsin istintaq təcridxanasına gətirildikdə dərhal yaxın qohumlarına və ya əlaqə saxlaması onun üçün qanuni maraq doğuran digər şəxslərə telefonla bu barədə məlumat verməsi**

10.1. Həbs edilmiş şəxs istintaq təcridxanasına gətirildikdə dərhal həbsə alındığı və harada saxlanıldığı barədə yaxın qohumlarına və ya əlaqə saxlaması onun üçün qanuni maraq doğuran digər şəxslərə məlumat vermək üçün bu Qaydaların 13-cü hissəsində nəzərdə tutulmuş qaydada telefonla zəng etmək hüququna malikdir. İstintaq təcridxanasının müdiriyyəti həbs edilmiş şəxsin qocalığı, *yetkinlik yaşına çatmaması*, sağlamlıq və psixi vəziyyəti ilə bağlı hallar istisna olmaqla, belə məlumatları öz təşəbbüsü ilə verə bilməz. Həbs edilmiş şəxs istintaq təcridxanasına gətirildiyi barədə məlumat verməkdən imtina edərsə, bu barədə akt tərtib olunur və onun şəxsi işinə əlavə edilir. <sup>[7]</sup>

10.2. Əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan həbs edilmiş şəxslər istintaq təcridxanasına gətirilmələri barədə vətəndaşı olduqları və ya daimi yaşadıqları dövlətlərin Azərbaycan Respublikasındakı diplomatik nümayəndəliklərinə və ya konsulluqlarına, habelə həmin şəxslərə himayədarlığı öz üzərinə götürmüş *milli, yaxud* beynəlxalq təşkilatlara dərhal məlumat vermək imkanı ilə təmin olunurlar. <sup>[8]</sup>

## **11. Həbs edilmiş şəxslərin yemək təminatı, ərzaq məhsullarının və ən zəruri malların əldə edilməsi**

11.1. Həbs edilmiş şəxslər gündə üç dəfə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti tərəfindən müəyyən olunmuş yemək və maddi-məişət normalarına uyğun, keyfiyyət baxımından müasir gigiyena tələblərinə və qida normalarına cavab verən pulsuz, istintaq təcridxanasında hazırlanmış isti yeməklə təmin edirlər. Yeməklər hazırlanarkən, həbs edilmiş şəxslərin yaşı, sağlamlıq vəziyyəti və dini ənənələri nəzərə alınır. Yetkinlik yaşına çatmayanlar, hamilə və ya yanında 3 yaşınadək uşağı olan qadınlar Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti tərəfindən müəyyən olunmuş xüsusi yemək normaları ilə təmin edirlər.

11.2. Həbs edilmiş şəxslər nağdsız hesablaşma yolu ilə şəxsi hesablarında olan vəsaitlə ərzaq məhsulları və ən zəruri mallar əldə edə bilirlər. Bu məqsədlə istintaq təcridxanalarında fəaliyyət göstərən və iş rejimi təcridxanaların müdiriyyəti tərəfindən müəyyən edilən ticarət köşkü təşkil olunur. Həbs edilmiş şəxslərə ticarət köşkü ilə satışına icazə verilən ərzaq məhsulları və ən zəruri mallar bu Qaydalarla müəyyən edilmiş siyahı üzrə müəyyənləşdirilir (6 nömrəli əlavə).

11.3. Həbs edilmiş şəxslərin ticarət köşkündən ərzaq məhsulları və ən zəruri malların əldə edilməsi məqsədi ilə kameralardan çıxarılması qadağandır. Həbs edilmiş şəxslər üçün ərzaq məhsulları və ən zəruri malların satışı təcridxananın məsul şəxsləri tərəfindən həyata keçirilir. Bununla əlaqədar, təcridxananın ticarət köşkündə satışda olan ərzaq məhsullarının və malların siyahısı, qiymətləri göstərilməklə bütün kameralara paylanılır. Həbs edilmiş şəxsə ticarət köşkündə xərcləməyə icazə verilən məbləğ məhdudlaşdırılmır, onun şəxsi hesabında olan vəsaitlə nağdsız qaydada aparılır.

11.4. Ticarət köşkünün işçisi əvvəlcə təcridxananın mühasibatlığında həbs edilmiş şəxsin hesabında vəsaitin olub-olmamasını yoxlayır, sonra isə alınan ərzaq məhsulları və ən zəruri malları həbs edilmiş şəxsə imza etdirməklə kameralarda təqdim edir.

11.5. Həbs edilmiş şəxs öz vəsaiti hesabına ticarət şəbəkəsindən ərzaq məhsulları və ən zəruri mallar əldə etmək üçün istintaq təcridxanasının müdiriyyətinə ərizə ilə müraciət edir və ona verilən sifariş vərəqələrində əldə etmək istədiyi məhsul və malların adını, miqdarını (çəkisini) qeyd edir.

## **12. Həbs edilmiş şəxslərin yazışması və onların şəxsi hesabları vasitəsilə pul baratları alması və ya göndərməsi**

12.1. İstintaq təcridxanalarında saxlanılan şəxslər bu Qaydaların 12.3-cü bəndində nəzərdə tutulan hallardan başqa, məhdudiyətsiz sayda məktub, teleqram almaq və ya göndərmək hüququna malikdirlər. Bu Qaydaların 12.5-ci bəndində nəzərdə tutulmuş təklif, ərizə və şikayətlərdən başqa, digər məktub və teleqramların göndərilməsi onların öz vəsaiti hesabına həyata keçirilir. Poçt ləvazimatlarını (konvert, marka, teleqram blankları) həbs edilmiş şəxs təcridxananın ticarət köşkündən müvafiq qaydada əldə edir.

12.2. Həbs edilmiş şəxslərin məktub və teleqramlarının poçt göndərişləri istintaq təcridxanasının müdiriyyəti vasitəsilə həyata keçirilir. Bu məqsədlə həbs edilmiş şəxslər göndərmək istədikləri məktubları istintaq təcridxanasının müdiriyyətinin nümayəndəsinə müvəqqəti saxlanca təqdim edirlər.

12.3. Həbs edilmiş şəxslərin müdafiəçi və ya qanuni əsaslarla hüquqi yardım göstərən digər şəxslərlə yazışmaları istisna olmaqla, onların aldıqları və göndərdikləri digər yazışmalar hazırlanan cinayətlərin qarşısını almaq, cinayət təqibini və şəxslərin təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədi ilə cinayət prosesini həyata keçirən orqanın və ya həbs yerində rejimi təmin etmək üçün həbs yerinin müdiriyyətinin əsaslandırılmış qərarı ilə məhdudlaşdırıla və ya senzurdan keçirilə bilər. Həbs edilmiş şəxs bu bənddə nəzərdə tutulan hüququn məhdudlaşdırılmasına dair qərardan "Həbs yerlərində saxlanılan şəxslərin hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş qaydada məhkəməyə, həbs yerinin müdiriyyətinin qərarından isə habelə yuxarı vəzifəli şəxsə şikayət etmək hüququna malikdir.

12.4. Qadağan olunmuş əşyaların ötürülməsinin qarşısını almaq məqsədi ilə həbs edilmiş şəxslərin adına gələn və onlar tərəfindən göndərilən məktublar onların iştirakı ilə həbs yerinin müdiriyyəti tərəfindən açıla bilər. Bu halda həmin məktublارın oxunmasına yol verilmir. Həbs edilmiş şəxslər həbs yerlərində və cəzaçəkmə müəssisələrində saxlanılan şəxslərlə yalnız cinayət prosesini həyata keçirən orqanın razılığı ilə yazışa bilirlər.

12.5. Həbs edilmiş şəxslərin müstəntiqə, ibtidai araşdırmaya prosessual rəhbərliyi həyata keçirən prokurora, məhkəməyə, həbs yerinin fəaliyyətinə nəzarəti həyata keçirən orqanlara, Azərbaycan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkilinə (ombudsmana), BMT-nin insan hüquqlarının və azadlıqlarının müdafiəsi ilə məşğul olan qurumlarına, İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinə və ya işğancənin və ya digər qəddar, qeyri-insani, yaxud ləyaqəti alçaldan rəftarın və ya cəzanın qarşısının alınması üzrə Avropa Komitəsinə ünvanladığı təkliflər, ərizələr və şikayətlər təxirə salınmadan aidiyyəti üzrə göndərilir. Bu təkliflər ərizələr və şikayətlər, habelə onlara verilən cavablar senzurdan keçirilmir.

12.6. Müstəntiq, ibtidai araşdırmaya prosessual rəhbərliyi həyata keçirən prokuror, məhkəmə və ya istintaq təcridxanasının fəaliyyətinə nəzarəti həyata keçirən orqanlar tərəfindən təkliflərə, ərizələrə və şikayətlərə verilən cavablar həbs edilmiş şəxslərə imza etdirməklə elan olunur. Cavabların əsli onların şəxsi işlərinə, surətləri isə cinayət işinə əlavə edilir. Həbs edilmiş şəxslərin xahişi ilə cavabların surəti həm də onlara verilir.

12.7. Həbs edilmiş şəxslər təklif, ərizə və ya şikayət göndərdiklərinə görə hər hansı şəkildə təqib edilə bilməzlər. Belə təqiblərə yol vermiş şəxslər "Həbs yerlərində saxlanılan şəxslərin hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş qaydada məsuliyyət daşıyırlar.

12.8. Həbs edilmiş şəxslərin adına gəlmiş məktublارın verilməsi, habelə onların məktublarının ünvan sahiblərinə göndərilməsi məktubun gəldiyi və yaxud həbs edilmiş şəxs tərəfindən verildiyi gündən ən gec bir gün keçənədək istintaq təcridxanasının müdiriyyəti tərəfindən həyata keçirilir. Teleqramlar həbs edilmiş şəxslərə istintaq təcridxanasının müdiriyyəti tərəfindən dərhal verilir.

12.9. Həbs edilmiş şəxslərin aldıqları və göndərdikləri yazışmalar daxil olduğu və göndərildiyi vaxt göstərilməklə xüsusi qeydiyyat kitablarında qeydiyyata alınır.

12.10. İstintaq təcridxanasını tərk edən həbs edilmiş şəxslərin ünvanına daxil olan məktublar istintaq təcridxanasının müdiriyyəti tərəfindən ən gec bir gün müddətində həbs edilmiş şəxslərin yaşadığı ünvana (yerə) göndərilir.

12.11. Həbs edilmiş şəxslərə daxil olan pul baratları onların şəxsi hesablarına köçürülür. İstintaq təcridxanasının

müdiriyyətinin razılığı ilə onların öz şəxsi hesablarından yaxın qohumlarına pul baratları göndərilməsinə icazə verilir.

### **13. Həbs edilmiş şəxsin telefon danışıqlarından istifadə etməsi**

13.1. Həbs edilmiş şəxs istintaq təcridxanasına gətirildikdən sonra yaxın qohumlarına və ya əlaqə saxlaması onun üçün qanuni maraq doğuran digər şəxslərə bu barədə məlumat vermək üçün bir dəfə, sonradan isə həftədə iki dəfə 15 dəqiqəyədək müddətinə telefonla danışmaq hüququna malikdirlər. Şəhərlərarası və mobil telefon danışıqlarının haqqı həbs edilmiş şəxsin, onun yaxın qohumlarının və ya əlaqə saxlaması onun üçün qanuni maraq doğuran digər şəxslərin vəsaiti hesabına ödənilir.

13.2. Həbs edilmiş şəxslərin telefon danışıqlarının aparılması üçün istintaq təcridxanalarının rejim korpuslarında danışmaq kabinələri olan xüsusi otaqlar təşkil olunur. Həbs edilmiş şəxslərin telefon danışıqlarının uçotu, telefon danışıq otağına təhkim edilmiş əməkdaş tərəfindən onların şəxsin adına açılmış xüsusi vərəqələrdə qeydə alınır və həmin otaqda saxlanılır (7 nömrəli əlavə).

13.3. Müdafiəçisi ilə telefon danışıqları istisna olmaqla, həbs edilmiş şəxsin telefon danışıqlarından istifadə etmək hüququ hazırlanan cinayətlərin qarşısını almaq, cinayət təqibini və şəxslərin təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədi ilə cinayət prosesini həyata keçirən orqanın və ya istintaq təcridxanasında rejimi təmin etmək zərurəti yarandıqda, istintaq təcridxanasının müdiriyyətinin əsaslandırılmış qərarı ilə müəyyən müddətə məhdudlaşdırıla bilər. Belə qərar qəbul edildikdə, həbs edilmiş şəxs həmin hüquqlardan yalnız müvafiq qərarı qəbul etmiş orqanın yazılı razılığı olduqda istifadə edir. Həbs edilmiş şəxs bu bənddə nəzərdə tutulan hüquqların məhdudlaşdırılmasına dair qərardan "Həbs yerlərində saxlanılan şəxslərin hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş qaydada məhkəməyə, istintaq təcridxanasının müdiriyyətinin qərarından isə habelə yuxarı vəzifəli şəxsə şikayət etmək hüququna malikdir.

13.4. Həbs edilmiş şəxslərin telefon danışıqları istintaq təcridxanasının işçi heyətinin nəzarəti altında həyata keçirilir.

### **14. Həbs edilmiş şəxslərin əməyə cəlb olunması**

14.1. Həbs edilmiş şəxslər könüllülük əsasında istintaq təcridxanasının ərazisində haqqı ödənilən işlərə könüllü olaraq cəlb edilirlər.

14.2. Həbs edilmiş şəxslərin əməyi yalnız istintaq təcridxanasının ərazisindəki kameralarda, istehsalat sahələrində və sexlərdə təşkil olunur. Bu zaman Qanun və bu Qaydalarda nəzərdə tutulmuş həbs edilmiş şəxslərin ayrı saxlanması və təcrid etmə tələbləri, habelə mülki və əmək qanunvericiliyinin normalarının tələbləri, texniki təhlükəsizlik qaydaları, sanitariya—gigiyena normalarının tələbləri nəzərə alınmalıdır. İşlərə yalnız müəyyən olunmuş qaydada tibbi müayinədən keçmiş və istintaq təcridxanasındakı işlərə yararlı hesab olunmuş şəxslər buraxılırlar.

14.3. Həbs edilmiş şəxslərin istintaq təcridxanalarında əmək fəaliyyəti Azərbaycan Respublikasının əmək qanunvericiliyi ilə tənzimlənir.

14.4. İşləmək arzusunda olan həbs edilmiş şəxs istintaq təcridxanasının rəisinə ərizə ilə müraciət edir. İstintaq təcridxanasının rəisi ən gec 3 gün müddətində ərizəyə baxmalı və qərar qəbul etməlidir. Həbs edilmiş şəxsin istintaq təcridxanasında işlə təmin edilməsi mümkün olmadıqda, bu barədə ona izahat verilir. Həbs edilmiş şəxslərin əməkhaqları qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş tutulmalardan sonra onların şəxsi hesablarına keçirilir.

14.5. Həbs edilmiş şəxslərin istintaq təcridxanalarında cəlb olunması qadağan olunan işlərin və vəzifələrin siyahısı bu Qaydalarla müəyyən edilir (8 nömrəli əlavə).

### **15. Həbs edilmiş şəxslərin gəzintiyə çıxarılması**

15.1. Həbs edilmiş şəxslər hər gün iki saatdan az olmayaraq, gündəlik gəzintiyə çıxarımaq hüququna malikdirlər. Həbs edilmiş şəxslər sutkanın yalnız gündüz vaxtı gəzintiyə çıxarırlar.

15.2. Hamilə və ya yanında 3 yaşınadək uşağı olan qadınların müəyyən edilmiş gündəlik gəzintisi 4 saatdan az olmamalıdır.

15.3. Yetkinlik yaşına çatmayanların müəyyən edilmiş gündəlik gəzintisi 3 saatdan az olmamalıdır.

15.4. Cərimə təcridxanasında yerləşdirilən həbs edilmiş şəxslər hər gün ən azı 1 saat gəzinti hüququna malikdirlər.

15.5. Həbs edilmiş şəxslərin gəzintiyə çıxarılmasını təmin etmək məqsədi ilə bu Qaydaların 3.5-ci bəndində nəzərdə tutulmuş qaydada gəzinti yerləri təşkil edilir, oturaclar (skamyalar) ilə təchiz olunur. Gəzinti yerlərinin üstünün bir hissəsi gündən və yağışdan qorunmaq üçün dam örtüyü ilə bağlanılır.

### **16. Həbs edilmiş şəxslərin idmanla məşğul olması, stolüstü oyunlar oynaması və televiziya verilişlərinə baxması**

16.1. Həbs edilmiş şəxslər istintaq təcridxanasında idmanla məşğul olmaq və stolüstü oyunlar (şahmat, dama, domino, nərdtaxta) oynamaq, habelə bu Qaydalarda nəzərdə tutulmuş qaydada televiziya verilişlərinə baxmaq hüququna malikdirlər.

16.2. Həbs edilmiş şəxslər bədən tərbiyəsi və idmanla kameralarda, gəzinti yerlərində və ya idman zallarında, meydançalarda məşğul ola bilərlər.

16.3. Rejim korpuslarının kameraları stolüstü oyunlarla təchiz edilir.

16.4. Kameralarda mərkəzləşdirilmiş qoşucu qurğu ilə idarə olunan televizorlar quraşdırılır. Televiziya verilişlərinə baxış gün bölgüsü ilə müəyyən edilmiş yatma vaxtınadək müəyyən edilir.

16.5. Yetkinlik yaşına çatmayanların bu Qaydalarla müəyyən edilmiş gün bölgüsünə riayət etməklə kameradan kənardə əlavə televiziya verilişlərinə baxması, orta təhsilini davam etdirməsi və idmanla məşğul olması üçün şərait yaradılır.



## **17. Həbs edilmiş şəxsin müdafiəçisi və qanuni nümayəndəsi ilə görüşlərinin təmin edilməsi**

17.1. Həbs edilmiş şəxsə tutulduğu və ya barəsində həbs qətimkan tədbiri seçilməsi haqqında qərarın ona elan olunduğu andan görüşlərin sayı və müddəti məhdudlaşdırılmadan müdafiəçisi və qanuni nümayəndəsi ilə təkliddə görüşməsinə və konfidensial ünsiyyət saxlamasına şərait yaradılır.

17.2. Hüquqi yardım almaq üçün həbs edilmiş şəxslərin özlərinin, yaxın qohumlarının və ya onların qanuni nümayəndələrinin ərizəsinə əsasən həbs edilmiş şəxslərə vəkillərlə görüş verilir. Vəkil və qanuni nümayəndələrlə görüşlər Qanunla müəyyən edilmiş görüşlərin sayına daxil edilmir. Görüşlər həbs edilmiş şəxslərə istintaq təcridxanasının iş vaxtı (saat 900-dan 1800-dək) ərzində təqdim edilir.

17.3. Vəkil istintaq təcridxanasına onun şəxsiyyətini və səlahiyyətlərini təsdiq edən sənədi, qanuni nümayəndə isə cinayət prosesini həyata keçirən orqanın onu qanuni nümayəndə qismində cinayət prosesində iştiraka buraxılması barədə qərarı və şəxsiyyətini təsdiq edən sənədi təqdim etdikdə buraxılır. Belə görüşlər tərəflərin arzusu ilə təkliddə və bu Qaydalara riayət etməklə keçirilir.

## **18. Həbs edilmiş şəxsin yaxın qohumları və əlaqə saxlaması onun üçün qanuni maraq doğuran digər şəxslərlə görüşlərinin təmin edilməsi**

18.1. Həbs edilmiş şəxs yaxın qohumları və ya əlaqə saxlaması onun üçün qanuni maraq doğuran digər şəxslər ilə ayda dörd dəfə 4 saatadək müddətə müvafiq şəraitdə və nəzarət altında görüşmək hüququna malikdir. Həbs edilmiş şəxs görüş zamanı daxili intizam qaydalarını pozduqda, görüş vaxtından əvvəl dayandırılır və bu halda həmin fakt protokollaşdırılır. Müxtəlif kameralarda saxlanılan həbs edilmiş şəxslərin bir-biri ilə görüşməsi qadağan edilir.

18.2. Həbs edilmiş şəxslərə qohumları və əlaqə saxlaması onun üçün qanuni maraq doğuran digər şəxslərlə görüşləri müdiriyyətin nümayəndəsinin iştirakı ilə verilir. Görüşün təqdim olunmasına etiraz edildikdə, həbs edilmiş şəxsin və ya onunla görüşmək istəyən şəxsin ərizəsində etirazın səbəbləri barədə qeyd aparılır.

18.3. Epidemioloji və ağır yoluxucu xəstəliklər, təbii fəlakətlər və istintaq təcridxanasının normal fəaliyyət göstərməsinə mane olan digər fəvqəladə hallar zamanı görüşlərin təqdim edilməsi müvəqqəti dayandırılır.

18.4. Bir görüşün hissə-hissə verilməsinə icazə verilmir. Həkimin rəyinə əsasən ağır xəstəliyi ilə əlaqədar həyatı üçün təhlükə yaranan həbs edilmiş şəxsin yaxın qohumlarına ona baş çəkmək üçün istintaq təcridxanasının müdiriyyəti tərəfindən imkan yaradılmalıdır.

## **19. Görüşlərin təqdim edilməsi və keçirilməsi qaydaları**

19.1. Görüşün təqdim edilməsinə icazə istintaq təcridxanasının rəisi tərəfindən həbs edilmiş şəxsin, yaxud görüşə gəlmiş şəxsin ərizəsi, şəxsiyyətini və qohumluq əlaqəsini təsdiq edən sənəd (şəxsiyyət vəsiqəsi, pasport, hərbi qulluqçuların və hüquq mühafizə orqanları əməkdaşlarının xidməti vəsiqəsi və qəyyumluq orqanlarının sənədləri) əsasında verilir (9 nömrəli əlavə). Həbs edilmiş şəxslər və görüşə gəlmiş şəxslər ərizə blankları ilə müəssisənin müdiriyyəti tərəfindən təmin edilir.

19.2. Görüşə gəlmiş şəxs və ya şəxslərdən biri bu Qaydalarla müəyyən edilmiş formada ərizə yazır, bu ərizənin arxa tərəfində göstərilmiş həbs edilmiş şəxslərə saxlanılması, sovqatlarda gətirilməsi qadağan olunmuş əşya və malların siyahısı ilə, habelə bu siyahıda göstərilən əşyaların və digər malların hər hansı bir üsulla verilməsinə və ya ötürülməsinə görə cinayət məsuliyyəti daşması barədə xəbərdarlıq olunur və onu imzalayır. Əgər görüşə bir neçə şəxs gəlmişdirsə, onların hər birinin adı və soyadı ərizədə göstərilir, şəxsiyyəti təsdiq edən sənədlər qeyd olunur və hər birinə ayrılıqda cinayət məsuliyyəti haqqında xəbərdarlıq olunur və bu barədə imza edirlər. Ərizə görüşə gəlmiş şəxsin (şəxslərin) şəxsiyyətini təsdiq edən sənədlə birlikdə görüş otağına təhkim edilmiş nəzarətçiyə təqdim edilir. Nəzarətçi ilk növbədə həbs edilmiş şəxsin görüş almaq hüququna malik olub-olmamasını yoxlayır, belə hüquq müəyyən edildikdə, nəzarətçi görüşə gəlmiş şəxsin (şəxslərin) şəxsiyyətini təsdiq edən sənədini və ərizəsinin hər iki nüsxəsinin tələb edilən qaydada yazılmasını yoxlayır. Ərizənin arxa tərəfində məlumatla tanış olmaq barədə imza olmadıqda, habelə imzalar bir-birindən fərqləndikdə, nəzarətçi bu barədə görüşə gəlmiş şəxsə (şəxslərə) bir daha xəbərdarlıq edir və ərizələri imzalamaq üçün şəxsə qaytarır. Əgər görüşə gəlmiş şəxs (şəxslər) ərizənin arxa tərəfində göstərilmiş məlumatları, habelə ərizələri tələb olunan qaydada imzalamaqdan imtina edərsə, bu halda nəzarətçi dərhal istintaq təcridxanasının müdiriyyətinə məlumat verir. İstintaq təcridxanasının rəisinin göstərişi ilə görüşün verilməsindən imtina edilir, bu barədə nəzarətçi və istintaq təcridxanasının böyük inspektorunun (rəisin növbətçi köməkçisinin) iştirakı ilə akt tərtib edilir. Aktın surəti həbs edilmiş şəxsin şəxsi işinə əlavə edilir. Görüşə gəlmiş şəxsin (şəxslərin) təqdim etdiyi sənədlə onun şəxsiyyətinin uyğun gəlmədiyini müəyyən edilərsə, bu barədə dərhal istintaq təcridxanasının rəisinə məlumat verilir, onun göstərişi ilə səbəbi bildirilməklə, görüşün təqdim edilməsindən imtina edilir və bu barədə istintaq təcridxanasının böyük inspektorunun (rəisin növbətçi köməkçisinin) iştirakı ilə akt tərtib olunur.

19.3. Görüş verilməzdən əvvəl görüşə gəlmiş şəxsə (şəxslərə) görüş zamanı davranış qaydaları izah olunur, bu qaydalar pozulduqda görüşün dərhal dayandırılacağı barədə xəbərdarlıq edilir. Görüşə gəlmiş şəxsin (şəxslərin) istintaq təcridxanasında həbs edilmiş şəxslərdə saxlanılması qadağan olunan əşyaları həbs edilmiş şəxsə verəcəyi və ya həbs edilmiş şəxsdən hər hansı əşyanı alacağı barədə kifayət qədər əsas olduqda, istintaq təcridxanasının rəisi görüşə gəlmiş şəxsə, onun üst-başına və əşyalarına görüşdən əvvəl və sonra baxışın keçirilməsinə razılıq verəcəyi təqdirdə görüşün təqdim ediləcəyini elan edir. Həbs edilmiş şəxslərlə görüşə gəlmiş şəxsin (şəxslərin) üst-başına və əşyalarına baxış keçirilir. Görüşə gəlmiş şəxslərin üzərinə axtarış-baxış eyni cinsdən olan nəzarətçi tərəfindən həyata keçirilir.

19.4. Görüşə gəlmiş şəxs baxışdan imtina etdikdə, ona həbs edilmiş şəxslə görüşə icazə verilmir. Yoxlamadan gizlədilmiş qadağan olunmuş əşyalar və bu əşyaları həbs edilmiş şəxslərə verməyə cəhd edən şəxslər aşkar edildikdə, bu barədə protokol tərtib edilərək qanunvericiliyin tələblərinə uyğun tədbirlər həyata keçirilir.

19.5. Qiymətli əşyaların və pulun müvəqqəti saxlanca təhvil verilməsi və görüş başa çatdıqdan sonra geriye qaytarılması barədə xüsusi jurnalda nəzarətçi və həmin əşyaların sahibi tərəfindən imza edilir (10 nömrəli əlavə). 19.6.

Həbs edilmiş şəxslə görüşdə yetkinlik yaşına çatmış üç nəfərədək şəxsin və həbs edilmiş şəxsin uşaqlarının iştirakına icazə verilir.

19.7. Həbs edilmiş şəxslər görüşə səliqəli görkəmdə gəlməlidirlər. Onların üzərində görüşdən əvvəl və sonra tam axtarış aparılır.

19.8. Görüşə gəlmiş şəxslərə və onlarla birlikdə olan həbs edilmiş şəxslərin yetkinlik yaşına çatmayan uşaqlarına və ya digər yaxın qohumlarına özləri ilə görüş otağına ərzaq məhsulları və digər əşyalar keçirmələrinə icazə verilmir.

19.9. Görüş zamanı həbs edilmiş şəxslərə və ya onlar tərəfindən görüşə gəlmiş şəxslərə hər hansı sənədlərin, sxemlərin, yazıların və digər əşyaların verilməsinə icazə verilmir. Görüş zamanı danışıq görüşə gəlmiş şəxslər tərəfindən seçilən dildə aparılır. İstintaq təcridxanasının əməkdaşlarının bilmədiyi dildə danışıq aparıldıqda, müdiriyyət tərəfindən tərcüməçi dəvət olunur. Tərcüməçi qismində digər həbs edilmiş şəxsləri cəlb etmək qadağandır.

19.10. Öz vəzifələrini yerinə yetirərkən, istintaq təcridxanalarına baş çəkən, icraatında olan cinayət işləri üzrə istintaq və digər prosessual hərəkətləri aparan təhqiqatçıların və ya müstəntiqlərin, ibtidai araşdırmaya prosessual rəhbərliyi həyata keçirən prokurorların, habelə məhkəmə nəzarəti funksiyalarını həyata keçirən hakimlərin həbs edilmiş şəxslərlə görüşü tərəflərin razılığı ilə təklikdə keçirilir. Bu görüşlərin keçirilməsi zamanı həbs edilmiş şəxslərlə görüşən vəzifəli şəxslərin təhlükəsizliyi istintaq təcridxanasının rəisi tərəfindən təmin edilir.

19.11. İstintaq təcridxanasının fəaliyyətinə ictimai nəzarəti həyata keçirən səlahiyyətli nümayəndələr, təhlükəsizlik tədbirləri görülməklə həbs edilmiş şəxslərlə təklikdə söhbət edirlər.

19.12. Görüşdə davranış qaydaları pozulduqda, nəzarətçi dərhal görüşü dayandırır və bu barədə görüşə icazə vermiş şəxsə, o olmadıqda isə böyük inspektora (rəisin növbətçi köməkçisinə) məlumat verir və onun qəbul etdiyi qərarı yerinə yetirir. Həbs edilmiş şəxslər yaxın qohumları və ya əlaqə saxlanılması onun üçün qanuni maraq doğuran digər şəxslərlə görüşlər görüşən şəxsləri bir-birindən ayıran, lakin görüşməyə və sərbəst danışmağa imkan verən arakəsmə və müvafiq avadanlıqla təchiz olunmuş xüsusi otaqlarda keçirilir.

19.13. Görüş otaqları bu Qaydalara uyğun olaraq inventarla təchiz olunur (11 nömrəli əlavə).

19.14. Həbs edilmiş şəxsin müdafiəçisi istisna olmaqla, digər şəxslərlə görüşmək hüququ hazırlanan cinayətlərin qarşısını almaq, cinayət təqibini və şəxslərin təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədi ilə cinayət prosesini həyata keçirən orqanın və ya həbs yerində rejimi təmin etmək üçün həbs yerinin müdiriyyətinin əsaslandırılmış qərarı ilə müəyyən müddətə məhdudlaşdırıla bilər. Belə qərar qəbul edildikdə tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs həmin hüquqlardan yalnız müvafiq qərarı qəbul etmiş orqanın yazılı razılığı olduqda istifadə edir. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs bu bənddə nəzərdə tutulan hüquqların məhdudlaşdırılmasına dair qərardan Qanunla müəyyən edilmiş qaydada məhkəməyə, həbs yerinin müdiriyyətinin qərarından isə həmçinin yuxarı vəzifəli şəxsə şikayət etmək hüququna malikdir.

## **20. Azərbaycan Respublikasının İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsmanın) və Milli Preventiv qrupunun üzvlərinin həbs edilmiş şəxslərlə görüşü**

20.1. Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsmanın) və Milli preventiv qrup üzvlərinin istənilən vaxt, maneəsiz və əvvəlcədən xəbərdarlıq etmədən istintaq təcridxanasına daxil olmaq, orada saxlanılan şəxslərlə, habelə müvafiq məlumatı verə biləcək istənilən digər şəxslə təkbətək və ya zəruri saydığı halda mütəxəssisin və ya tərcüməçinin iştirakı ilə görüşmək və söhbət etmək, onların həmin yerlərdə saxlanılmasının qanuniliyini təsdiq edən, eləcə də həmin şəxslərlə rəftara və onların saxlanma şəraitinə aid olan bütün sənədlərlə tanış olmaq və surətlərini almaq, akt tərtib etmək, həyata keçirdikləri tədbirlərin gedişini və nəticələrini protokollaşdırmaq, istintaq təcridxanasının müdiriyyəti tərəfindən təxirə salınmadan qəbul edilmək, Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin, (ombudsmanın) həmçinin, istintaq təcridxanasının müdiriyyətinə tövsiyələr vermək və həmin tövsiyələrə müəyyən edilmiş müddətdə cavablar almaq hüququ vardır.

20.2. Beynəlxalq təşkilatların və respublikada akkreditə olunmuş diplomatik missiyaların nümayəndələrinin həbs edilmiş şəxslərlə görüşlərin keçirilməsi beynəlxalq normalara uyğun olaraq diplomatik kanallar vasitəsilə onların müraciətinə əsasən təmin edilir.

## **21. Həbs edilmiş şəxslərin istintaq hərəkətlərinin aparılmasında və ya məhkəmə iclaslarında iştirakının təmin edilməsi**

21.1. İstintaq təcridxanasının müdiriyyəti cinayət işləri üzrə istintaq və digər prosessual hərəkətləri aparan təhqiqatçıların və ya müstəntiqlərin, təhqiqata və ibtidai istintaqa prosessual rəhbərliyi həyata keçirən prokurorların, məhkəmə nəzarəti funksiyalarını həyata keçirən hakimlərin, habelə vəkillərin və prosessual hərəkətlərin aparılmasında iştirak edən digər şəxslərin iş vaxtı müddətində istintaq təcridxanasına daxil olmalarını təmin etməlidir.

21.2. Həbs edilmiş şəxslərin cinayət-prosessual qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla, gün bölgüsünə uyğun olaraq növbənin təhvil-təslimi (bir saatdan çox olmayan müddətə), yemək qəbulu (səhər, nahar və şam yeməyi) zamanı, habelə fasiləsiz yuxu üçün ayrılmış vaxtda kameralardan çağırış üzrə çıxarılması qadağandır.

21.3. Həbs edilmiş şəxslərə ittiham aktının, hökmün surətini və digər məhkəmə qərarlarını saxlamalarına icazə verilir. Məhkəmə bildirişləri, həbsdə saxlama müddətinin *uzadılması* barədə və digər bildirişlər, şikayətlərə cavablar, vəsatətlər və digər sənədlər imza etdirməklə həbs edilmiş şəxslərə elan olunur və onların şəxsi işlərinə əlavə edilir. Həbs edilmiş şəxslərin xahişi ilə qeyd olunan sənədlərin surəti onlara da verilir. <sup>[9]</sup>

21.4. İstintaq təcridxanasının yerləşdiyi yaşayış məntəqəsindən uzaq yerdə istintaq hərəkətlərinin aparılması və ya həbs edilmiş şəxsin məhkəmə icraatında iştirakının təmin edilməsi zərurəti olduqda və onun hər gün gətirilib—aparılması mümkün olmadıqda, həbs edilmiş şəxs *məhkəməyədək icraat zamanı ibtidai araşdırmaya prosessual rəhbərliyi həyata keçirən prokurorun, məhkəmə icraatı zamanı* məhkəmənin əsaslandırılmış qərarı ilə 1 ayda 10 gündən artıq olmayan müddətə istintaq təcridxanasından müvəqqəti saxlama yerinə keçirilir. Həbs edilmiş şəxsin vəsatəti əsasında həmin müddətin məhkəmənin əsaslandırılmış qərarı ilə məhkəmə icraatının sonunadək uzadılmasına yol verilir. <sup>[10]</sup>

21.5. Müəyyən müddətə azadlıqdan məhrum etmə və ya ömürlük azadlıqdan məhrum etmə növündə cəzalara

məhkum olunmuş şəxslərin digər cinayət işləri üzrə şübhəli və ya təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb olunması, onların işlərinə apellyasiya, kasasiya, əlavə kasasiya və ya hökmlərin icrası qaydasında baxılması, yaxud digər şəxslər tərəfindən törədilmiş cinayət işləri üzrə istintaq hərəkətlərinin həyata keçirilməsi və ya digər şəxslər tərəfindən törədilmiş cinayət işlərinə məhkəmədə baxılması ilə əlaqədar cəzaçəkmə müəssisəsindən istintaq təcridxanalarına keçirilməsi Azərbaycan Respublikasının Cəzaların İcrası Məcəlləsinin 69-1-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş qaydada və müddətdə həyata keçirilir.

21.6. Cinayət prosesini həyata keçirən orqanın yazılı göstərişinə əsasən, həbs edilmiş şəxslərin iştirakı ilə istintaq təcridxanasında istintaq hərəkətlərinin və yaxud digər prosessual hərəkətlərin aparılmasına şərait yaradılır.

21.7. İstintaq təcridxanasının müdiriyyəti həbs edilmiş şəxsin istintaq və digər prosessual hərəkətlərdə iştirak etməkdən imtina etdiyi halda protokol tərtib edir, onun barəsində tənbeh tədbirinin tətbiq edilməsi məsələsini həll edir. Protokol və qəbul olunmuş qərar həbs edilmiş şəxsin işinə tikilir.

21.8. İstintaq təcridxanasının müdiriyyəti həbs edilmiş şəxsə prosessual hərəkətin keçirilməsindən əvvəl və sonra müşahidə olunan bədən xəsarətləri və prosessual hərəkət zamanı yol verilən hər hansı işgəncə və ya digər qəddar, qeyri-insani, yaxud ləyaqəti alçaldan rəftar barədə şikayətləri qeydə alır və Qanunda nəzərdə tutulmuş qaydada tədbirlər görür.

## **22. Həbs edilmiş şəxslərin istintaq təcridxanasının müdiriyyəti tərəfindən qəbul edilməsi**

22.1. Həbs edilmiş şəxslərin fərdi qəbulu istintaq təcridxanasının rəisi tərəfindən hər gün (bazar və bayram günləri istisna olmaqla), rəis müavinləri və xidmət sahələrinin, tibbi-sanitariya hissələrinin rəisləri tərəfindən isə cədvəl üzrə keçirilir. Qəbul cədvəli həbsdə olan şəxslərin nəzərinə çatdırılır, ehtiyac yarandıqda isə qəbul dərhal keçirilə bilər. Qəbul edilənlərin qeydiyyatı xüsusi jurnallarda aparılır və müəssisənin dəftərxanasında saxlanılır (12 nömrəli əlavə).

22.2. Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman), Milli Preventiv qrupunun üzvləri, habelə nəzarəti həyata keçirən digər dövlət və ictimai təşkilatların nümayəndələri tərəfindən də məhdudiyət qoyulmadan həbs edilmiş şəxslər qəbul edilir.

22.3. Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin və Azərbaycan Respublikası *Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin* rəhbərliyi və əməkdaşları tərəfindən həbs edilmiş şəxslərin fərdi qəbulu, həmin orqanların tabeliyində olan istintaq təcridxanalarına baş çəkdiyi zaman həyata keçirilir. Bu şəxslər tərəfindən həbs edilmiş şəxslərin qəbulunun qeydiyyatı xüsusi jurnalda aparılır (13 nömrəli əlavə). [\[11\]](#)

## **23. Həbs edilmiş şəxslər tərəfindən dini ayinlərin yerinə yetirilməsi**

23.1. Həbs edilmiş şəxslərin vicdan və din azadlığına təminat verilir. Onlar istintaq təcridxanalarında dini ayinləri yerinə yetirmək, dini ləvazimatdan və ədəbiyyatdan istifadə etmək hüququna malikdirlər. Dini ayinlərin yerinə yetirilməsi üçün istintaq təcridxanasının müdiriyyəti tərəfindən müvafiq şərait yaradılır. Həbs edilmiş şəxslərin saxlandığı kameralarda və yaxud bu məqsədlər üçün nəzərdə tutulmuş xüsusi otaqlarda dini ayinlərin yerinə yetirilməsi digər həbs edilmiş şəxslərin hüquqlarını pozmamalıdır.

23.2. Həbs edilmiş şəxslər Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş qaydada dövlət qeydiyyatından keçmiş dini birliklərdən istintaq təcridxanasının müdiriyyəti vasitəsilə dəvət olunan din xadimlərinin iştirakı ilə dini ayinləri icra edirlər.

## **24. Həbs edilmiş şəxslərin maddi-məişət təminatı**

24.1. Həbs edilmiş şəxslər istintaq təcridxanasında sanitariya-gigiyena və yanğın təhlükəsizliyi qaydalarının tələblərinə uyğun olaraq zəruri maddi-məişət şəraiti ilə təmin olunurlar. Onlar istintaq təcridxanasında insan ləyaqətini alçaldan şəraitdə saxlanıla bilməzlər.

24.2. Həbs edilmiş şəxslərin münasib paltarları olmadıqda, onlar mövsümə uyğun paltarla təmin olunurlar. Belə paltar insan ləyaqətinə uyğun olmalı, habelə azadlıqdan məhrum etmə növündə cəza çəkən şəxslərə verilən paltardan fərqlənməlidir.

24.3. Həbs edilmiş şəxslərə fərdi çarpayı və yataq ləvazimatları (döşək, baliş, adyal) verilir. Həbs edilmiş şəxslər üçün istintaq təcridxanasında yaşayış sahəsinin norması 4m<sup>2</sup> —dən az ola bilməz.

## **25. Həbs edilmiş şəxslər tərəfindən təkliflərin, şikayətlərin və ərizələrin göndərilməsi**

25.1. Həbs edilmiş şəxslərin müstəntiqə, ibtidai araşdırmaya prosessual rəhbərliyi həyata keçirən prokurora, məhkəməyə, istintaq təcridxanasının fəaliyyətinə nəzarəti həyata keçirən orqanlara, Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə müvəkkilinə (ombudsmana) və Milli Preventiv qrupuna, BMT-nin insan hüquqlarının və azadlıqlarının müdafiəsi ilə məşğul olan qurumlarına, İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinə və ya işgəncənin və ya digər qəddar, qeyri-insani, yaxud ləyaqəti alçaldan rəftarın və ya cəzanın qarşısının alınması üzrə Avropa Komitəsinə (CPT) ünvanlıqları təkliflər, ərizələr və şikayətlər təxirə salınmadan (istirahət və iş günü hesab edilməyən bayram günləri, səsvərmə və ümumxalq hüzn günü istisna olmaqla) aidiyyəti üzrə göndərilir. Bu təkliflər, ərizələr və şikayətlər, habelə onlara verilən cavablar senzurdan keçirilmir.

25.2. Həbs edilmiş şəxslər təklif, ərizə və ya şikayət göndərdiklərinə görə hər hansı şəkildə təqib edilə bilməzlər. Belə təqiblərə yol vermiş şəxslər “Həbs yerlərində saxlanılan şəxslərin hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş qaydada məsuliyyət daşıyırlar.

## **26. Həbs edilmiş şəxs yeməkdən imtina etdikdə görülən tədbirlər**

26.1. Həbs edilmiş şəxs yeməkdən imtina etdikdə, istintaq təcridxanasının rəisi və ya onu əvəz edən şəxs tibbi-sanitariya hissəsinin rəisi və ya həkiminin iştirakı ilə onun səbəbini aydınlaşdırmalı, bu barədə cinayət prosesini həyata

keçirən orqana yazılı formada məlumat verməlidir.

26.2. Yeməkdən imtina etmənin səbəbləri əsaslı olduqda, istintaq təcridxanasının rəisi həbs edilmiş şəxs tərəfindən irəli sürülən qanuni tələblərin təmin edilməsi üçün təcili tədbirlər görür. İrəli sürülmüş tələblərin dərhal təmin edilməsi mümkün olmadıqda, həbs edilmiş şəxsə müvafiq izahat verilir və həmin tələblərin təmin edilməsi üçün tədbirlər görülür.

26.3. Yeməkdən imtina edən həbs edilmiş şəxs istintaq təcridxanasının rəisinin və ya onu əvəz edən şəxsin əsaslandırılmış qərarı ilə digər həbs edilmiş şəxslərdən ayrı saxlanılır və ona da həkim nəzarəti təyin edilir.

26.4. Yeməkdən imtina edən həbs edilmiş şəxsin istintaq təcridxanasında saxlanılma rejiminin öhdəliklərdən azad edilməsi həkimin tibbi rəyi əsasında həyata keçirilir.

26.5. Yeməkdən imtina edən həbs edilmiş şəxsə bu Qaydalarda nəzərdə tutulan vaxtda müəyyən edilmiş normalar üzrə bu bərdə müvafiq qeydiyyat aparılmaqla səhər, günorta və şam yeməyi verilir və ona yeməyi qəbul etmək təklif olunur. Bu təklif rədd edildikdə, yeməkdən imtina yeməklərin gətirilməsi haqqında qeydiyyatın aparıldığı vərəqədə qeyd olunur (14 nömrəli əlavə).

26.6. İstintaq təcridxanasının müdiriyyəti həbsə alınmış şəxsin yeməkdən imtina etməsi anından 24 saat keçdikdə yemək qəbulundan imtina edən şəxsin axırncı psixi və somatik vəziyyətini müəyyən etmək məqsədi ilə tibbi müayinəsinin keçirilməsinə göstəriş verir.

26.7. Yemək qəbulundan imtina edən həbs edilmiş şəxs hər gün həkim tərəfindən müayinə edilir, onun psixi və somatik vəziyyəti, o cümlədən fizioloji göstəriciləri qeydə alınır və bu bərdə həbs olunmuş şəxsin tibbi kitabçalarında və xəstəlik tarixlərində qeydlər aparılır.

26.8. Yeməkdən imtina edən həbs edilmiş şəxsin həyatı üçün təhlükə yarandıqda və o, özü haqqında real qərar qəbul etmək qabiliyyətini itirdikdə, həkimin yazılı rəyinə əsasən və onun iştirakı ilə yeməkdən imtina edən həbs edilmiş şəxsin səhhətinin yaxşılaşdırılmasına yönəldilmiş tədbirlər, o cümlədən həmin şəxsin ləyaqətini alçaltdırmaq şərti ilə məcburi qidalandırılması həyata keçirilir. Həbs edilmiş şəxslərin məcburi qidalandırılması Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi və Azərbaycan Respublikasının *Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti* müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən qəbul edilmiş Təlimata uyğun aparılır. [\[12\]](#)

26.9. Həbs edilmiş şəxsin yemək qəbulundan imtina etməsi onun digər istintaq təcridxanalarına göndərilməsinə, istintaq hərəkətlərində və məhkəmə iclaslarında iştirakına mane olmur. Yemək qəbulundan imtina edən həbs edilmiş şəxsin digər istintaq təcridxanalarına göndərilməsi tibb işçisinin müşayiəti ilə həyata keçirilir.

## 27. Həbs edilmiş şəxslərin tibbi-sanitariya təminatı

27.1. İstintaq təcridxanalarında həbs edilmiş şəxslərə tibbi yardım göstərilməsi üçün tibbi-sanitariya məntəqəsi yaradılır.

27.2. Həbs edilmiş şəxslər istintaq təcridxanasına qəbul edildiyi andan 24 saat müddətində tibbi müayinədən (rentgenoloji, laborator və s.) keçirilirlər. Tibbi müayinə digər şəxslərin iştirakı olmadan (təhlükəsizlik tədbirləri ilə bağlı hallar istisna olmaqla) tibb işçiləri tərəfindən təklikdə aparılır. Həbs edilmiş şəxslər üçün müəyyən edilmiş tibbi kitabçada müayinənin nəticələrinə dair müvafiq qeydiyyat aparılır.

27.3. İşgəncə və ya digər qəddar, qeyri-insani, yaxud ləyaqəti alçaldan rəftar ilə əlaqədar şikayətlər, habelə tibbi müayinə zamanı müəyyən edilən işgəncə və ya digər qəddar, qeyri-insani, yaxud ləyaqəti alçaldan rəftar nəticəsində törətdiyi güman edilən bədən xəsarətləri bərdə yazılı məlumatlar təcridxana müdiriyyəti vasitəsilə müvafiq araşdırma aparılması üçün dərhal ibtidai araşdırmaya prosessual rəhbərliyi həyata keçirən prokurora göndərilir.

27.4. Həbs edilmiş şəxslərə tibbi və psixoloji yardımın göstərilməsi, habelə onların tibb müəssisələrində saxlanması Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2013-cü il 18 aprel tarixli 67 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə tibbi və psixoloji yardım göstərilməsi, habelə onların tibb müəssisələrində saxlanması Qaydaları"na uyğun həyata keçirilir. [\[13\]](#)

27.5. Həbs edilmiş şəxs xəstələndikdə və ya bədən xəsarəti aldıqda, onun tibbi müayinəsi tibb işçiləri tərəfindən dərhal həyata keçirilir. Tibbi müayinənin nəticələri qeydə alınaraq həbs edilmiş şəxsə, eləcə də müraciət olduqda, həmin şəxsin vəkilinə təqdim edilir.

27.6. İstintaq təcridxanasının tabe olduğu dövlət orqanının müalicə müəssisəsində həbs edilmiş şəxsin müayinəsinin təmin etmək mümkün olmadıqda onun, yaxud müdafiəçisinin vəsatəti ilə cinayət prosesini həyata keçirən orqanın qərarı əsasında tibbi müayinə həmin şəxsin özünün seçdiyi digər tibb müəssisələrinin mütəxəssisləri tərəfindən keçirilir. Bu halda tibbi müayinənin xərcləri həbs edilmiş şəxsin öz vəsaiti hesabına ödənilir. Xəstə həbs edilmiş şəxsin istintaq təcridxanasından kənar tibb müəssisələrinə müayinə və qısamüddətli müalicəyə göndərilməsi cinayət prosesini həyata keçirən orqanın qərarı ilə tibbi-sanitariya hissəsinin rəyi əsasında həyata keçirilir. Bu zaman həbsdə olan şəxsin müşayiəti və mühafizəsi istintaq təcridxanasının tabe olduğu orqanın müvafiq qurumu tərəfindən təmin edilir. [\[14\]](#)

27.7. Həbs edilmiş şəxsin hər bir həkim çağırışı təmin edilir, müvafiq tibbi müayinənin və yardımın həyata keçirilməsinə şərait yaradılır, zərurət yarandıqda isə onun saxlanma şəraitinin dəyişdirilmə məsələsinə həkim rəyinə uyğun olaraq istintaq təcridxanasının müdiriyyəti tərəfindən baxılır.

27.8. Həbs edilmiş şəxsin tibbi müayinəsi zamanı aşağıdakılara xüsusi diqqət yetirilir:

27.8.1. həkim sirrinin qorunması;

27.8.2. fiziki və psixi xəstəliklərin müəyyən edilməsi və onların müalicəsi üçün müvafiq tədbirlərin görülməsi;

27.8.3. həbs edilmiş şəxsin zorakılığa məruz qaldığına işarə edən əlamətlərin təcridatı ilə qeydiyyata alınması və istintaq təcridxanasının rəisinin nəzərinə çatdırılması;

27.8.4. narkotik vasitələrdən, psixotrop maddələrdən, dərman preparatlarından və ya alkoqold an sui-istifadə ilə əlaqədar abstinensiya əlamətlərinin müalicəsi;

27.8.5. həbsdə saxlanma ilə əlaqədar yaranmış hər hansı psixi və ya digər stress hallarının müəyyən edilməsi;

27.8.6. yoluxucu xəstəliyə tutulması ehtimal olunan həbs edilmiş şəxsin tibbi rəy əsasında xəstəlik müddətində digər şəxslərdən təcrid edilməsi və müvafiq müalicə alması;

27.8.7. həbs edilmiş şəxsin yalnız İV-yə (insanın immunçatışmazlığı virusu) yoluxması səbəbinə görə təcrid olunmamasının təmin edilməsi;

28.8.8. həbs edilmiş şəxsin azad edildikdən sonra cəmiyyətə reintegrasiyası üçün maneə törədə bilən fiziki və psixi pozuntuların qeydə alınması;

27.8.9. həbs edilmiş şəxsin əməyə və fiziki məşqlərə yararlı olmasının müəyyən edilməsi;

27.8.10. həbs edilmiş şəxsin razılığı ilə onun azad edilməsindən sonra zəruri tibbi və ya psixiatriya müalicəsinin davam etdirilməsi ilə əlaqədar müvafiq *dövlət tibb* müəssisələrinə məlumat verilməsi. <sup>[15]</sup>

27.9. Həbs edilmiş şəxs istintaq təcridxanasından azad edilməzdən əvvəl tibb işçiləri tərəfindən tibbi müayinədən keçirilir.

27.10. İstintaq təcridxanalarında sanitariya-gigiyena və əks-epidemik tədbirlər Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilmiş qaydalara uyğun həyata keçirilir. Sanitariya-gigiyena və əks-epidemik məqsədlə aparılan yoxlamaların nəticələri müvafiq aktla rəsmiləşdirilərək istintaq təcridxanalarının müdiriyyətinə təqdim edilir.

## **28. Həbs edilmiş şəxslərin mülki hüquq münasibətlərində iştirakı**

28.1. Həbs edilmiş şəxslər cinayət prosesini həyata keçirən orqanın razılığı ilə bu Qaydaların tələblərinə riayət etməklə şəxsən və ya öz nümayəndələrinin vasitəsilə mülki hüquq münasibətlərində iştirak edirlər.

## **29. Həbs edilmiş şəxslərin ailə hüquq münasibətlərində iştirakı və notariusun xidmətlərindən istifadəsi**

29.1. Həbs edilmiş şəxslər ailə qanunvericiliyinin tələblərinə uyğun olaraq nikah bağlayır, nikahı pozur, habelə digər ailə hüquq münasibətlərində iştirak edirlər.

29.2. Həbs edilmiş şəxslər istintaq təcridxanasında notariusun xidmətlərindən istifadə etmək hüququna malikdirlər.

## **30. İstintaq təcridxanalarında vəfat edən həbs edilmiş şəxslərin meyitinin verilməsi**

30.1. Həbs edilmiş şəxs vəfat etdikdə, istintaq təcridxanasının rəisi bu barədə dərhal həmin şəxsin yaxın qohumlarına (teleqram vasitəsilə) və aidiyyəti orqanlara məlumat verir. Əcnəbi vətəndaşların ölümü barədə onların vətəndaşı olduqları dövlətin Azərbaycan Respublikasındakı diplomatik və ya konsulluq nümayəndəliklərinə, habelə onlara himayədarlığı öz üzərinə götürmüş beynəlxalq təşkilatlara məlumat verilir.

30.2. Həbs edilmiş şəxsin meyiti məhkəmə-tibb ekspertizası keçirildikdən və Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş digər prosesual hərəkətlər aparıldıqdan sonra onun qohumlarına verilir. Həbs edilmiş şəxsin öldüyü vaxtdan 7 gün müddətində meyitin verilməsi barədə müraciət daxil olmadıqda o, dövlət vəsaiti hesabına dəfn edilir. Həmin müddətdə meyitin daha uzun müddət saxlanması barədə müraciət daxil olduqda, meyit müraciət edən şəxsin vəsaiti hesabına 30 günədək müddətdə Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin müvafiq qurumunun meyitxanasında saxlanılır.

30.3. Meyit ölüm faktı üzrə cinayət işi ilə əlaqədar araşdırma aparan şəxsin və ya orqanın razılığı ilə onun dəfn edilməsini öz üzərinə götürmüş şəxsin yazılı müraciəti əsasında verilir. Meyiti qəbul edən şəxs şəxsiyyətini təsdiq edən sənəd təqdim etməlidir.

30.4. Vəfat etmiş şəxsin qohumlarına ölüm haqqında şəhadətnamənin hansı orqandan alınması üçün müraciət etmələri izah edilməlidir.

## **31. İstintaq təcridxanalarında gün bölgüsü və onun təşkili**

31.1. İstintaq təcridxanalarında əməliyyat şəraiti, ilin fəslə və yerli şərait nəzərə alınmaqla, ciddi nizamlanmış gün bölgüsü müəyyən olunur. Gün bölgüsü bu Qaydalarla müəyyən edilmiş nümunəyə uyğun hazırlanaraq istintaq təcridxanalarının rəislərinin əmri ilə təsdiq edilir, həbs edilmiş şəxslərin və əməkdaşların nəzərinə çatdırılmaqla diqqəti cəlb edən yerdə asılır (15 nömrəli əlavə).

31.2. Müəssisənin tibbi-sanitariya hissəsində stasionar müalicəyə cəlb olunmuş həbs edilmiş şəxslər üçün xüsusi gün bölgüsü müəyyən olunur.

31.3. İstintaq təcridxanalarının rəisləri xidmət sahələrinin işini dəyişən cədvəl üzrə elə təşkil edirlər ki, həbs edilmiş şəxslərin yataqdan qalxma vaxtından yatma vaxtınadək müəssisədə böyük inspektordan (rəisin növbətçi köməkçisindən) başqa, istintaq təcridxanasının digər əməkdaşları da olsun.

31.4. İstirahət, bayram, ümumxalq hüzn və digər əlamətdar günlərdə və gücləndirilmiş iş rejimində xidmət aparıldıqda, müdiriyyətin növbətçiliyi təşkil olunur. Həbs edilmiş şəxslərin davranışına nəzarətin və onlar tərəfindən gün bölgüsünə riayət edilməsi prosesinə bütün əməkdaşlar cəlb olunurlar.

31.5. Həbs edilmiş şəxslər tərəfindən gün bölgüsünə riayət olunmasını təmin etmək məqsədi ilə istintaq təcridxanalarının müdiriyyətinin qərarı ilə rejim korpuslarında signal və komandaların verilməsi üçün texniki vasitələrdən istifadə edilir.

## **32. İstintaq təcridxanasında tətbiq edilən həvəsləndirmə tədbirləri**

32.1. Həbs edilmiş şəxslərə nümunəvi davranışına görə aşağıdakı həvəsləndirmə tədbirləri tətbiq edilir:

32.1.1. təşəkkür elan etmək;

32.1.2. verilmiş tənbeh tədbirini vaxtından əvvəl götürmək.

32.2. Həbs edilmiş şəxslərə həvəsləndirmə tədbirləri istintaq təcridxanasının rəisinin və ya onu əvəz edən şəxsin qərarı ilə tətbiq edilir.

### 33. İstintaq təcridxanasında tətbiq edilən tənbeh tədbirləri

33.1. Qanunun və bu Qaydaların tələblərini pozan həbs edilmiş şəxslər barəsində aşağıdakı tənbeh tədbirləri tətbiq edilir:

33.1.1. xəbərdarlıq;

33.1.2. töhmət;

33.1.3. 7 günədək müddətə cərimə təcridxanasına yerləşdirmə.

33.2. Tənbeh tədbiri istintaq təcridxanasının rəisinin və ya onu əvəz edən şəxsin əsaslandırılmış qərarı ilə tətbiq edilir (16 nömrəli əlavə). Qərarın surəti həbs edilmiş şəxsə dərhal təqdim edilir və şikayət etmək hüququ ona izah olunur. Bu barədə müvafiq qeydiyyat aparılır.

33.3. Bir pozuntuya görə yalnız bir tənbeh tədbiri tətbiq edilir.

33.4. Tənbeh tədbiri istintaq təcridxanasında müəyyən edilmiş qaydaların pozulması halları və həbs edilmiş şəxsin davranışı nəzərə alınmaqla tətbiq edilir. Tənbeh tədbiri pozuntunun aşkar edildiyi gündən ən gec 5 gün keçənədək, pozuntu ilə əlaqədar yoxlama aparıldıqda, yoxlama başa çatdıqda, lakin pozuntu törəldiyi gündən ən gec 1 ay keçənədək tətbiq olunur.

33.5. Qanunu və bu Qaydaları pozmaqda təqsirləndirilən həbs edilmiş şəxsin aşağıdakı hüquqları vardır:

33.5.1. hansı əməlin Qanunun və bu Qaydaların pozulması hesab olunduğu barədə dərhal məlumat almaq;

33.5.2. özünün müdafiəsi üçün kifayət qədər vaxta və şəraitə malik olmaq;

33.5.3. şəxsən və ya zəruri hesab etdiyi hallarda müdafiəçi vasitəsilə müdafiə olunmaq;

33.5.4. tərcüməçinin köməyindən pulsuz istifadə etmək;

33.5.5. şahidlərin izahatının alınmasını tələb etmək və onların izahatının alınmasında iştirak etmək.

33.6. Tənbeh tədbiri verilməzdən əvvəl həbs edilmiş şəxsdən izahat alınır. Həbs edilmiş şəxs izahat verməkdən imtina etdikdə, bu barədə imtinanın səbəbləri göstərilməklə akt tərtib olunur.

33.7. Həbs edilmiş şəxslərin tənbeh tədbirinin tətbiqindən öz mülahizəsinə görə yuxarı dövlət orqanına (vəzifəli şəxsə) və məhkəməyə şikayət etmək hüququ vardır. *Bu Qaydaların 33.8-ci bəndinə əsasən tənbeh tədbirinin tətbiqinin dayandırılması barədə qərar qəbul edildiyi hallar istisna olmaqla, şikayətin verilməsi tənbeh tədbirinin tətbiqini dayandırmır.* <sup>116</sup>

33.8. *Şikayətin verildiyi hallarda, şikayət olunan tənbeh tədbirinin tətbiqinin dayandırılması ilə bağlı məsələyə maraqlı şəxsin ərizəsinə əsasən və ya xidməti vəzifəsinə görə şikayət instansiyasının öz təşəbbüsü ilə şikayət instansiyası tərəfindən dərhal baxılır və bu barədə müvafiq qərar qəbul edilir.* <sup>117</sup>

### 34. Həbs edilmiş şəxslərin cərimə təcridxanalarında yerləşdirilməsi qaydası və orada saxlanılma şərtləri

34.1. Həbs edilmiş şəxslərə cərimə təcridxanasına yerləşdirilmə növündə tənbeh tədbiri onlardan yol verilmiş pozuntu barədə izahat alındıqdan və yoxlanıldıqdan sonra, müəssisə rəisinin əsaslandırılmış qərarı ilə müəyyən edilir (17 nömrəli əlavə).

34.2. Cərimə təcridxanasına yerləşdirilmiş həbs edilmiş şəxslərin səhhətinə tibbi-sanitariya məntəqəsinin tibb işçiləri tərəfindən gündəlik nəzarət edilir. Bu barədə həbs edilmiş şəxsin tibb kitabçasında və təcridxana jurnallarında müvafiq qeydlər aparılır.

34.3. Tənbeh tədbiri qismində cərimə təcridxanasına yerləşdirilmə barədə qərar həbs edilmiş şəxsə istintaq təcridxanasının rəisi və yaxud onun tapşırığı ilə müəssisənin digər əməkdaşı tərəfindən elan edilir.

34.4. Cərimə təcridxanasına yerləşdirilmiş həbs edilmiş şəxslər fərdi çarpayı və yataq ləvazimatı ilə təmin edilir, onlara özləri ilə əl-üz dəsmalı, sabun, diş məcunu, diş fırçası, tütün məmulatları, kibrit və müəyyən olunmuş sayda kitab (jurnal) və ədəbiyyat istisna olmaqla, ərzaq məhsulları və digər şəxsi əşyaları götürmək qadağandır. Cərimə təcridxanasına yerləşdirilmiş həbs edilmiş şəxslərə isti üst paltarları yalnız onlar gəzintiyə çıxarılanda verilir.

34.5. İstintaq təcridxanasının müdiriyyəti həbs edilmiş şəxslərin cərimə təcridxanasında olduqları müddətdə, onların şəxsi əşyalarının qorunub saxlanılmasını təmin edir. Ərzaq məhsulları anbara təhvil verilir və həbs edilmiş şəxslərə oradan azad edildikdən sonra qaytarılır. Müdiriyyət anbara təhvil verilmiş ərzaq məhsullarının qorunub saxlanılması üçün müvafiq tədbirlər görür. Təbii səbəblərdən xarab olmuş ərzaq məhsulları həbs edilmiş şəxslərin iştirakı ilə anbardan götürülür və bu barədə akt tərtib olunur. Bu akt böyük inspektor (rəisin növbətçi köməkçisi), cərimə təcridxanası üzrə nəzarətçi və həbs edilmiş şəxs tərəfindən imzalanır. Götürülmüş ərzaq məhsulları isə məhv edilir.

34.6. Həbs edilmiş şəxslərin cərimə təcridxanasına qəbulu böyük inspektorun (rəisin növbətçi köməkçisinin) rəhbərliyi altında nəzarətçilər tərəfindən həyata keçirilir və bu barədə müvafiq kitablarda qeyd edilir. Cərimə təcridxanasına yerləşdirilərkən həbs edilmiş şəxslər üzərində tam axtarış aparılır. Həbs edilmiş şəxslərə cərimə təcridxanası üçün ayrılmiş təmiz paltar verilir.

34.7. Cərimə təcridxanasında olduğu müddətdə həbs edilmiş şəxslərin ərzaq məhsulları əldə etməsi, bağlama, sovqat və banderol alması, stolüstü oyunlar oynaması, televiziya verilişlərinə baxması qadağandır. Bu şəxslərin ünvanına gəlmiş bağlama, sovqat və banderollar cərimə təcridxanasından azad edildikdən sonra onlara təqdim edilir.

34.8. Həbs edilmiş şəxslər hər gün bir saatdan az olmayaraq gəzinti hüququna malikdirlər.

34.9. Cərimə təcridxanasında rejim pozuntusuna yol vermiş həbs edilmiş şəxslərə Qanunda nəzərdə tutulmuş bütün tənbeh tədbirləri, o cümlədən bunun üçün əsas olduqda, cərimə təcridxanasında yerləşdirmə təkrarən tətbiq edilir. Bu hallarda tənbehin yeni müddəti əvvəlki tənbehin müddəti başa çatdıqdan sonra hesablanır.

34.10. Cərimə təcridxanasında özünə xəsarət yetirmə və özünü xəstəliyə vurma halları istisna olmaqla, istintaq təcridxanalarının tibbi-sanitariya məntəqələrinə keçirilmiş həbs edilmiş şəxslərin burada saxlanılma vaxtı verilən tənbehin çəkilmə müddətinə hesablanır.

34.11. Müəssisə rəisi barəsində cərimə təcridxanasında yerləşdirmə növündə tənbeh tədbiri tətbiq edilmiş şəxsi səhhəti ilə əlaqədar cərimə təcridxanasında saxlanılmasının qeyri-mümkün olması barədə tibbi rəy olduqda cərimə təcridxanasından azad edilir.

34.12. Cərimə təcridxanasında yerləşdirilmə növündə tənbehin müddəti başa çatdıqda, həbs edilmiş şəxs oradan dərhal azad edilir. Bu barədə jurnalda və qərarda qeyd edilir və həmin qərar həbs edilmiş şəxsin şəxsi işinə əlavə edilir. Həbs edilmiş şəxsi cərimə təcridxanasından böyük inspektor (rəisin növbətçi köməkçisi) tərəfindən azad edilir.

34.13. Bu Qaydaların 34.11-ci bəndində qeyd olunan hallar istisna olmaqla, həbs edilmiş şəxslərin cərimə təcridxanasından vaxtından əvvəl azad edilməsinə yol verilmir.

34.14. Hamilə və ya yanında 3 yaşınadək uşağı olan qadınlar, yetkinlik yaşına çatmayan şəxslər cərimə təcridxanasında yerləşdirilə bilməzlər.

### **35. İstintaq təcridxanalarının cərimə təcridxanalarında və birnəfərlik kameralarında həbs edilmiş şəxslərin saxlanılma şəraitinə nəzarət**

35.1. İstintaq təcridxanalarının rəisləri, onların müavinləri, xidmət sahələrinin rəisləri, böyük inspektorlar (rəisin növbətçi köməkçiləri), tibbi-sanitariya hissəsinin tibb işçiləri hər gün cərimə təcridxanasına və birnəfərlik kameralara baş çəkirlər və bu barədə qeydlər aparırlar. İstintaq təcridxanalarının rəhbərliyi tərəfindən həbs edilmiş şəxslərin saxlanılma şəraiti yoxlanılır, ehtiyacı olan şəxslərə tibbi yardım göstərilməsi, müəyyən edilmiş nöqsanların aradan qaldırılması və həbs edilmiş şəxslərin əsaslı şikayətlərinin təmin edilməsi üçün tədbirlər görülür. Bu barədə müvafiq şəxslər tərəfindən xüsusi jurnalda və həbs edilmiş şəxslərin tibb kitabçasında qeydlər aparılır (19 nömrəli əlavə).

### **36. Həbs edilmiş şəxslərin üzərində, binalarda, yaşayış və təsərrüfat sahələrində axtarış-baxış tədbirlərinin keçirilməsi qaydası**

36.1. Axtarış-baxış tədbirləri həbs edilmiş şəxslərdən qadağan olunmuş əşyaların götürülməsi, gizli saxlanıqların (tayniklərin) və qaçış üçün hazırlanmış yerlərin aşkar edilməsi, habelə gizlənmiş həbs edilmiş şəxslərin tapılması məqsədi ilə həyata keçirilir. Axtarış—baxış tədbirləri zamanı texniki vasitələrdən istifadə edilir.

36.2. Həbs edilmiş şəxslərin üzərində, istintaq təcridxanasının ərazisindəki binalarda, kameralarda axtarış, yaşayış sahəsinin ərazisində və istehsalat obyektlərinə baxış tədbirləri həm planlı, həm də qəflətən keçirilir.

36.3. Həbs edilmiş şəxslər üzərində şəxsi axtarış paltarlarını soyundurmaqla tam və paltarlarını soyundurmadan keçirilən natamam axtarışa bölünür.

36.4. Axtarış həbs edilmiş şəxslə eyni cinsdən olan şəxs tərəfindən aparılır.

36.5. Həbs edilmiş şəxslər üzərində axtarış aşağıdakı hallarda mütləq qaydada aparılır:

36.5.1 istintaq təcridxanasına daxil olarkən və oradan çıxarkən;

36.5.2. cərimə təcridxanasına, birnəfərlik kameraya keçirilərkən və oradan azad edilərkən;

36.5.3. görüşdən əvvəl və sonra;

36.5.4. rejimi pozduqda və ya cinayət törətdikdə.

36.6. Həbs edilmiş şəxslər üzərində tam axtarış müəssisəyə daxil olarkən və oradan göndərilərkən, habelə təhlükəsizliyinin təmin edilməsi məqsədi ilə istintaq təcridxanasının müdiriyyətinin göstərişi ilə aparılır.

36.7. Tam axtarış nəzarət-buraxılış məntəqəsində və ya ona yaxın ərazidə təchiz edilmiş xüsusi otaqda aparılır.

36.8. Axtarış zamanı həbs edilmiş şəxsə ilk növbədə qadağan olunmuş əşyaları təhvil vermək təklif olunur.

36.9. Axtarışın və baxışın nəticələri barədə protokol tərtib olunur. Protokolda aşağıdakılar göstərilir:

36.9.1. axtarışın yeri, tarixi və məqsədi;

36.9.2. axtarışda iştirak etmiş şəxslər;

36.9.3. götürülmüş qadağan olunmuş, saxlanılmasına icazə verilməyən əşyaların siyahısı (adı, miqdarı, çəkisi, tapıldığı yer);

36.9.4. həbs edilmiş şəxslərdə müəyyən edilmiş normadan artıq saxlanılan əşyaların ümumi siyahısı.

36.10. Axtarışın keçirilməsinə rəhbərlik edən şəxs götürülmüş əşyaların təbii səbəblərdən istintaq təcridxanasının anbarında saxlanması mümkün olmadıqda, onların məhv edilməsi barədə, digərlərinin isə saxlanması üçün anbara təhvil verilməsi barədə qərar qəbul edir və aktı imzalayır.

36.11. İstintaq təcridxanalarının rejim və təsərrüfat sahələrində axtarış-baxış tədbirləri keçirilərkən yataq ləvazimatlarına, inventarlara, daşınan əşyalara ziyan vurulmasına yol verilmir.

### **37. Həbs edilmiş şəxslərin say yoxlaması və kameralara baxış keçirilməsi**

37.1. İstintaq təcridxanalarında həbs edilmiş şəxslərin yoxlanılması hər gün növbənin təhvil-təslimi zamanı kameralar üzrə həbs edilmiş şəxslərin fotosəkilləri yapışdırılmış kamera vərəqələrinə əsasən aparılır. İtaətsizlik, kütləvi iğtişaşlar, həbs edilmiş şəxslərin qaçması zamanı, həmçinin təbii fəlakət və ya digər fəvqəladə hadisələr baş verdikdə, müəssisə rəisinin və ya onu əvəz edən şəxsin göstərişi ilə yoxlama günün istənilən vaxtlarında keçirilir.

37.2. Yoxlamalar növbəni təhvil alan nəzarətçilər heyəti tərəfindən həyata keçirilir. Xidməti zərurət yarandıqda, yoxlamalarda rejim, əməliyyat, qeydiyyat xidmətlərinin əməkdaşları və korpuslar üzrə böyük nəzarətçilər iştirak edir.

37.3. Yoxlamaların təşkilinə və keçirilməsinə görə məsuliyyəti böyük inspektorlar (rəisin növbətçi köməkçiləri) və nəzarətçilər növbəsi daşıyır.

37.4. Təhlükəsizliyin təmin edilməsi, kameraların texniki vəziyyətinin öyrənilməsi məqsədi ilə təsdiq edilmiş cədvələ əsasən rejim korpuslarında yerləşən kameralarda böyük nəzarətçilərin rəhbərliyi ilə nəzarətçilər heyəti tərəfindən iki gündə bir dəfə, orta rəis heyətinin rəhbərlik etdiyi qruplar tərəfindən həftədə bir dəfədən az olmayaraq, istintaq təcridxanası üzrə müəssisə müdiriyyətinin rəhbərliyi ilə ayda bir dəfə, ümumi baxış tədbirləri keçirilir. Keçirilən tədbirlərin nəticələri aktla rəsmiləşdirilir. Bu tədbirlər keçirilərkən, həbs edilmiş şəxslər gəzinti yerlərinə çıxarırlar.

### **38. Həbs edilmiş şəxsin təhlükəsiz yerə keçirilməsi**

38.1. Həbs edilmiş şəxsin həyatına, sağlamlığına, yaxud şəxsiyyətinə qarşı digər həbs edilmiş şəxslər və ya başqa şəxslər tərəfindən təhlükə yaranarsa, o, istintaq təcridxanasının müdiriyyətinə təhlükəsizliyini təmin etmək üçün ərizə ilə və ya şifahi müraciət etmək hüququna malikdir. Müəssisənin müdiriyyəti belə təhlükəyə məruz qalan şəxslərin təhlükəsizliyini təmin etmək üçün lazımi tədbirlər görməlidir.

38.2. Təhlükənin qarşısının alınması üçün istintaq təcridxanasının rəisi həbs edilmiş şəxsin birnəfərlik kameraya yerləşdirilməsinə dair qərar qəbul edir (20 nömrəli əlavə). Həbs edilmiş şəxsin birnəfərlik kameraya keçirilməsi mümkün olmadıqda, təhlükənin qarşısının alınması məqsədi ilə cərimə təcridxanasının kameralarından müvəqqəti istifadə edilməsinə yol verilir.

38.3. Həbs edilmiş şəxslərin təhlükəsizliyini təmin etmək üçün onun cərimə təcridxanasında və ya birnəfərlik kamerada yerləşdirilməsi tənbeh tədbiri hesab edilmir və ona belə yerlərə tənbeh tədbiri qaydasında keçirilmiş həbs edilmiş şəxslər üçün tətbiq olunan məhdudiyətlər əamil olunmur.

38.4. Həbs edilmiş şəxsin həyatına və sağlamlığına qarşı istintaq təcridxanalarının işçiləri və ya ibtidai araşdırmanı həyata keçirən şəxslər tərəfindən təhlükə yaranarsa, istintaq təcridxanasının müdiriyyəti belə təhlükəyə məruz qalan şəxslərin təhlükəsizliyini təmin etmək üçün lazımi tədbirlər görməli və aidiyyəti prokuroru məlumatlandırmalıdır.

### **39. İstintaq təcridxanalarında xüsusi saxlanma şəraiti**

39.1. Qanunun 47.1-ci maddəsinə uyğun olaraq istintaq təcridxanalarının işçilərinin, həbs edilmiş şəxslərin və ya digər şəxslərin həyatı və sağlamlığı üçün təhlükə yaradan kütləvi iğtişələr, habelə təbii fəlakət və ya digər fəvqəladə hadisələr baş verdikdə, istintaq təcridxanasının rəisinin təqdimatına əsasən istintaq təcridxanasının tabe olduğu dövlət orqanının qərarı ilə istintaq təcridxanasında 30 günədək xüsusi saxlanılma şəraiti tətbiq edilir.

39.2. İstintaq təcridxanalarında xüsusi saxlanılma şəraitinin tətbiq edildiyi müddətdə, həbs edilmiş şəxslərin iştirakı ilə aparılan tədbirlər məhdudlaşdırılır və ya dayandırılır, həbs edilmiş şəxslərin mühafizəsi, onların üzərində nəzarət, habelə buraxılış rejimi gücləndirilir. Bağlamaların, sovqatların və banderolların qəbul edilməsi dayandırılır, müəssisənin normal fəaliyyətinin təmin edilməsi məqsədi ilə digər tədbirlər həyata keçirilir.

39.3. Təxirəsalınmaz hallarda, yəni həbs edilmiş şəxslərin və ya digər şəxslərin həyatı və sağlamlığı üçün real təhlükə yaranıqda, istintaq təcridxanasının rəisi bu Qaydaların 40.1-ci bəndində nəzərdə tutulan tədbirləri müstəqil həyata keçirir və bu barədə dərhal istintaq təcridxanasının tabe olduğu dövlət orqanına məlumat verir.

39.4. İstintaq təcridxanalarında xüsusi saxlanılma şəraitinin tətbiq edilməsi barədə prokurorluq orqanlarına yazılı məlumat verilir.

39.5. Qeyd olunan vəzifələr yerinə yetirildikdən sonra istintaq təcridxanasının normal iş fəaliyyətini təmin etmək üçün xüsusi tədbirlər planı hazırlanır və bərpa tədbirləri həyata keçirilir.

39.6. İstintaq təcridxanalarında xüsusi saxlanılma şəraiti istintaq təcridxanasının rəisinin təqdimatına əsasən istintaq təcridxanasının tabe olduğu dövlət orqanının qərarı ilə ləğv edilir.

### **40. İstintaq təcridxanalarının mühafizəsi və müdafiəsinin təşkili**

40.1. İstintaq təcridxanalarının mühafizəsi və müdafiəsi, habelə bu müəssisələrə buraxılış rejimi istintaq təcridxanasının tabe olduğu dövlət orqanı tərəfindən həyata keçirilir və bu məqsədlə istintaq təcridxanaları mühəndis-texniki mühafizə, müşahidə vasitələri, qurğu və avadanlıqla təchiz olunur.

### **41. İstintaq təcridxanalarının fəaliyyətinə dövlət nəzarəti və ictimai nəzarət**

41.1. İstintaq təcridxanalarının fəaliyyətinə idarədaxili nəzarət qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada istintaq təcridxanasının tabe olduğu dövlət orqanı, idarədənəkar nəzarət isə məhkəmə və prokurorluq orqanları tərəfindən həyata keçirilir.

41.2. İstintaq təcridxanalarının fəaliyyətinə ictimai nəzarət qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada həyata keçirilir.



**1 nömrəli əlavə**

**nömrəli istintaq təcridxanasının rəisinə**

**İLTİZAM**

Mən, \_\_\_\_\_  
( həbs edilmiş şəxsin soyadı, adı və atasının adı)

həbs edilmiş şəxslərə hazırlanması, saxlanması, gəzdirilməsi, daşınması və ya istifadəsi qadağan olunmuş əşya və digər malların siyahısı, habelə qeyd olunan hərəkətlərə görə məsuliyyəti nəzərdə tutan Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinin 317-2-ci maddəsi ilə tanış oldum.

\_\_\_\_\_ (soyadı və adı) \_\_\_\_\_ (imza)

"\_\_" \_\_\_\_\_ 20\_\_ il

İltizamı aldı:

\_\_\_\_\_ (vəzifəsi) \_\_\_\_\_ (rütbəsi) \_\_\_\_\_ (imzası) \_\_\_\_\_ (soyadı və adı)

"\_\_" \_\_\_\_\_ 20\_\_ il

**Qeyd.** Həbs edilmiş şəxslərə hazırlanması, saxlanması, gəzdirilməsi, daşınması və ya istifadəsi qadağan olunmuş əşya və digər malların siyahısı, habelə qeyd olunan hərəkətlərə görə məsuliyyəti nəzərdə tutan Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinin 317-2-ci maddəsinin mətni iltizamın arxa tərəfində verilmişdir.

**İstintaq təcridxanalarında saxlanılan şəxs tərəfindən hazırlanması, saxlanması, gəzdirilməsi, daşınması və ya istifadəsi qadağan olunmuş əşyaların**

**S İ Y A H I S I**

1. Odlu və soyuq silahların bütün növləri, döyüş sursatları, partlayıcı maddələr və onların hissələri, xüsusi vasitələr (rezin dəyənəklər, əl qandalları, yayındırıcı təsir göstərən işıq-səs vasitələri, gözyaşardıcı qaz və s.), zəhərli (insan həyatı üçün təhlükəli olan) maddələr.
2. Konstruksiyasına görə soyuq silaha oxşar kəsici və deşici alətlər.
3. Narkotik vasitələr, psixotrop maddələr və onların prekursorları.
4. Güclü təsir edən dərman vasitələri.
5. Spirtli içkilərin bütün növləri, spirt qarışığı olan maddələr.
6. Radiodalğaların (elektromaqnit dalğaların) ötürücü-boğucu qurğuları, radioelektron cihazlar və elementlər, dinləmə qurğuları və gizli kameraların detektorları (aşkaredici qurğular).
7. Radioqəbuledici və ötürücülərin bütün növləri, optik cihazlar, peycer, mobil telefon, faks, kompyuter, internet şəbəkəsinə daxil olmaq üçün vasitəçi qurğular.
8. Müharibəni, zorakılığı, ekstremizmi, terroru və qəddarlığı təbliğ edən, milli, dini və irqi ədavəti qızışdıran, habelə pornoqrafiya xarakterli nəşrlər, audio-video daşıyıcıları.

Siyahı ilə tanış oldum:

\_\_\_\_\_ (imza, soyadı və adı)

"\_\_" \_\_\_\_\_ 20\_\_ il

**Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsindən**

**ÇIXARIŞ**

**Maddə 317-2. Cəzaçəkmə müəssisələrində və ya istintaq təcridxanalarında saxlanılan şəxs tərəfindən qadağan olunmuş əşyaların hazırlanması, saxlanması, gəzdirilməsi, daşınması və ya istifadəsi**

317-2.1. Cəzaçəkmə müəssisələrində və ya istintaq təcridxanalarında saxlanılan şəxs tərəfindən qadağan olunmuş əşyaların hazırlanması, saxlanması, gəzdirilməsi, daşınması və ya istifadəsi –

altı ayadək müddətə azadlıqdan məhrumetmə ilə cəzalandırılır.

317-2.2. Eyni əməllər təkrar törədildikdə –

iki ilədək müddətə azadlıqdan məhrumetmə ilə cəzalandırılır.

Cəzaçəkmə müəssisələrində və ya istintaq təcridxanalarında saxlanılan şəxs tərəfindən qadağan olunmuş əşyaların hazırlanması, saxlanması, gəzdirilməsi, daşınması və ya istifadəsi üçün cinayət məsuliyyəti müəyyən edən Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinin 317-2-ci maddəsinin mətni ilə tanış oldum və onu imzamlı təsdiq edirəm.

(imza, soyadı və adı)

“ ” 20 il

“İstintaq təcridxanalarının daxili intizam  
Qaydaları”na

2 nömrəli əlavə

**Həbs edilmiş şəxslərə özlərində saxlamağa, əldə etməyə, bağlama və banderollarda göndərilməsinə, sovqatlarda gətirilməsinə icazə verilmiş əşya, mallar və ərzaq məhsullarının**

### S İ Y A H İ S I

1. Həbs edilmiş şəxs üçün paltar, baş örtüyü və ayaqqabı.
2. İsti və adi alt paltar (hərəsindən iki dəst).
3. Corab, əlcək (iki cütdən artıq olmamaqla, şərf, cib dəsmalı, qayıq, sap və əllə tikiş üçün iynə).
4. Otaq nəleyinləri (şap-şapları) və idman ayaqqabıları (hərəsindən bir cüt).
5. İdman geyimi və alətləri ( bir dəst).
6. Güzgü, birdəfəlik üzqırخان ülgüc və ya elektrik ülgücü.
7. Parç, qaşığı.
8. Əl-üz və təsərrüfat sabunları, diş fırçası, diş məcunu və daraq.
9. Eynək, qoltuqağacı, əlağacı, həkimin icazəsi ilə protez və dərmanlar.
10. Elektrik çaydanı, sərinqeş.
11. Dərsliklər və dərs ləvazimatları (təhsil alanlar üçün).
12. Ədəbiyyat və ya jurnallar (hər həbs edilmiş şəxsə 10 cildədək) və qəzetlər.
13. Yazı kağızı, dəftərlər, qələmlər, mürəkkəb, diyircəkli qələm içlikləri, zərflər, açıqcalar, markalar.
14. Domino, şahmat, dama, nərtdaxta.
15. Məktublar, fotosəkillər (fotoalbomlar).
16. Ayaqqabı və paltar şotkaları, ayaqqabı kremi.
17. Çörək və digər un məmulatları.
18. Hisə verilmiş, duzlanmış ət və balıq məmulatları (bişirilməsi tələb olunmayan).
19. Yağ, piy.
20. Pendir.
21. Quru qənnadı məmulatları.
22. Quru çay.
23. Meyvə, meyvə qurusu və bişirilməsi tələb olunmayan tərəvəzlər.
24. Süd və süd məmulatları (şüşə qablarda olanlar istisna olmaqla).
25. Konservlər, sərinqədirici içkilər, təbii şirələr və mineral sular (şüşə qablarda olanlar istisna olmaqla).
26. Tütün məmulatları, kibrit, alışqan.
27. Cinayət işinə aid sənəd və qeydlər.
28. Təhvil verilmiş pulun, qiymətli əşyaların və s. qəbzləri.
29. Azyaşlı uşaqlar üçün nəzərdə tutulan ləvazimat (əməzik, uşaq yeməkləri, bələk və s.).

**Qeydlər:** 1. Həbs edilmiş şəxslərə bişirilməsi tələb olunan ərzaq məhsullarını (ət, balıq, makaron və makaron məmulatları, düyü, qarğıdalı, noxud və digər paxla növləri, bütün növ yarmalar) əldə etməyə və saxlamağa icazə verilmir.

2. Həbs edilmiş qadınlara özlərində baş yaylıqları, büstqalterlər, reyuzlar, qayıq, tənzip, saç sancaqları, şəxsi istifadə üçün gigiyenik vasitələr, vazelin, krem, pambıq, şampun, dodaq pomadası, pudra və tamponlar saxlamağa icazə verilir.

3. Həbs edilmiş şəxslərə məxsus əşyaların ümumi çəkisi bütün hallarda, o cümlədən anbarda saxlanılanlar da daxil olmaqla 50 kq-dan çox olmamalıdır.

4. Həbs edilmiş şəxslərə qayıq, əllə tikiş üçün iynə, güzgü, birdəfəlik üzqırخان ülgüc və ya elektrik ülgücü, elektrik çaydanı, sərinqeş və alışqan istintaq təcridxanası rəisinin icazəsi ilə verilir.

“İstintaq təcridxanalarının daxili intizam  
Qaydaları”na

3 nömrəli əlavə

**Həbs edilmiş şəxslərə verilməsi və ya ötürülməsi, habelə onlar tərəfindən hazırlanması, saxlanması, gəzdirilməsi, daşınması və ya istifadəsi qadağan olunmuş əşyaların**

## S İ Y A H I S I

1. Odlu və soyuq silahların bütün növləri, döyüş sursatları, partlayıcı maddələr və onların hissələri, xüsusi vasitələr (rezin dəyənəklər, əl qandalları, yayındırıcı təsir göstərən işıq-səs vasitələri, gözyaşardıcı qaz və s.), zəhərli (insan həyatı üçün təhlükəli olan) maddələr.

2. Konstruksiyasına görə soyuq silaha oxşar kəsici və deşici alətlər.

3. Narkotik vasitələr, psixotrop maddələr və onların prekursorları.

4. Güclü təsir edən dərman vasitələri.

5. Spirtli içkilərin bütün növləri, pivə, spirt qarışığı olan maddələr.

6. Radiodalğaların (elektromaqnit dalğaların) ötürücü-boğucu qurğuları, radioelektron cihazlar və elementlər, dinləmə qurğuları və gizli kameraların detektorları (aşkaredici qurğular).

7. Radioqəbuledici və ötürücülərin bütün növləri, optik cihazlar, peycer, mobil telefon, faks, kompyuter, internet şəbəkəsinə daxil olmaq üçün vasitəçi qurğular.

8. Müharibəni, zorakılığı, ekstremizmi, terroru və qəddarlığı təbliğ edən, milli, dini və irqi ədavəti qızışdıran, habelə pornoqrafiya xarakterli nəşrlər, audio-video daşıyıcıları.

**Qeyd.** Bu Siyahıda nəzərdə tutulmuş odlu və soyuq silahların bütün növləri, döyüş sursatları, partlayıcı maddələr və onların hissələri, zəhərli (insan həyatı üçün təhlükəli olan) maddələr, narkotik vasitələr, psixotrop maddələr və onların prekursorları və dövriyyəsi qanunsuz sayılan digər əşyalarla bağlı cinayət qanunvericiliyində müvafiq məsuliyyət nəzərdə tutulmuşdur.

“İstintaq təcridxanalarının daxili intizam  
Qaydaları”na

4 nömrəli əlavə

**İstintaq təcridxanalarına daxil olan şəxslərə və onların şəxsi əşyalarına,  
habelə bağlamalara, sovqat və banderollara baxış keçirmək üçün xüsusi otağın inventar və əşyalarının**

## S İ Y A H I S I

1. Həbs edilmiş şəxslərə özlərində saxlaması, bağlama və banderollarda göndərilməsi, habelə sovqatlarda gətirilməsi qadağan olunmuş əşyaların siyahısı.

2. Həbs edilmiş şəxslərə qadağan olunmuş əşyaların verilməsinə və ya ötürülməsinə görə cinayət məsuliyyətini nəzərdə tutan Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinin 317.1-ci maddəsinin tam mətni.

3. Masa və kətillər.

4. Paltar asılqanı.

5. Ağ xələt.

6. Tərəzi.

7. Mətbəx bıçaqları, konservaçan, çəngəl, qaşığı, qayçı, uzun biz, sovqatlarda gətirilmiş hazır xörəklərin boşaldılması üçün müxtəlif ölçülü qablar.

8. Dəmir şkaf.

9. Ərizə və şikayətlər üçün qutu.

10. Dərman vasitələri ilə təchiz olunmuş qutu.

11. Inventar və əşyaların siyahısı.

12. Soyuducu.

13. Təqsirləndirilən şəxslərə özlərində saxlanılmasına icazə verilən əşya və malların siyahısı.

14. Bağlamalara, sovqat və banderollara baxış keçirilməsi üçün digər vasitələr.

-

-

**5 nömrəli əlavə**

\_\_\_\_\_ istintaq təcridxanasının rəisi  
cənab \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_ ünvanında yaşayan  
(ünvan)

vətəndaş

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

(soyadı, adı, atasının adı və şəxsiyyəti təsdiq edən sənədin  
rekvizitləri)

**Ə R İ Z Ə**

Xahiş edirəm \_\_\_\_\_ istintaq təcridxanasında saxlanılan həbs edilmiş  
şəxs \_\_\_\_\_ üçün sovqat qəbul edəsiniz.  
(soyadı, adı və atasının adı)

Sovqatda olan əşyaların, malların və ərzaq məhsullarının siyahısı

Sıra -si	Ərzaq məhsullarının (əşyaların, malların) adı	Çəkisi		Sayı	Qeyd
		kq	qr		

İmza \_\_\_\_\_

" \_\_\_\_ " \_\_\_\_\_ 20\_\_ il

Sovqatı qəbul etdi: \_\_\_\_\_  
(nəzarətçinin imzası, soyadı və adı)

" \_\_\_\_ " \_\_\_\_\_ 20\_\_ il

Sovqatı aldı: \_\_\_\_\_  
(həbs edilmiş şəxsin imzası, soyadı və adı)

" \_\_\_\_ " \_\_\_\_\_ 20\_\_ il

**İstintaq təcridxanalarında saxlanılan şəxslərə verilməsi və ya ötürülməsi qadağan olunmuş əşyaların**

**S İ Y A H I S I**

1. Odlu və soyuq silahların bütün növləri, döyüş sursatları, partlayıcı maddələr və onların hissələri, xüsusi vasitələr (rezin dəyənəklər, əl qandalları, yayındırıcı təsir göstərən işıq-səs vasitələri, gözyaşardıcı qaz və s.), zəhərli (insan həyatı üçün təhlükəli olan) maddələr.

2. Konstruksiyasına görə soyuq silaha oxşar kəsici və deşici alətlər.

3. Narkotik vasitələr, psixotrop maddələr və onların prekursorları.

4. Güclü təsir edən dərman vasitələri.

5. Spirtli içkilərin bütün növləri, spirt qarışığı olan maddələr.

6. Radiodalğaların (elektromaqnit dalğaların) ötürücü-boğucu qurğuları, radioelektron cihazlar və elementlər, dinləmə qurğuları və gizli kameraların detektorları (aşkaredici qurğular).

7. Radioqəbuledicilərin və ötürücülərin bütün növləri, optik cihazlar, peycer, mobil telefon, faks, kompyuter, internet şəbəkəsinə daxil olmaq üçün vasitəçi qurğular.

8. Müharibəni, zorakılığı, ekstremizmi, terroru və qəddarlığı təbliğ edən, milli, dini və irqi ədavəti qızışdıran, habelə pornoqrafiya xarakterli nəşrlər, audio-video daşıyıcıları.

Siyahı ilə tanış oldum və imzamlarla təsdiq edirəm.

İmza: \_\_\_\_\_

(soyadı, adı və atasının adı)

" \_\_\_\_ " \_\_\_\_\_ 20\_\_ il

ÇIXARIŞ

**Maddə 317-1. Cəzaçəkmə müəssisələrində və ya istintaq təcridxanalarında saxlanılan şəxslərə qadağan olunmuş əşyaların verilməsi və ya ötürülməsi**

317-1.1. Cəzaçəkmə müəssisələrində və ya istintaq təcridxanalarında saxlanılan şəxslərə qadağan olunmuş əşyaların yoxlamadan gizlətməklə və ya hər hansı digər üsulla verilməsi və ya ötürülməsi —

min manatdan iki min manatadək miqdarda cərimə və ya iki ilədək müddətə islah işləri və ya iki ilədək müddətə azadlıqdan məhrumetmə ilə cəzalandırılır.

317-1.2. Eyni əməllər şəxs tərəfindən öz qulluq mövqeyindən istifadə etməklə törədildikdə —

üç ilədək müddətə müəyyən vəzifə tutma və ya müəyyən fəaliyyətlə məşğul olma hüququndan məhrum edilməklə üç min manatdan beş min manatadək miqdarda cərimə və ya üç ilədək müddətə azadlıqdan məhrumetmə ilə cəzalandırılır.

Cəzaçəkmə müəssisələrində və ya istintaq təcridxanalarında saxlanılan şəxslərə qadağan olunmuş əşyaların verilməsi və ya ötürülməsi üçün cinayət məsuliyyəti müəyyən edən Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinin 317-1-ci maddəsinin məzmununu ilə tanış oldum və imzamlı təsdiq edirəm.

İmza: \_\_\_\_\_

(soyadı, adı və atasının adı)

“ \_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20 \_\_ il

“İstintaq təcridxanalarının daxili intizam  
Qaydaları”na

6 nömrəli əlavə

**Həbs edilmiş şəxslərə istintaq təcridxanalarında ticarət köşkü vasitəsilə satışına icazə verilən ərzaq məhsulları və ən zəruri malların**

S İ Y A H İ S I

1. İsti və adi alt paltar.
2. Corab, əlcək, şərf, cib dəsmalı, qayıq, sap və əllə tikiş üçün iynə.
3. Otaq nəleyinləri (şap-şapları) və idman ayaqqabıları.
4. İdman geyimi və alətləri.
5. Güzgü, birdəfəlik üzqırخان ülgüc və ya elektrik ülgücü.
6. Parç, qaşığı.
7. Əl-üz və təsərrüfat sabunları, diş fırçası, diş məcunu və daraq.
8. Dərslilər və dərs ləvazimatları (təhsil alanlar üçün).
9. Ədəbiyyat, qəzet və jurnallar.
10. Yazı kağızı, dəftərlər, qələmlər, mürəkkəb, diyircəkli qələm içlikləri.
11. Şahmat, domino, dama, nərd.
12. Fotoalbomlar.
13. Ayaqqabı və paltar şotkaları, ayaqqabı kremi.
14. Çörək və digər un məmulatları.
15. Həsə verilmiş, duzlanmış ət və balıq məmulatları (bişirilməsi tələb olunmayan).
16. Yağ, piy.
17. Pendir.
18. Quru qənnadı məmulatları.
19. Quru çay.
20. Meyvə, meyvə qurusu və bişirilməsi tələb olunmayan tərəvəzlər.
21. Süd və süd məmulatları (şüşə qablarda olanlar istisna olmaqla).
22. Konservlər, sərinselədirici içkilər, təbii şirələr və mineral sular (şüşə qablarda olanlar istisna olmaqla).
23. Tütün məmulatları, kibrit və alışqan.
24. Tulalet kağızları.
25. Poçt ləvazimatları (zərflər, açıqçalar, markalar, teleqram blankları və s.)

**Qeydlər:** 1. Həbs edilmiş şəxslərə bişirilməsi tələb olunan ərzaq məhsullarının (ət, balıq, makaron və makaron məmulatları, düyü, qarğıdalı, noxud və digər paxla növləri, bütün növ yarmaların) satılmasına icazə verilmir.

2. Qadın həbs edilmiş şəxslər üçün nəzərdə tutulmuş istintaq təcridxanasında saxlanılan şəxslərə, baş yaylıqları, büstqalterlər, reyutuzlar, qayıq, tənzip, saç sancaqları, vazelin, krem, pambıq, şampun, dodaq pomadası, gigiyenik vasitələr (qadınlar üçün), pudra və tamponların da satılmasına icazə verilir.



**9 nömrəli əlavə**

“İstintaq təcridxanalarının daxili intizam  
Qaydaları”na

**9 nömrəli əlavə**

\_\_\_\_\_ istintaq təcridxanasının rəisi  
cənab \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_ ünvanda yaşayan  
(ünvan)  
vətəndaş \_\_\_\_\_

(soyadı, adı və atasının adı və şəxsiyyəti təsdiq edən  
sənədin rekvizitləri)

**ƏRİZƏ**

Xahiş edirəm həbs edilmiş şəxs \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_ ilə

(həbs edilmiş şəxsin soyadı, adı və atasının adı)

mənə görüşə icazə verəsiniz.

Görüşdə mənimlə birlikdə aşağıdakı şəxslər iştirak edəcəklər:

1. \_\_\_\_\_
2. \_\_\_\_\_
3. \_\_\_\_\_

**Qeyd.** Görüşdə iştirak edən digər şəxslərin şəxsiyyətini təsdiq edən sənədlər barədə məlumatlar göstərilir.

İmza: \_\_\_\_\_

“ \_\_\_\_\_ ”

Ərizəni qəbul etdi: \_\_\_\_\_

(adi, soyadı və imzası)

**Qeyd.** Görüşdə iştirak edən, 16 yaşı tamam olmuş şəxslərin ərizənin arxa tərəfində göstərilən məlumatla tanış olması və onları imzalaması zəruridir.

**İstintaq təcridxanalarında saxlanılan şəxslərə verilməsi və ya ötürülməsi qadağan olunmuş əşyaların**

**S İ Y A H İ S I**

1. Odlu və soyuq silahların bütün növləri, döyüş sursatları, partlayıcı maddələr və onların hissələri, xüsusi vasitələr (rezin dəyənəklər, əl qandalları, yayındırıcı təsir göstərən işıq-səs vasitələri, gözyaşardıcı qaz və s.), zəhərli (insan həyatı üçün təhlükəli olan) maddələr.
2. Konstruksiyasına görə soyuq silaha oxşar kəsici və deşici alətlər.
3. Narkotik vasitələr, psixotrop maddələr və onların prekursorları.
4. Güclü təsir edən dərman vasitələri.
5. Spirtli içkilərin bütün növləri, pivə, spirt qarışığı olan maddələr.
6. Radiodalğaların (elektromaqnit dalğaların) ötürücü-boğucu qurğuları, radioelektron cihazlar və elementlər, dinləmə qurğuları və gizli kameraların detektorları (aşkaredici qurğular).
7. Radioqəbuledici və ötürücülərin bütün növləri, optik cihazlar, peycer, mobil telefon, faks, kompyuter, internet şəbəkəsinə daxil olmaq üçün vasitəçi qurğular.
8. Müharibəni, zorakılığı, ekstremizmi, terroru və qəddarlığı təbliğ edən, milli, dini və irqi ədavəti qızıışdıran, habelə pornoqrafiya xarakterli nəşrlər, audio-video daşıyıcıları.

**Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsindən**

**ÇIXARIŞ**

**Maddə 317-1. Cəzaçəkmə müəssisələrində və ya istintaq təcridxanalarında saxlanılan şəxslərə qadağan olunmuş əşyaların verilməsi və ya ötürülməsi**

317-1.1. Cəzaçəkmə müəssisələrində və ya istintaq təcridxanalarında saxlanılan şəxslərə qadağan olunmuş əşyaların yoxlamadan gizlətməklə və ya hər hansı digər üsulla verilməsi və ya ötürülməsi –

min manatdan iki min manatadək cərimə və ya iki ilədək müddətə islah işləri və ya iki ilədək müddətə azadlıqdan məhrumetmə ilə cəzalandırılır.

317-1.2. Eyni əməllər şəxs tərəfindən öz qulluq mövqeyindən istifadə etməklə törədildikdə —

üç ilədək müddətə müəyyən vəzifə tutma və ya müəyyən fəaliyyətlə məşğul olma hüququndan məhrum edilməklə üç min manatdan beş min manatadək cərimə və ya üç ilədək müddətə azadlıqdan məhrumetmə ilə cəzalandırılır.

Cəzaçəkmə müəssisələrində və ya istintaq təcridxanalarında saxlanılan şəxslərə qadağan olunmuş əşyaların verilməsi və ya ötürülməsi üçün cinayət məsuliyyəti müəyyən edən Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinin 317-1-ci maddəsinin məzmunu ilə tanış oldum və imzamlı təsdiq edirəm.

Tanış oldu (oldular):

İmza (imzalar): \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_  
(soyadı, adı və atasının adı)

“İstintaq təcridxanalarının daxili intizam  
Qaydaları”na

**10 nömrəli əlavə**

**Görüşə gələn və müəssisəyə daxil olan digər şəxslər tərəfindən müvəqqəti saxlanılma  
üçün təhvil verilmiş əşyaların qeydiyyatı**

**K İ T A B I**  
(üz tərəfi)

Başlanıb “ \_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_\_ il

Qurtarıb “ \_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_\_ il

(iç tərəfi)

Sıra - si	Təhvil verən şəxsin soyadı, adı, imzası və tarix	Təhvil alan əməkdaşın soyadı, adı, imzası və tarix	Əşyaların adı və sayı	Əşyanı sahibinə qaytaran əməkdaşın soyadı, adı, imzası və tarix	Təhvil alan şəxsin soyadı, adı, imzası və tarix
1	2	3	4	5	6

“İstintaq təcridxanalarının daxili intizam  
Qaydaları”na

**11 nömrəli əlavə**

**Görüş otaqlarının təchizatı və orada olan inventarların**

**S İ Y A H I S I**

1. Otaqda bir-birindən döşəmədən tavanadək şüşələnmiş arakəsmələrlə ayrılan 80 sm enində və 100 sm uzunluğunda kabinələr təşkil olunur. Arakəsmələr 85 sm hündürlüyədək plastik üz çəkilmiş taxta ilə işlənir, yuxarı hissəsi hər birinin qalınlığı 6 mm olan ikiqat şüşə ilə tutulur. Kabinələrdə danışq qurğuları (dinamiklər və ya telefon dəstəkləri) ilə təchiz edilmiş plastik üz çəkilmiş rəflər düzəldilir. 2-3 kabinə 140 sm enindədir. Nəzarətçinin masası kabinələrin qulaq asılması üçün danışq qurğuları ilə təchiz olunur, 6 kv.metr sahəsi olan ayrı otaqda şüşələnmiş arakəsmənin arxasında kabinələri ayıran orta arakəsməyə köndələn yerləşir.

2. Kabinələrdə bir tərəfdə görüşə gəlmiş şəxslər üçün stullar, əks tərəfdə isə həbs edilmiş şəxslər üçün döşəməyə bərkidilmiş kətillər qoyulur.

**Qeyd.** Görüş otaqları pəncərələrin sayına uyğun pərdə, su qrafini, stəkan, divar saati və paltarasan ilə təchiz olunur.



“İstintaq təcridxanalarının daxili intizam  
Qaydaları”na

12 nömrəli əlavə

**Şəxsi məsələlər üzrə həbs edilmiş şəxslərin qəbulu**

**K İ T A B I**  
(üz tərəfi)

(qəbulu həyata keçirən şəxsin vəzifəsi, rütbəsi, adı və soyadı)

Başlanıb “\_\_\_” \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_ il

Qurtarıb “\_\_\_” \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_ il

(iç tərəfi)

Sıra -si	Qəbulun tarixi	Həbs edilmiş şəxsin soyadı, adı və atasının adı	Müraciətin qısa məzmunu	Qəbul olunmuş qərar	Qərarın icrasına dair qeyd
1	2	3	4	5	6

“İstintaq təcridxanalarının daxili intizam  
Qaydaları”na

13 nömrəli əlavə

**İstintaq təcridxanasının tabe olduğu dövlət orqanının rəhbərliyi və əməkdaşları tərəfindən  
şəxsi məsələlər üzrə həbs edilmiş şəxslərin qəbulu**

**K İ T A B I**  
(üz tərəfi)

Başlanıb “\_\_\_” \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_ il

Qurtarıb “\_\_\_” \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_ il

(iç tərəfi)

Sıra -si	Qəbulun tarixi	Qəbulu keçirən şəxsin vəzifəsi, rütbəsi, soyadı, adı və atasının adı	Həbs edilmiş şəxsin soyadı, adı və atasının adı	Müraciətin qısa məzmunu	Qəbul olunmuş qərar	Qərarın icrasına dair qeyd
1	2	3	4	5	6	7

Yemək  
şəxsə \_\_\_\_\_

qəbul etməkdən

edən

(soyadı, adı və atasının adı)

təqdim olunan qidanın qeydiyyat

### CƏDVƏLİ

Gün, ay, il	Səhər yeməyi			Nahar yeməyi			Şam yeməyi			Qeydlər
	verildi	yığışdırıldı	nəzarətçinin imzası	verildi	yığışdırıldı	nəzarətçinin imzası	verildi	yığışdırıldı	nəzarətçinin imzası	

“İstintaq təcridxanalarının daxili intizam  
Qaydaları”na

### 15 nömrəli əlavə

### Həbs edilmiş şəxslər üçün nümunəvi

### GÜN BÖLGÜSÜ

Həbs edilmiş şəxslərin yuxudan durması	— saat 6 <sup>00</sup> – 7 <sup>00</sup> -dan gec olmayaraq
Tualet, yatağın qaydaya salınması, dolabçaların yığışdırılması	— 25 dəqiqəyədək
Səhər gimnastikası	— 15 dəqiqəyədək
Səhər yeməyi	— 30 dəqiqəyədək
Gündəlik gəzinti	— 2 saatdan az olmayaraq
Nahar fasiləsi	— 30 dəqiqəyədək
Axşam yeməyi	— 30 dəqiqəyədək
İdmanla məşğul olmaq	— 1 saatdan az olmayaraq
Televiziya verilişlərinə baxış (istirahət, iş günü hesab edilməyən bayram günləri səsvermə və ümumxalq hüzn günü)	— 6 saatadək
Yatmağa hazırlıq	— 10 dəqiqəyədək
Yuxu (fasiləsiz)	— 22 <sup>00</sup> - 23 <sup>00</sup> -dan gec olmayaraq 8 saat

#### Qeydlər:

1. Gün bölgüsü hər bir istintaq təcridxanasında yerli şərait nəzərə alınmaqla müəssisə rəisi tərəfindən təsdiq edilir.
2. Cərimə təcridxanalarında, tibbi- sanitariya hissələrində saxlanılan həbs edilmiş şəxslər üçün gün bölgüsü xüsusi olaraq müəyyən olunur.
3. Əmək fəaliyyəti ilə məşğul olan həbs edilmiş şəxslər işdən sonra, işə cəlb olunmayan həbs edilmiş şəxslər isə gün ərzində bədən tərbiyəsi və idmanla məşğul ola bilərlər.

**Həbs edilmiş şəxsə tənbeh tədbirinin tətbiq edilməsi barədə**

**Q Ə R A R**

Həbs edilmiş şəxs \_\_\_\_\_  
(təvəllüdü, soyadı, adı və atasının adı)

\_\_\_\_\_ (rejim pozuntusunun vaxtı, şəraiti və xarakteri)

\_\_\_\_\_ rejimin tələblərini pozmuşdur.

Həbs edilmiş şəxs \_\_\_\_\_ yazılı izahatını,  
(soyadı, adı və atasının adı)

yoxlama materiallarını nəzərdən keçirərək və "Həbs yerlərində saxlanılan şəxslərin hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 39-cu maddəsini rəhbər tutaraq

**Q ə r a r a   a l d ı m :**

Həbs edilmiş şəxs \_\_\_\_\_  
(soyadı, adı və atasının adı)

rejimin tələblərini pozduğuna görə \_\_\_\_\_ elan  
edilsin

(xəbərdarlıq və ya töhmət)

İstintaq təcridxanasının rəisi \_\_\_\_\_  
(rütbəsi, imzası və soyadı)

" \_\_\_\_ " \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_\_ il.

Qərar mənə elan olundu \_\_\_\_\_  
(həbs edilmiş şəxsin imzası və tarix)

Qərarı elan etdi \_\_\_\_\_  
(rütbəsi, imzası və soyadı)

Qərardan yuxarı dövlət orqanına (vəzifəli şəxsə) və məhkəməyə şikayət  
vermək hüququ mənə izah olundu.

\_\_\_\_\_ (həbs edilmiş şəxsin imzası və tarix)

**Həbs edilmiş şəxsin cərimə təcridxanasında yerləşdirilməsi barədə**

**Q Ə R A R**

H ə b s edilmiş şəxs

(təvəllüdü, soyadı, adı və atasının adı)

(rejim pozuntusunun vaxtı, şəraiti və xarakteri)

rejimin tələblərini pozmuşdur.

Həbs edilmiş şəxs yazılı izahatını,

(soyadı, adı və atasının adı)

yoxlama materiallarını nəzərdən keçirərək və "Həbs yerlərində saxlanılan şəxslərin hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 39-cu maddəsini rəhbər tutaraq,

**Q ə r a r a   a l d ı m:**

H ə b s edilmiş şəxs

(soyadı, adı və atasının adı)

rejimin tələblərini pozduğuna görə müddətinə cərimə təcridxanasına yerləşdirilsin.

İ s t i n t a q təcridxanasının rəisi

(rütbəsi, imzası, adı və soyadı)

" " 20 il.

Qərar mənə elan olundu " \_\_\_\_ " \_\_\_\_\_ 20\_\_ il.

(həbs edilmiş şəxsin imzası)

Qərarı elan etdi \_\_\_\_\_  
(istintaq təcridxanasının rəisi, böyük inspektor (rəisin növbətçi köməkçisi))

(rütbəsi, imzası, adı və soyadı)

Həbs edilmiş şəxs \_\_\_\_\_  
(soyadı, adı və atasının adı)

" \_\_\_\_ " \_\_\_\_\_ 20\_\_ il tarixində

saat \_\_\_\_\_ cərimə təcridxanasına qəbul edildi.

Həbs edilmiş şəxsin \_\_\_\_\_  
(soyadı, adı və atasının adı)

üzərində axtarış aparılan zaman aşağıda göstərilən əşyalar aşkar edildi və götürüldü:

Nəzarətçi: \_\_\_\_\_  
(rütbəsi, imzası soyadı və adı)

Həbs edilmiş şəxs \_\_\_\_\_  
(soyadı, adı və atasının adı)

" \_\_\_\_ " \_\_\_\_\_ 20\_\_ il tarixində saat \_\_\_\_\_ azad edildi.

Nəzarətçi: \_\_\_\_\_  
(rütbəsi, imzası və soyadı)

Götürülmüş əşyaları geri aldım \_\_\_\_\_  
(həbs edilmiş şəxsin imzası)

Qərardan yuxarı dövlət orqanına (vəzifəli şəxsə) və məhkəməyə şikayət vermək hüququ mənə izah olundu.

(həbs edilmiş şəxsin imzası və tarix)

"İstintaq təcridxanalarının daxili intizam  
Qaydaları"na

**18 nömrəli əlavə**

## **İstintaq təcridxanasının müdiriyyəti tərəfindən cərimə təcridxanasına və birnəfərlik kameralarına baş çəkmənin qeydiyyatı**

### **K İ T A B I** (üz tərəfi)

Başlanıb " \_\_\_\_ " \_\_\_\_\_ 20\_\_ il

Qurtarıb " \_\_\_\_ " \_\_\_\_\_ 20\_\_ il

#### **Qeydlər:**

1. Kitab cərimə təcridxanası və birnəfərlik kamera üzrə növbədə olan nəzarətdə saxlanılır.

2. Baş çəkmənin qeydiyyatı iki hissəyə bölünmüş kitabda aparılır.

Birinci hissədə istintaq təcridxanasının rəisi, onun müavinləri və xidmət sahələrinin rəisləri qeydlər aparırlar.

İkinci hissədə böyük inspektorlar (rəisin növbətçi köməkçiləri) və tibbi-sanitariya hissəsinin rəisi qeydlər aparırlar.

(iç tərəfi)

Sıra-si	Tarix	Vaxt	Baş çəkmiş şəxsin vəzifəsi və rütbəsi	Baş çəkmənin məqsədi və iradların məzmunu	Görülmüş tədbirlər	Qeyd
1	2	3	4	5	6	7

**Həbs edilmiş şəxsin müvəqqəti birnəfərlik kamerada yerləşdirilməsi barədə**

**Q Ə R A R**

Həbs edilmiş şəxs \_\_\_\_\_

(təvəllüdü, soyadı, adı və atasının adı)

(həbs edilmiş şəxsin təcrid edilməsi zəruriliyinin əsaslandırılması)

“Həbs yerlərində saxlanılan şəxslərin hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 34-cü maddəsini rəhbər tutaraq,

**Q ə r a r a   a l d ı m :**

Həbs edilmiş şəxs \_\_\_\_\_

(soyadı, adı və atasının adı)

\_\_\_\_\_ müddətə birnəfərlik kamerada yerləşdirilsin.

(yazı ilə)

İstintaq təcridxanasının rəisi \_\_\_\_\_

(rütbəsi, imzası, adı və soyadı)

“ \_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_\_ il.

Qərar mənə “ \_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_\_ il tarixində elan olundu.

(həbs edilmiş şəxsin imzası)

Qərarı elan etdi \_\_\_\_\_

(vəzifəsi, rütbəsi, adı və soyadı)

Həbs edilmiş şəxs \_\_\_\_\_

(soyadı, adı və atasının adı)

“ \_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_\_ il tarixində saat \_\_\_\_ birnəfərlik kameraya qəbul edildi.

“ \_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_\_ il tarixində saat \_\_\_\_ azad olunmalıdır.

Həbs edilmiş şəxs \_\_\_\_\_ üzərində axtarış keçirilən zaman aşkar

(soyadı, adı və atasının adı)

edildi və

götürüldü: \_\_\_\_\_

Nəzarətçi: \_\_\_\_\_

(rütbəsi, imzası, soyadı və adı)

Həbs edilmiş şəxs \_\_\_\_\_

(soyadı, adı və atasının adı)

“ \_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_\_ il tarixində saat \_\_\_\_ azad edildi.

Nəzarətçi: \_\_\_\_\_

(rütbəsi, imzası, soyadı və adı)

Axtarış zamanı götürülmüş əşyaları aldım \_\_\_\_\_

(həbs edilmiş şəxsin imzası, soyadı və adı)

Qərardan yuxarı dövlət orqanına (vəzifəli şəxsə) və məhkəməyə şikayət vermək hüququ mənə izah olundu.

(həbs edilmiş şəxsin imzası və tarix)

**Qeyd.** Qərar həbs edilmiş şəxs birnəfərlik kamerada saxlandığı müddətdə nəzarətçi otağında saxlanılır.

## Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili intizam Qaydaları

### 1. Ümumi müddəalar

1.1. Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili intizam Qaydaları (bundan sonra—Qaydalar) “Həbs yerlərində saxlanılan şəxslərin hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa (bundan sonra—Qanun) uyğun olaraq hazırlanmışdır və tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin müvəqqəti saxlama yerlərində (bundan sonra—MSY) saxlanılma rejimini, onların hüquqlarının təmin olunması və vəzifələrinin yerinə yetirilməsi, habelə saxlanılma şəraitinin təmin olunması qaydalarını müəyyən edir.

1.2. Bu Qaydalar MSY-nin əməkdaşları, MSY-yə baş çəkən şəxslər və orada saxlanılan tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər üçün məcburidir.

1.3. Hökmün və ya məhkəmənin digər yekun qərarının icrası yerinə məcburi göndərilməsi və ya təyin olunmuş cəzanın digər cəza növü ilə əvəz edilməsi, habelə şərti məhkum etmənin, *cəzadan şərti olaraq vaxtından əvvəl azad etmənin və ya cəzanın çəkilməsinin təxirə salınmasının* ləğvi məsələsinin həlli üçün tutulmuş şəxs ən gec 7 gün, digər hallarda isə tutulma anından ən gec 48 saat keçənədək (bu müddətdə həbs qətimkan tədbirinin seçilməsi *və ya tutulma müddətinin uzadılması* barədə qərar qəbul olunmadıqda) müvəqqəti saxlama yerində saxlanılır. [\[18\]](#)

1.4. Məhkəmə qərarına əsasən həbs edilmiş şəxs MSY-də 24 saatdan artıq saxlanıla bilməz və o, bu müddət bitənədək istintaq təcridxanasına keçirilməlidir (şəxsin nəqliyyat vasitələri ilə istintaq təcridxanasına aparılması müddəti göstərilən müddətə daxil deyildir).

1.5. İstintaq təcridxanasının yerləşdiyi yaşayış məntəqəsindən uzaq yerdə istintaq hərəkətlərinin aparılması və ya həbs edilmiş şəxsin məhkəmə icraatında iştirakının təmin edilməsi zərurəti olduqda və onun hər gün gətirilib aparılması mümkün olmadıqda, həbs edilmiş şəxs *məhkəməyədək icraat zamanı ibtidai araşdırmaya prosessual rəhbərliyi həyata keçirən prokurorun, məhkəmə icraatı zamanı* məhkəmənin əsaslandırılmış qərarı ilə 1 ayda 10 gündən artıq olmayan müddətə istintaq təcridxanasından MSY-yə keçirilir. Həbs edilmiş şəxsin vəsatəti əsasında həmin müddət məhkəmənin əsaslandırılmış qərarı ilə məhkəmə icraatının sonunadək uzadıla bilər. [\[19\]](#)

1.6. Bu Qaydalarda göstərilən hallardan başqa, digər şəxslərin MSY-də saxlanılmaları qadağandır.

1.7. MSY-də idarədaxili nəzarət qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada tabeliyində olan MSY-yə münasibətdə Azərbaycan Respublikasının *Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti*, Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi, *Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidməti* və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti, idarədənəknar nəzarət isə məhkəmə və prokurorluq orqanları tərəfindən həyata keçirilir. Hər bir MSY-də yoxlamalı həyata keçirən şəxslər üçün qeyd və təkliflər kitabı olmalıdır (1 nömrəli əlavə). [\[20\]](#)

### 2. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin müvəqqəti saxlama yerinə qəbulu və yerləşdirilməsi qaydaları

2.1. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər MSY-yə növbətçi tərəfindən bütün gün ərzində qəbul edirlər. Növbətçi onların şəxsiyyətini təsdiq edən və MSY-də saxlanılmaları üçün əsas olan sənədləri yoxlayır, MSY-də saxlanılan şəxslərin uçuş kitabında onların qeydiyyatını aparır (2 nömrəli əlavə). Qeydiyyat hissəsinin əməkdaşı tərəfindən kompyuter məlumat bazasına MSY-yə yeni daxil olmuş tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər barəsində tam məlumat daxil edilir *və onların fotosəkilləri çəkilir. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin “Azərbaycan Respublikasında dövlət daktiloskopik və genom qeydiyyatı haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş hallarda məcburi dövlət daktiloskopik və məcburi dövlət genom qeydiyyatı aparılır.* [\[21\]](#)

2.2. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin MSY-yə qəbul olunması və saxlanılması üçün əsaslar aşağıdakılardır:

2.2.1. Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsində müəyyən edilmiş qaydada və hallarda şübhəli şəxsin tutulması haqqında cinayət prosesini həyata keçirən orqanlar tərəfindən tərtib edilmiş protokol;

2.2.2. Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsində müəyyən edilmiş qaydada və hallarda cinayət təqibi orqanının ittiham elan edilməli olan şəxsin və ya barəsində seçilmiş qətimkan tədbirinin şərtlərini pozan təqsirləndirilən şəxsin tutulması haqqında qərarı;

2.2.3. Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsində müəyyən edilmiş qaydada və hallarda hökmün və ya məhkəmənin digər yekun qərarının icrası yerinə məcburi göndərilməsi və ya təyin olunmuş cəzanın digər cəza növü ilə əvəz edilməsi, habelə şərti məhkum etmənin, *cəzadan şərti olaraq vaxtından əvvəl azad etmənin və ya cəzanın çəkilməsinin təxirə salınmasının* ləğvi məsələsinin həlli məqsədi ilə məhkumun tutulması haqqında məhkəmənin qərarı; [\[22\]](#)

2.2.4. bu Qaydaların 1.5-ci bəndində nəzərdə tutulmuş hallarda və qaydada həbs edilmiş şəxsin istintaq təcridxanasından MSY-yə keçirilməsi barədə məhkəmənin qərarı.

2.3. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin MSY-də saxlanılması müddətləri Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsinə uyğun olaraq hesablanır.

2.4. Yanında 3 yaşınadək uşağı olan qadınlar yazılı müraciət əsasında MSY-yə uşaqla birlikdə qəbul olunurlar. Qadının uşağı ilə birlikdə qəbul olunmasına əsas doğum haqqında şəhadətnamə, yaxud qadının həmin uşağın valideyni olduğunu təsdiq edən digər sənədlər, bu sənədlər olmadığı təqdirdə isə həmin işin icraatını aparan təhqiqatçının, müstəntiqin, prokurorun və ya məhkəmənin müvafiq qərarıdır.

2.5. Tutulmuş şəxs MSY-yə gətirildikdən dərhal sonra yaxın qohumlarına və ya əlaqə saxlaması onun üçün qanuni maraq doğuran digər şəxslərə bu barədə məlumat vermək üçün telefonla zəng etməsinə şərait yaradılır və bu barədə müvafiq kitabda qeydlər aparılır (3 nömrəli əlavə). Tutulmuş şəxsin telefonla zəng etmək hüququ hazırlanan cinayətlərin qarşısını almaq, cinayət təqibini və şəxslərin təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədi ilə cinayət prosesini həyata keçirən orqanın və ya MSY-də rejimi təmin etmək zərurəti yarandıqda, MSY rəisinin əsaslandırılmış qərarı ilə müəyyən müddətə məhdudlaşdırıla bilər. Belə qərar qəbul edildikdə, tutulmuş şəxs həmin hüquqlardan yalnız müvafiq qərarı qəbul etmiş orqanın yazılı razılığı olduqda istifadə edir. Bu bənddə nəzərdə tutulan hüquqların məhdudlaşdırılmasına dair qərardan məhkəməyə, MSY rəisinin qərarından isə habelə yuxarı vəzifəli şəxsə şikayət edilə bilər.

2.6. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər MSY-yə qəbul edildikdən dərhal sonra onların hər hansı müşahidə olunan bədən xəsarətləri və MSY-yə daxil olana qədər məruz qaldığı hər hansı işgəncə və ya digər qəddar, qeyri-insani, yaxud ləyaqəti alçaldan rəftar barədə şikayətləri qeydiyyata alınır və onlar 24 saat müddətində tibb işçiləri tərəfindən tibbi müayinədən keçirilir. Müayinənin nəticələrinə dair müvafiq qeydiyyat aparılır (4 nömrəli əlavə).

2.7. İşgəncə və ya digər qəddar, qeyri-insani, yaxud ləyaqəti alçaldan rəftar ilə əlaqədar şikayətlər, habelə tibbi müayinə zamanı müəyyən edilən işgəncə və ya digər qəddar, qeyri-insani, yaxud ləyaqəti alçaldan rəftar nəticəsində törətdiyi güman edilən bədən xəsarətləri barədə yazılı məlumatlar müvafiq araşdırma aparılması üçün dərhal ibtidai araşdırmaya prosesual rəhbərliyi həyata keçirən prokurora göndərilir.

2.8. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə tibbi və ~~psixoloji~~ yardımın göstərilməsi, habelə onların tibb müəssisələrində saxlanması Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2013-cü il 18 aprel tarixli 67 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə tibbi və ~~psixoloji~~ yardım göstərilməsi, habelə onların tibb müəssisələrində saxlanması Qaydaları" na uyğun həyata keçirilir. <sup>[23]</sup>

2.9. Hamilə və ya yanında 3 yaşınadək uşağı olan qadınlara xüsusi tibbi yardım göstərilir.

2.10. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin, yaxud onun müdafiəçisinin vəsatəti və cinayət prosesini həyata keçirən orqanın qərarı əsasında tibbi müayinə həmin şəxsin özünün seçdiyi digər tibb müəssisələrinin mütəxəssisləri tərəfindən də həyata keçirilir. Bu halda, tibbi müayinənin xərcləri tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin öz vəsaiti hesabına ödənilir.

2.11. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs özü ilə hər hansı dərman preparatları gətirdiyi halda, onlardan istifadə olunması ilə əlaqədar qərar tibb işçisi tərəfindən qəbul edilir.

2.12. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsə qadağan olunmuş əşyaların hazırlanmasının, saxlanılmasının, gəzdirilməsinin, daşınmasının və ya istifadəsinin cinayət məsuliyyətinə səbəb olması barədə yazılı iltizam alınmaqla məlumat verilir, bundan sonra onların üstləri axtarılır və yanlarında olan əşyalar yoxlanılır. İltizam tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin şəxsi işinə əlavə olunur (5 nömrəli əlavə).

2.13. Axtarış tam və ya natamam formada aparılır. Axtarış zamanı xüsusi texniki avadanlıqdan istifadə etmək olar. Rentgen avadanlığından yalnız paltar və əşyaların yoxlanılmasında istifadə olunur.

2.14. Tam axtarış təcrid olunmuş, isti və yaxşı işıqlandırılmış otaqda tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin fərdi surətdə üstlərinin axtarılması, eləcə də onların yanında olan əşyaların yoxlanılması ilə həyata keçirilir. Bu axtarış və yoxlamalar onlar hər dəfə MSY-yə daxil olarkən, MSY-dən azad edilərkən, əsas olduqda MSY-nin rəisi, növbətçisi və yoxlama aparan şəxsin göstərişi ilə həyata keçirilir.

2.15. Tam axtarış, üstü axtarılanla eyni cinsdən olan şəxs tərəfindən onların bədənini, paltarını, ayaqqabısını diqqətlə nəzərdən keçirməklə yerinə yetirilir. Axtarılan şəxsə üst paltarını, ayaqqabısını, yüngül paltarlarını (alt paltar çıxarılmır) çıxarmaq barədə göstəriş verilir. Bundan sonra əl və ayaq barmaqlarının arası, əllərin içi və üstü, dəri örtüyü, qulağın içi, qoltuq altları, ağızın içi, bədəndəki cərrahi tikişlər, həmçinin protezlər nəzərdən keçirilir. Başın saç darandır. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin paltarları əl ilə diqqətlə yoxlanılır, paltarların tikiş yerləri, astarı və digər qat yerləri biz ilə dəşilir. Paltara tikilmiş əşya həmin yerdən çıxarılıb atılır. Paltarın ciblərinin, qollarının, eləcə də şalvarların və corabların astarı üzünə çevrilir. Ayaqqabının iç və çöl tərəfinə baxılır, ayaqqabının dabanları xüsusi olaraq yoxlanılır. Kamerada saxlamağa icazə verilmiş əşyalar, mallar və ərzaq məhsulları, həmçinin saxlanmaq üçün anbara təhvil verilməsi nəzərdə tutulmuş əşyalar diqqətlə yoxlanılır (6 nömrəli əlavə). Axtarış zamanı tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs tərəfindən hər hansı bir əşyanın gizlədilməsinin, tullanılmasının və udulmasının qarşısının alınması məqsədi ilə onun hərəkətlərinə ciddi nəzarət olunmalıdır.

2.16. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin özlərində saxlanılmasına icazə verilməyən əşyalar aşkar edildikdə onlar müvafiq akt tərtib edilməklə götürülür və saxlanılmaq üçün anbara təhvil verilir. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs anbara təhvil verilən əşyaların siyahısını imzalayır.

2.17. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərdən götürülüb anbara təhvil verilmiş əşyalar yaxşı vəziyyətdə saxlanılmalıdır. Təhvil verilmiş əşyaların təbii səbəblərdən anbarda saxlanması mümkün olmadıqda məhv edilməsi barədə qərar qəbul edilir, bu barədə tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsə məlumat verilir.

2.18. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər MSY-dən istintaq təcridxanasına keçirilərkən onlardan götürülmüş özlərində saxlanılmasına icazə verilməyən pul, qiymətli əşyalar, kağızlar və digər əşyalar siyahıya alınaraq istintaq təcridxanasına göndərilir.

2.19. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərdə qadağan olunmuş əşyalar aşkar edildikdə, həmin əşyalar müvafiq protokol tərtib edilməklə götürülür və cinayət-prosessual qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada müvafiq araşdırma aparılır.

2.20. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsə aşkar edilən pul onun sahibinin şəxsi hesabına köçürülür, qiymətli əşyalar və kağızlar maliyyə şöbəsinə təhvil verilir. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsə aşkar edilən qiymətli əşyalar, kağızlar və ya özündə saxlanılmasına icazə verilməyən digər əşyalar həmin şəxsin vəsatəti ilə cinayət prosesini həyata keçirən orqanın qərarı əsasında tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin yaxın qohumlarına və ya digər şəxslərə onların razılığı olduqda verilir.

2.21. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs vəfat etdikdə ona məxsus pul, qiymətli əşyalar, kağızlar və ya özündə saxlanılmasına icazə verilməyən digər əşyalar Azərbaycan Respublikasının mövcud qanunvericiliyinə uyğun olaraq həmin şəxsin varisinə verilir.

2.22. Natamam axtarış tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin kameralardan çıxarılıb geri qaytarılarkən, kameralar səhər və axşam yoxlanılarkən həyata keçirilir. Natamam axtarış zamanı tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər



soyundurulmadan diqqətlə yoxlanılır.

2.23. MSY-dən qaçmağa hazırlıq barədə məlumatlar alındıqda tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin tam axtarışı aparılır.

2.24. Axtarış qurtardıqdan sonra yoxlamayı aparan şəxs tərəfindən yoxlamanın nəticəsi haqqında protokol tərtib olunur və imza edilməsi üçün yoxlanılan şəxsə təqdim edilir. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin imza etməkdən imtina etmələri və onların irəli sürdükləri iddialar barədə axtarış protokolunda qeyd aparılır (7 nömrəli əlavə).

2.25. Növbətçi ekspert-kriminalist tərəfindən tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin əl-barmaq izlərinin götürülməsi təmin edilir, izlərin bir nüsxəsi tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin şəxsi işinə əlavə olunur və bu barədə müvafiq kitabda qeydlər edilir (8 nömrəli əlavə).

2.26. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər MSY-yə gətirildikdən sonra eynicinsli şəxslər tərəfindən sanitariya təmizləmədən keçirilir. Yoluxucu xəstəlik müəyyən olunduğu halda növbətçi MSY-nin rəhbərliyinə məruzə edərək, dərhal *tibbi-sanitariya* xidmətinə məlumat verir və sanitariya-dezinfeksiyanın nəticələri müvafiq kitabda qeyd olunur (9 nömrəli əlavə). [\[24\]](#)

2.27. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin münasib paltarları olmadıqda, onlar iqlimə və insan ləyaqətinə uyğun paltarla təmin olunurlar. MSY-yə gətirilmiş hərbi və hüquq mühafizə orqanlarının xüsusi geyimində olan şəxslərə kameraya salınmazdan əvvəl mülki paltar geyindirilir.

2.28. Axtarış, sorğu və sanitariya təmizləmə həyata keçirildikdən sonra növbətçi MSY-yə gətirilmiş şəxsləri Qanun və daxili intizam qaydaları izah olunmaqla, MSY-də saxlanılma rejimi, təklif, ərizə və şikayətlərin verilməsi qaydaları ilə tanış edir, onların hüquq və vəzifələrini izah edir, kameralara yerləşdirir.

2.29. MSY-nin növbətçisi tərəfindən tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin kameralarda yerləşdirilməsi planı tərtib edilir. Planda saxlanılan şəxslərin soyadı, adı və Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinin maddələri göstərilir. Yetkinlik yaşına çatmayanların soyadlarının altından xətt çəkilir.

2.30. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər kameralara onların yaşı, cinsi, əvvəlki məhkumluğu, səhhəti nəzərə alınmaqla yerləşdirilir.

2.31. Aşağıdakı tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər MSY-də ayrı saxlanılırlar:

2.31.1. qadınlar kişilərdən;

2.31.2. yetkinlik yaşına çatmayanlar yetkinlik yaşına çatarlardan (oğlanlar və qızlar bir-birindən);

2.31.3. ilk dəfə cinayət törətmiş şəxslər əvvəllər azadlıqdan məhrum etmə yerlərində cəza çəkmiş şəxslərdən;

2.31.4. tutulmuş və ya həbs edilmiş şübhəli və ya təqsirləndirilən şəxslər, barəsində qanuni qüvvəyə minmiş hökm olan məhkumlardan;

2.31.5. inzibati qaydada tutulmuş və ya barəsində inzibati həbs tənbeh növü tətbiq edilmiş şəxslər cinayət törətməkdə şübhəli və ya təqsirləndirilən şəxslərdən;

2.31.6. cinayət prosesini həyata keçirən orqanın göstərişi ilə eyni cinayət işi, yaxud əlaqəli bir neçə cinayət işi üzrə barəsində cinayət təqibi həyata keçirilən tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər bir-birindən;

2.31.7. tutulmuş və ya həbs edilmiş məhkəmə və hüquq mühafizə orqanlarının işçiləri və ya həmin orqanların sabiq işçiləri digər tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərdən;

2.31.8. tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər onların həyat və ya sağlamlığına təhlükə törədən digər tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərdən (MSY rəisinin və ya cinayət prosesini həyata keçirən orqanın qərarı ilə);

2.31.9. ağır yoluxucu xəstəliyə düşmüş və ya xüsusi tibbi nəzarətə ehtiyacı olan tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər tibbi rəy əsasında sağlam şəxslərdən, zərurət olduqda isə bir-birindən;

2.31.10. özü və ətrafdakılar üçün təhlükə törədə biləcək kəskin psixi vəziyyətdə olan tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər onlar üçün nəzərdə tutulan xüsusi kameralarda təcrid edilməklə digər şəxslərdən.

2.32. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər aşağıdakı hallarda birnəfərlik kameralara yerləşdirilirlər:

2.32.1. bir nəfərlik kameralarda yerləşdirilməsi barədə tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər yazılı ərizə ilə müraciət etdikdə;

2.32.2. tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin həyat və sağlamlığı üçün yaranmış təhlükənin qarşısının alınması məqsədi ilə;

2.32.3. ayrılıqda saxlanılma tələblərinin başqa cür yerinə yetirilməsi qeyri-mümkün olduqda.

### **3. Müvəqqəti saxlama yerlərində saxlanılan şəxslərin əsas vəzifələri**

3.1. MSY-də saxlanılan şəxslərin əsas vəzifələri aşağıdakılardır:

3.1.1. Qanun və bu Qaydalarla müəyyən edilmiş tələblərə riayət etmək;

3.1.2. MSY-nin rəhbərliyinin qanuni tələblərinə əməl etmək;

3.1.3. sanitariya-gigiyena və yanğın təhlükəsizliyi qaydalarına riayət etmək;

3.1.4. MSY-nin əmlakına qayğı ilə yanaşmaq;

3.1.5. saxlanıldığı kameranı növbə ilə təmizləmək (süpürmək və yumaq);

3.1.6. MSY-nin işçiləri ilə, habelə digər tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərlə nəzakətlə davranmaq;

3.1.7. MSY-nin işçilərinin xidməti vəzifələrinin icrasına mane olmamaq;

3.1.8. özünün və digər şəxslərin həyatı, sağlamlığı üçün təhlükə törədən hərəkətlərə yol verməmək.

3.2. MSY-də saxlanılan şəxslərə aşağıdakılar qadağan edilir:

3.2.1. sakitliyi pozmaq, digər kameralarda saxlanılan şəxslərlə öz kamerasından söhbət etmək, divarları və digər predmetləri taqqıldatmaq və ya döyməklə digər kameralarda saxlanılanlarla əlaqə saxlamaq, gəzinti həyətinə bir-biri ilə yazışmaq, gəzinti üçün ayrılmış həyətin hüdudlarından kənara nə isə atmaq və onun ərazisində aşkar olunmuş əşyaları götürmək, həyəcan düyməsini basmaq;

3.2.2. heyvan saxlamaq;

3.2.3. sanitariya qovşağına kənar əşyalar atmaq;

3.2.4. MSY-nin mühafizəsi üzrə naryadla mübahisə etmək, onların göstərişini yerinə yetirməkdən imtina etmək;

3.2.5. kamera qapılarının gözlüklərini örtmək, saxlanılan şəxslərin müşahidəsini çətinləşdirən digər hərəkətlər etmək; 3.2.6. kamera və gəzinti həyətlərinin avadanlıqlarını xarab etmək, od qalamaq, divarlarda və istifadə etmək üçün verilmiş əşyaların üstündə yazı yazmaq və işarələr etmək, divardan tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin hüquq və vəzifələri barədə məlumatları qoparmaq, həmçinin divar və avadanlıqlara fotosəkillər, rəsmlər, qəzet və jurnallardan kəsilmiş hissələr yapışdırmaq;

3.2.7. kamerada saxlanılması qadağan edilmiş əşya və məmulatları hazırlamaq, almaq və saxlamaq;

3.2.8. spirtli içkilərdən və narkotik maddələrdən istifadə etmək, qumar oynamaq, özünün, yaxud başqasının bədənində şəkillər döymək;

3.2.9. yanında pul və qiymətli əşyalar saxlamaq;

3.2.10. şəxsi istifadəsində olan əşyaları satmaq, bağışlamaq, dəyişdirmək və yaxud digər şəxslərdən almaq;

3.2.11. ərizə və şikayətin göndərilməsinə dair qaydaları pozmaq.

#### 4. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin hüquqları

4.1. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər aşağıdakı hüquqlara malikdirlər:

4.1.1. MSY-yə gətirildikdən dərhal sonra yaxın qohumlarına və ya əlaqə saxlaması onun üçün qanuni maraq doğuran digər şəxslərə telefonla bu barədə məlumat vermək imkanı ilə təmin olunmaq;

4.1.2. şəxsi təhlükəsizliyi təmin edilməklə saxlanılmaq;

4.1.3. MSY-yə qəbul edildikdən dərhal sonra öz hüquq və vəzifələri, bu Qaydalar, o cümlədən MSY-də rejim, təkliflərin, ərizələrin və şikayətlərin verilməsi qaydası ilə yazılı şəkildə tanış olmaq, bu barədə yazılı məlumatı özündə saxlamaq;

4.1.4. işgəncəyə və ya digər qəddar, qeyri-insani, yaxud ləyaqəti alçaldan rəftara və ya cəzaya məruz qalmamaq;

4.1.5. MSY-də saxlama zamanı onlara aidiyyəti olan bütün prosessual hərəkətlər barədə məlumatlandırılmaq; 4.1.6. müdafiəçisi və qanuni nümayəndəsi ilə görüşmək;

4.1.7. MSY-də saxlanıldığı müddətdə pulsuz yeməklə, maddi-məişət və tibbi-sanitariya xidmətləri ilə təmin olunmaq;

4.1.8. ədəbiyyatdan, o cümlədən xüsusi ədəbiyyatdan istifadə etmək, MSY-nin kitabxanasından istifadə üçün ədəbiyyat, qəzet və jurnal götürmək və ya öz vəsaiti hesabına MSY-nin rəisinin vasitəsilə ticarət şəbəkəsindən yazı ləvazimatı, ədəbiyyat, qəzet və ya jurnal əldə etmək;

4.1.9. dini ayinləri yerinə yetirmək, dini ləvazimatdan və ədəbiyyatdan istifadə etmək;

4.1.10. bağlama, sovqat və banderol almaq;

4.1.11. mülki hüquq münasibətlərində iştirak etmək, notariusun xidmətlərindən istifadə etmək;

4.1.12. etik davranışa uyğun rəftar olunmaq;

4.1.13. MSY-nin rəisi tərəfindən qəbul edilmək;

4.1.14. hüquqazidd məqsədlər üçün istifadə edilə bilən və ya dövlət sirrini və müvafiq qanunla qorunan digər sirləri özündə əks etdirən sənədlər və yazılar istisna olmaqla, cinayət işi ilə tanış olmaq, öz hüquqlarının və qanuni mənafeələrinin həyata keçirilməsi ilə bağlı olan sənədləri, yaxud əqli fəaliyyətinin nəticəsi olan yazıları və ya onların surətlərini, o cümlədən təklif, ərizə və şikayətlərinə verilən cavabların surətlərini özündə saxlamaq;

4.1.15. MSY-də saxlanılmasının qanuniliyi, əsaslılığı və ya hüquqlarının və qanuni mənafeələrinin pozulması məsələləri ilə bağlı təklif, ərizə və şikayətlərlə müraciət etmək;

4.1.16. Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş təxirəsalınmaz istintaq hərəkətlərinin aparılması halları istisna olmaqla, prosessual hərəkətlərin aparılmasına cəlb edilməsinin qadağan olunduğu müddətdə—gecə vaxtı 8 saat yatmaq;

4.1.17. hər gün iki saatdan az olmayaraq gündəlik gəzintiyə çıxarılmmaq (hamilə və ya yanında 3 yaşınadək uşağı olan qadınların gündəlik gəzintisi 4, yetkinlik yaşına çatmayanların gəzintisi 3 saatdan az olmamalıdır);

4.1.18. idmanla məşğul olmaq və stolüstü oyunlar oynamaq;

4.1.19. siyahısı və sayı bu Qaydalarla müəyyən edilmiş şəxsi əşyalardan istifadə etmək;

4.1.20. öz paltar və ayaqqabısından istifadə etmək və münasib paltar olmadığıda iqlimə uyğun paltarla təmin olunmaq;

4.1.21. öz vəsaiti hesabına MSY-nin rəisi vasitəsilə ticarət şəbəkəsindən ərzaq məhsulları və ən zəruri mallar əldə etmək;

4.1.22. *“Psixoloji yardım haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş qaydada ödənişsiz psixoloji yardım almaq;* <sup>[25]</sup>

4.1.23. MSY-nin rəisi tərəfindən barəsində çıxarılmış qərardan şikayət etmək.

4.2. Yetkinlik yaşına çatmayanların asudə vaxtlarında bu Qaydalara riayət etməklə t eleviziya verilişlərinə baxması, orta təhsilini davam etdirməsi və idmanla məşğul olması üçün şərait yaradılır.

4.3. Tutulmuş və ya həbs edilmiş əcnəbi və ya vətəndaşlığı olmayan şəxslər öz dövlətlərinin Azərbaycan Respublikasındakı diplomatik nümayəndəlikləri və ya konsulluqları ilə və ya onlara himayədarlığı öz üzərinə götürmüş milli, yaxud beynəlxalq təşkilatlarla təxirə salınmadan əlaqəyə girmək hüququna malikdirlər.

#### 5. MSY-də saxlanılan şəxslərin yazışmaları

5.1. Bu Qaydaların 5.3-cü bəndində nəzərdə tutulan hallardan başqa, tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər məhdudiyətsiz sayda məktub, teleqram almaq və ya göndərmək hüququna malikdirlər. MSY-də məktub və teleqramların göndərilməsi və qəbulu üzrə qeydiyyat kitabı açılır (10 nömrəli əlavə).

5.2. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin məktub və teleqramlarının poçt göndərişləri MSY-nin rəisi vasitəsilə həyata keçirilir.

5.3. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin müdafiəçi ilə və ya qanuni əsaslarla hüquqi yardım göstərən digər

şəxslərlə yazışmaları istisna olmaqla, onların aldıqları və göndərdikləri digər yazışmalar hazırlanan cinayətlərin qarşısını almaq, cinayət təqibini və şəxslərin təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədi ilə cinayət prosesini həyata keçirən orqanın və ya MSY-də rejimi təmin etmək zərurəti yarandıqda, MSY rəisinin əsaslandırılmış qərarı ilə məhdudlaşdırıla və ya senzurdan keçirilə bilər. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs bu Qaydaların 5.1-ci bəndində nəzərdə tutulan hüququn məhdudlaşdırılmasına dair qərardan qanunla müəyyən edilmiş qaydada məhkəməyə, MSY rəisinin qərarından isə habelə yuxarı vəzifəli şəxsə şikayət etmək hüququna malikdir.

5.4. Qadağan olunmuş əşyaların ötürülməsinin qarşısını almaq məqsədi ilə tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin adına gələn və onlar tərəfindən göndərilən məktublar MSY-nin rəisi tərəfindən açıla bilər və bu halda həmin məktublarda oxunmasına yol verilmir. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə MSY-də saxlanılan şəxslərlə yalnız cinayət prosesini həyata keçirən orqanın razılığı ilə yazışmağa icazə verilir.

5.5. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin adına gəlmiş məktublarda verilməsi, habelə onların məktublarının ünvan sahiblərinə göndərilməsi məktubun gəldiyi, yaxud tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs tərəfindən verildiyi gündən ən gec 1 gün keçənədək MSY-nin rəisi tərəfindən həyata keçirilir. Teleqramlar tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə dərhal verilir.

5.6. MSY-ni tərk edən tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin ünvanına daxil olan məktub və teleqramlar MSY-nin rəisi tərəfindən ən gec 1 gün müddətində tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin saxlanıldıqları, yaxud yaşadıkları yerə göndərilir.

5.7. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər tərəfindən yazılmış ərizə, şikayət və təkliflər ünvan sahibinə MSY-nin rəisi tərəfindən göndərilir. Ərizə, şikayət və təklifləri yazmaq üçün tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə onların xahişi ilə kağız və qələm verilir.

5.8. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin MSY rəisinin həll edə bildiyi məsələlərlə bağlı olan ərizə, şikayət və təklifləri, onların ünvanlandığı vəzifəli şəxslər və təşkilatlar tərəfindən baxılmasının nəticələrini gözləmədən MSY-nin rəisi tərəfindən yerində həll olunur.

5.9. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin görüşlərinin təqdim edilməsi və onların sovqat alması ilə əlaqədar olan yazılı şikayət, ərizə və təklifləri ayrıca qovluğa tikilir və 1 il müddətində saxlanılır.

5.10. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin müstəntiqə, ibtidai araşdırmaya prosessual rəhbərliyi həyata keçirən prokurora, məhkəməyə, MSY-nin fəaliyyətinə nəzarəti həyata keçirən orqanlara, Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə müvəkkilə (ombudsman), Milli Preventiv qrupa, BMT-nin insan hüquqlarının və azadlıqlarının müdafiəsi ilə məşğul olan qurumlarına, İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinə və ya işğəncənin və ya digər qəddar, qeyri-insani, yaxud ləyaqəti alçaldan rəftar və ya cəzanın qarşısının alınması üzrə Avropa Komitəsinə ünvanlandıqları təklif, ərizə və şikayətlər təxirə salınmadan aidiyyəti üzrə göndərilir. Bu təklif, ərizə və şikayətlər, habelə onlara verilən cavablar senzurdan keçirilmir.

5.11. Yazılı ərizə, şikayət və təkliflər qeydiyyatda alındığı gün ünvan sahibinə göndərilir.

5.12. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs öz təklif, ərizə və şikayətlərini Azərbaycan dilində verə bilmədikdə, ona tərcüməçi təqdim olunur.

5.13. Müstəntiq, ibtidai araşdırmaya prosessual rəhbərliyi həyata keçirən prokuror, məhkəmə və ya MSY-nin fəaliyyətinə nəzarəti həyata keçirən orqanlar tərəfindən təklif, ərizə və şikayətlərə verilən cavablar tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə imza etdirməklə elan olunur. Cavabların əslilə onların şəxsi işlərinə, surətləri isə cinayət işinə əlavə edilir. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin xahişi ilə cavabların surəti onlara verilir.

5.14. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər təklif, ərizə və şikayət göndərdiklərinə görə hər hansı bir şəkildə təqib edilə bilməzlər. Belə təqiblərə yol vermiş şəxslər "Həbs yerlərində saxlanılan şəxslərin hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş qaydada məsuliyyət daşıyırlar.

## **6. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə müdafiəçi və ya digər şəxslərlə görüşlərin verilməsi**

6.1. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs tutulduğu və ya barəsində həbs qətimkan tədbiri seçilməsi haqqında qərar elan olunduğu andan görüşlərin sayı və müddəti məhdudlaşdırılmadan müdafiəçisi və qanuni nümayəndəsi ilə təklidə görüşməsi və konfidensial ünsiyyət saxlaması üçün müvafiq şərait yaradılır. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin müdafiəçisi və ya digər şəxslərlə görüşmələri müvafiq kitabda qeyd olunur (11 nömrəli əlavə).

6.2. Müdafiəçi tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsle görüşə gələn zaman vəkillik vəsiqəsini və orderi təqdim etməlidir.

6.3. Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə müvəkkilə (ombudsman) və Milli Preventiv qrupun üzvləri istənilən vaxt, maneəsiz və əvvəlcədən xəbərdarlıq etmədən MSY-yə daxil ola, orada saxlanılan şəxslərlə, habelə müvafiq məlumatı verə biləcək istənilən digər şəxsle təkbətək və ya zəruri saydığı halda mütəxəssisin və ya tərcüməçinin iştirakı ilə görüşə və söhbət edə, saxlanılan şəxslərin saxlanılmasının qanuniliyini təsdiq edən, eləcə də həmin şəxslərlə rəftara və onların saxlanma şəraitinə aid olan bütün sənədlərlə tanış ola və surətlərini ala, akt tərtib edə, həyata keçirdiyi tədbirlərin gedişini və nəticələrini protokollaşdırıla bilər.

6.4. MSY-nin rəisi İnsan Hüquqları üzrə müvəkkilə (ombudsman) və Milli Preventiv qrupun üzvlərinin təxirə salınmadan qəbul olunmasını, eləcə də saxlanılan şəxslərlə görüşmələrini və təkbətək söhbət etmələrini, habelə onların saxlanılmasının qanuniliyini təsdiq edən sənədlərlə tanış olmalarını və surətlərini almalarını dərhal təmin etməlidir.

6.5. Görüşün keçirilməsi üçün MSY-də xüsusi otaq ayrılır. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin ombudsmanla, Milli Preventiv qrupun nümayəndələri ilə, müdafiəçi və ya qanuni nümayəndəsi ilə keçirilən görüşləri zamanı onların danışıqlarına qulaq asmaq yolverilməzdir.

6.6. Həbs edilmiş şəxsin yaxın qohumları və əlaqə saxlanılması onun üçün maraq doğuran digər şəxslərlə görüşü MSY əməkdaşının nəzarəti altında keçirilir.

6.7. Görüşə gəlmiş şəxs şəxsiyyətini təsdiq edən sənədi təqdim etmədikdə və yaxud sərxoş vəziyyətdə olduqda səbəbi bildirilməklə görüş verilməsindən imtina edilir və bu barədə cinayət prosesini həyata keçirən orqana məlumat verilir.

6.8. Görüş verilməzdən əvvəl görüşə gəlmiş şəxsə davranış qaydaları izah olunur, bu qaydaların pozulacağı halda, görüşün dərhal dayandırılacağı barədə xəbərdarlıq edilir. Görüşə gəlmiş şəxsin üst-başına axtarış-baxış keçirilir (şəxslərin üzünə axtarış-baxış eyni cinsdən olan əməkdaş tərəfindən həyata keçirilir). Onlardan qadağan olunan əşyalar alınır və

bu əşyaları tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsə verməyə cəhd edildikdə, bu barədə protokol tərtib edilərək Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsinə uyğun müvafiq tədbirlər həyata keçirilir.

6.9. Həbs edilmiş şəxsə görüşə aparılmazdan əvvəl görüş zamanı bu Qaydalara əməl etməsi, əks halda görüşün vaxtından əvvəl dayandırılacağı barədə xəbərdarlıq olunmalıdır. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin şəxsi işinin xüsusi vərəqəsində və çağırış tələbnaməsində görüşün tarixi və kim ilə keçirilməsi qeyd edilir (12 nömrəli əlavə).

6.10. Görüşə gəlmiş şəxslərə özləri ilə görüş otağın a ərzaq və əşyalar keçirmələrinə icazə verilmir. Onlarda aşkar olunmuş pulun, qiymətli kağızların və əşyaların müvəqqəti saxlanca təhvil verilməsi və görüş başa çatdıqdan sonra geriyyə alınması barədə xüsusi kitabda qeydlər aparılır, əməkdaş və əşyaların sahibi tərəfindən həmin kitabda imza edilir (13 nömrəli əlavə).

6.11. Görüş zamanı həbs edilmiş şəxslərə və ya onlar tərəfindən görüşə gəlmiş şəxslərə hər hansı sənədlərin, sxemlərin, yazıların verilməsinə yol verilmir. Görüş zamanı danışıq görüşə gəlmiş şəxslər tərəfindən seçilən dildə aparılır. Əgər MSY-nin əməkdaşları danışıqın aparıldığı dili bilmirsə, tərcüməçi dəvət olunur. Tərcüməçi qismində digər həbs edilmiş şəxsləri cəlb etmək qadağandır.

6.12. Görüşdə davranış qaydaları pozulduqda, görüşə nəzarət edən əməkdaş tərəfindən dərhal görüş dayandırılır və bu barədə MSY-nin rəisinə məlumat verilir.

6.13. MSY-də saxlanılan şəxslərlə görüşmək hüququ olan beynəlxalq, hökumət və qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndələri MSY-nin əməkdaşına görmək imkanı verən, lakin eşitməyi istisna edən şəraitdə həbs edilmiş şəxslərlə təklidə söhbət edirlər.

## **7. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin gəzintiyə çıxarılma qaydaları**

7.1. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər hər gün 2, hamilə və ya yanında 3 yaşınadək uşağı olan qadınlar 4, yetkinlik yaşına çatmayanlar isə 3 saatdan az olmayan müddətdə gündəlik gəzintiyə çıxarırlar.

7.2. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər gəzintiyə MSY-nin rəisi tərəfindən tərtib olunmuş cədvələ uyğun olaraq gündüz vaxtı çıxarırlar. Barəsində müvafiq tibbi rəy olan şəxslər gəzintiyə çıxarılmırlar.

7.3. Bir kamerada olan şəxslər gəzintiyə eyni vaxtda çıxarırlar. Gəzintiyə çıxarılan şəxslər mövsümə uyğun geyinməlidirlər.

7.4. Gəzintinin keçirilməsi üçün MSY-nin mühafizə olunan ərazisində xüsusi gəzinti həyəti təchiz edilir. Gəzinti əlverişsiz hava şəraiti, fəvqəladə hadisə, təbii fəlakət, yanğının baş verməsi ilə əlaqədar MSY rəisinin göstərişi ilə ləğv edilir.

7.5. Gəzinti zamanı davranış qaydalarını pozan tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər MSY rəisinin göstərişi ilə kameraya qaytarılırlar.

7.6. Gəzintinin keçirilməsinə nəzarət növbətçi, nəzarətçi və MSY-nin rəisi tərəfindən həyata keçirilir.

## **8. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər tərəfindən dini ayinlərin yerinə yetirilməsi**

8.1. Rejim qaydalarına riayət etmək şərtilə, tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə MSY-də dini ayinlərin yerinə yetirilməsinə icazə verilir.

8.2. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə dini ayinlərin icrası üçün fərdi əşyaların və dini ədəbiyyatın saxlanılmasına icazə verilir. Tarixi və mədəni sərvət hesab edilən qiymətli metal və daşlardan hazırlanan, həmçinin kəsici-deşici alət şəklində olan dini əşyaların saxlanılması qadağandır.

8.3. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin xahişi ilə Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş qaydada dövlət qeydiyyatından keçmiş dini birliklərdən onlara mənəvi yardım göstərilməsi üçün din xadimləri dəvət oluna bilərlər.

## **9. MSY-də saxlanılan tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin maddi məsuliyyəti**

9.1. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər müvəqqəti saxlama yerlərində saxlanılan zaman dövlət əmlakına vurduqları ziyana görə "Həbs yerlərində saxlanılan şəxslərin hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş qaydada maddi məsuliyyət daşıyırlar.

9.2. MSY-nin avadanlığına maddi ziyan vurulması faktı aşkar olunduqda, 1 gündən gec olmayaraq, MSY-nin rəisi tərəfindən xidməti araşdırma aparılması barədə göstəriş verilir. Araşdırma zamanı zərərin dəqiq mahiyyəti və miqdarı, maddi zərər vurmuş təqsirkar şəxslər və onların maddi məsuliyyətə cəlb olunub-olunmaması üçün əsaslar müəyyənləşdirilir.

9.3. Zərərin ödənilməsi haqqında xidməti araşdırmanın nəticələri üzrə çıxarılmış qərar MSY rəisinin və ya onu əvəz edən şəxsin imzası və möhürü ilə təsdiq edilir, tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsə elan olunur (bu barədə onlar qərara imza edirlər). Ödənilmə tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin hesabında olan vəsaitlər ilə təmin edilir. Zərər nağd pulla ödənilmə halda MSY rəisinin, MSY növbətçisinin və təqsirkar şəxsin iştirakı ilə 3 nüsxədən ibarət protokol tərtib edilir. Birinci nüsxə, çıxarılmış qərar, tutulmuş pul vəsaiti ilə birlikdə orqanın maliyyə hissəsinə (mühasibata) göndərilir, ikinci nüsxə zərər vuran şəxsin şəxsi işinə əlavə olunur, üçüncü nüsxə isə təqsirkar şəxsə verilir (bu barədə onun tərəfindən imza edilir).

9.4. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs zərərin ödənilməsi haqqında çıxarılmış qərardan yuxarı vəzifəli şəxsə və məhkəməyə şikayət edə bilər. *Bu Qaydaların 9.4-1-ci bəndinə əsasən zərərin ödənilməsi haqqında çıxarılmış qərarın icrasının dayandırılması barədə qərar qəbul edildiyi hallar istisna olmaqla, şikayətin verilməsi ödənilmənin dayandırılmasına əsas yaratmır.* <sup>[26]</sup>

*9.4-1. zərərin ödənilməsi haqqında çıxarılmış qərardan şikayətin verildiyi hallarda, ödənilmənin dayandırılması ilə bağlı məsələyə maraqlı şəxsin ərizəsinə əsasən və ya xidməti vəzifəsinə görə şikayət instansiyasının öz təşəbbüsü ilə şikayət instansiyası tərəfindən dərhal baxılır və bu barədə müvafiq qərar qəbul edilir.* <sup>[27]</sup>

9.5. Dəymiş maddi ziyana görə düzgün tutulmayan məbləğ geri qaytarılır və tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin hesabına köçürülür.

9.6. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs vurduğu ziyanı könüllü olaraq ödəməkdən imtina etdikdə, həmin ziyanın əvəzi ondan məhkəmə qaydasında tutulur.

9.7. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin xahişi ilə maddi ziyan razılıqları olduqda, onun qohumları və ya digər şəxslər tərəfindən ödənilə bilər.

9.8. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs MSY-dən azad edildikdə, ödənilməyən maddi ziyan Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən olunmuş qaydada məhkəmə qaydasında tutulur.

9.9. MSY-nin işçiləri tərəfindən tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsə vurulan maddi ziyan Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən olunmuş qaydada tutulur.

## 10. MSY-də saxlanılan şəxslərin maddi-məişət və tibbi-sanitariya təminatı

10.1. MSY-nin kameraları 1 və ya 2 yaruslu çarpayıqlarla, adambaşına 0,4 paq.metr hesabı ilə masa və oturacaqlarla, 10 nəfərə 1 paq.metr hesabı ilə üst paltarlarının asılması üçün asılqanla, divar şkafları və çarpayıyanı tumbalarla, əlüzuyuyanla, sanitariya qovşağı ilə təchiz olunurlar.

10.2. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər istifadə sahəsi hər nəfərə 4 m<sup>2</sup>-dən az olmayan kameralarda saxlanılır və yataq ləvazimatları ilə (yastıq, döşək, adyal, döşəkağı, balişüzü) təmin olunurlar. Hamilə və ya yanında 3 yaşınadək uşağı olan qadınlar, yetkinlik yaşına çatmayanlar daha işıqlı kameralarda yerləşdirilir. İlin soyuq mövsümündə MSY-nin binalarında havanın hərərətinin +18 dərəcədən az olması yolverilməzdir.

10.3. MSY-nin hər bir kamerasına içməli su üçün plastik kütlədən hazırlanmış dolça və stəkan, zibil vedrəsi qoyulur, kameraların yığıdırılması zamanı süpürgə və plastik kütlədən hazırlanmış xəkəndaz verilir, mətbəxdə xərəklərin qızdırılması üçün elektrik plitəsi və suqızdırıcı quraşdırılır.

10.4. Kameralarda saxlanılan tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə ümumi istifadə üçün stolüstü oyunlar (domino, şahmat, dama, nərd), qəzet və jurnallar verilir. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər, o cümlədən yetkinlik yaşına çatmayanlar müraciət etdikləri təqdirdə, idmanla məşğul olmalarına, həmçinin yetkinlik yaşına çatmayanların televiziya verilişinə baxmalarına şərait yaradılır.

10.5. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsə sökülmüş paltarının tikilməsi üçün iynə və sap verildikdə, MSY-nin əməkdaşları onların hərəkətlərinə ciddi nəzarət etməlidir.

10.6. Kamerada saxlanılmasına icazə verilmiş ərzaq məhsullarının doğranılması tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin müraciəti əsasında MSY-nin növbətçisi tərəfindən həyata keçirilir.

10.7. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin hesablarında maliyyə vəsaiti olmadıqda, onların müraciətləri əsasında kişilər üçün sabun, diş fırçası, diş pastası, birdəfəlik üzqırخان ülgüc, qadınlar üçün gigiyenik vasitələr verilir.

10.8. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər müəyyən edilmiş normalara müvafiq olaraq keyfiyyət baxımından müasir gigiyena tələblərinə və qida normalarına cavab verən yaş, sağlamlıq vəziyyəti və dini ənənələri nəzərə alınmaqla, hazırlanmış pulsuz yeməklə normal fasilələrlə gündə 3 dəfə təmin edilir.

10.9. Hamilə və ya yanında 3 yaşınadək uşağı olan qadınlar və yetkinlik yaşına çatmayanlar müəyyən olunmuş xüsusi yemək normaları ilə təmin edilir.

10.10. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər gigiyena, daxili intizam qaydaları və təhlükəsizlik tələbləri nəzərə alınmaqla, şəxsi istifadə məqsədi ilə ərzaq məhsulları və digər mallar əldə edə bilərlər. Bu məqsədlə tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs tərəfindən bu Qaydalarla müəyyən edilmiş formada 2 nüsxədən ibarət ərizə yazılır və MSY-nin rəisinə təqdim olunur (14 nömrəli əlavə). MSY-nin rəisi əvvəlcə mühasibatlıq vasitəsilə tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin hesabında pulun olmasını yoxlayır. Alınmış ərzaq məhsulları və digər mallar tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsə ərizədə imza etdirilməklə verilir, ərizənin bir nüsxəsi mühasibatlıqda saxlanılır, digər nüsxəsi isə tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin şəxsi işinə əlavə olunur.

10.11. Saxlanılan şəxslər üçün yemək növbətçi naryad tərəfindən gətirilir və onlar yeməkləri kameralarda qəbul edirlər. Yeməklər üçün qab-qacağın yuyulması, yuyucu-dezinfeksiyaedici vasitələrindən mütləq istifadə etməklə mətbəxdə həyata keçirilir.

10.12. Mətbəxdə qaynadılmış su üçün ağız bağlanan qab qoyulur və su hər bir saxlanılan şəxsə fərdi qaydada dolçada verilir.

10.13. Kameralarda və MSY-nin digər otaqlarında hər gün yuyucu-dezinfeksiyaedici vasitələrindən istifadə etməklə təmizlik işləri aparılır. MSY-nin bütün otaqlarında ayda 1 dəfədən gec olmayaraq əsaslı təmizlik işləri aparılır. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə həftədə 1 dəfədən az olmayaraq MSY-nin duşxanasında çimmək üçün müvafiq şərait yaradılır.

10.14. *Tibbi-sanitariya* xidmətinin həkimi tərəfindən MSY-nin sanitariya vəziyyətinin müayinəsinin nəticələri və aşkar edilmiş nöqsanların aradan qaldırılması barədə məlumatlar müvafiq kitabda qeyd olunur (9 nömrəli əlavə). <sup>[28]</sup>

10.15. Eyni kamerada saxlanılan şəxslər sanitariya təmizləməni bir yerdə keçirlər. Kişilərə mütəmadi üz qırmaq üçün imkan verilir. Onlara şəxsi (elektrik, mexaniki və ya birdəfəlik üzqırخانla) və ya MSY-nin müdiriyyəti tərəfindən verilmiş birdəfəlik üzqırخانla üzlərinin qırılmasına icazə verilir. Bu zaman MSY-də saxlanılan şəxsləri mühafizə edən əməkdaş mütləq onlara nəzarət etməlidir. MSY-də saxlanılan şəxslərin ülgücdən istifadə etməsi qadağandır.

10.16. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs xəstələndikdə və ya bədən xəsarəti aldıqda MSY-nin müdiriyyəti saxlanılan şəxslərə tibbi yardım göstərmək üçün *dövlət* müalicə müəssisələrinə müraciət edir, yaxud tibb xidmətinin mütəxəssislərini və ya məsləhətçilərini dəvət edir. Lazım gəldikdə saxlanılan şəxslərə MSY-nin əməkdaşları tərəfindən ilkin tibbi yardım göstərilir və dərhal təcili tibbi yardım çağırılır. Tibbi müayinənin nəticələri qeydə alınır və tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsə, eləcə də müraciət olduqda həmin şəxsin vəkilinə təqdim edilir (4 nömrəli əlavə).

10.17. *Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin müraciəti əsasında ona "Psixoloji yardım haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq ödənişsiz psixoloji yardım göstərilir.* <sup>[29]</sup>

10.18. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs ağır xəstəliyə tutulduqda və ya öldükdə MSY-nin rəisi bu barədə dərhal

həmin şəxsin yaxın qohumlarına məlumat verir.

10.19. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin meyiti məhkəmə-tibb ekspertizası və Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş digər prosessual hərəkətlər aparıldıqdan sonra onun qohumlarına verilir. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin öldüyü vaxtdan 7 gün müddətində meyitin verilməsi barədə müraciət daxil olmadıqda o, dövlət vəsaiti hesabına dəfn olunur. Həmin müddətdə meyitin verilməsi barədə müraciət daxil olarsa, meyit müraciət edən şəxsin vəsaiti hesabına 30 günədək müddətdə Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin müvafiq qurumunun meyitxanasında saxlanılır.

10.20. MSY-də saxlanılan şəxslərdən həkim, feldşer və tibb bacısı kimi istifadə etmək qadağandır.

## **11. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin istintaq hərəkətlərinin keçirilməsində və ya məhkəmə iclaslarında iştirakının təmin edilməsi**

11.1. MSY-nin müdiriyyəti cinayət prosesini həyata keçirən orqanın yazılı göstərişinə əsasən tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin iştirakı ilə həbs yerində istintaq hərəkətlərinin, yaxud digər prosessual hərəkətlərin aparılmasına şərait yaratmalıdır.

11.2. Növbətçiliyin təhvil-təslimi, səhər, günorta və axşam yeməyinin qəbulu zamanı, habelə 2200-dan 700-dək müddətdə, Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş təxirəsalınmaz istintaq hərəkətlərinin aparılması halları istisna olmaqla, tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin məhkəmə iclaslarına, yaxud istintaq hərəkətlərinin keçirildiyi yerə aparılmasına yol verilmir.

11.3. Həbs edilmiş şəxs bu Qaydaların 1.5-ci bəndində nəzərdə tutulmuş hallarda və müddətlərdə istintaq təcridxanasından müvəqqəti saxlama yerinə keçirilir.

## **12. Bağlama, sovqat, banderol alma və ya göndərmə qaydaları**

12.1. Həbs edilmiş şəxs həftədə bir dəfə, tutulmuş şəxs isə hər gün bağlama, sovqat və banderol almaq hüququna malikdir. Bir bağlamanın və ya banderolun yuxarı çəkisi mövcud poçt göndərişləri qaydaları ilə müəyyən edilir. Bir sovqatın çəkisi bir bağlama üçün müəyyən olunmuş çəkidən artıq olmamalıdır. Yetkinlik yaşına çatmayanların, ağır xəstəlikdən əziyyət çəkənlərin (bu barədə tibbi rəy olduqda), I və ya II *dərəcə əlilliyi olan şəxslərin, hamilə qadınların* və ya yanında 3 yaşınadək uşağı olan qadınların bağlama, sovqat və banderol almalarına say məhdudiyəti qoyulmur. [\[30\]](#)

12.2. Bağlama, sovqat və banderol aşağıdakı hallarda qəbul olunmur:

12.2.1. tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs azad olunduqda və ya MSY-dən başqa yerə köçürüldükdə;

12.2.2. tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs vəfat etdikdə;

12.2.3. sovqatı gətirən şəxs şəxsiyyətini təsdiq edən sənədi təqdim etmədikdə;

12.2.4. tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs bağlamanı, sovqatı və banderolu almaqdan imtina etdikdə.

12.3. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs bağlamanı, sovqatı və banderolu almaqdan imtina etdikdə, bu barədə ərizə yazır, sovqat gətirmiş şəxs həmin ərizə ilə tanış edilir, bağlama və banderol isə sahibinə qaytarılır, ərizə tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin şəxsi işinə əlavə olunur.

12.4. Vətəndaşlardan sovqatların qəbulu üçün MSY-nin giriş hissəsində xüsusi otaq təşkil olunur. Bu otaqda üzərində yazı ləvazimatları olan masa, tərazi, oturmaq, ərizə və şikayətlər üçün qutu yerləşir. Həmin otağın görünən yerində sovqatların qəbul edilmə qaydaları, tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə verilməsi, sovqatlarda gətirilməsi, bağlama və banderollarda göndərilməsi qadağan olunmuş əşyaların siyahısı barədə məlumat, habelə həmin otağın iş rejimi barədə elanlar asılır.

12.5. Sovqatı gətirmiş şəxs bu Qaydalarla müəyyən edilmiş formada iki nüsxədən ibarət ərizə-blankı doldurur və imzalayır (15 nömrəli əlavə). Şəxs bu blankın arxa tərəfində əks olunmuş tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə saxlanılması qadağan olunmuş əşyaların siyahısı ilə tanış olur. Sovqatı gətirmiş şəxs ərizənin hər iki nüsxəsini şəxsiyyətini təsdiq edən sənədlə birlikdə növbətçiyə təqdim edir. Növbətçi ilk növbədə tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin sovqat almaq hüququnun olub-olmamasını yoxlayır, belə hüququ varsa sovqatı gətirmiş şəxsin şəxsiyyətini təsdiq edən sənədini və ərizənin hər iki nüsxəsinin tələb edilən qaydada tərtib edilməsini öyrənir. Əgər ərizənin arxa tərəfində göstərilən məlumatlar imza ilə təsdiq olunmayıbsa, habelə şəxsiyyətini təsdiq edən sənədlə ərizələrdəki imzalar bir-birindən fərqlidirsə, növbətçi sovqatı gətirmiş şəxsə bir daha bu barədə xəbərdarlıq edir, ərizələri yenidən düzgün tərtib etmək və imzalaması üçün sovqatı gətirmiş şəxsə qaytarır. Əgər sovqatı gətirmiş şəxs ərizənin arxa tərəfində göstərilmiş məlumatı imzalamaqdan imtina edərsə yaxud, sovqatı gətirmiş şəxsin təqdim etdiyi sənədlə onun şəxsiyyətinin uyğun gəlmədiyini müəyyən olunarsa, növbətçi dərhal bu barədə MSY-nin rəisinə məlumat verir, onun göstərişi ilə səbəbi bildirilməklə sovqatın qəbul edilməsindən imtina edilir və bu barədə müvafiq akt tərtib olunur. Aktın surəti sovqat gətirilmiş tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin şəxsi işinə əlavə edilir.

12.6. Sovqatı gətirmiş şəxsin şəxsiyyəti müəyyən edildikdən və ərizələr yoxlanıldıqdan sonra növbətçi sovqatı gətirən şəxsin iştirakı ilə sovqatın içindəki məhsulların çeşidini və çəkisini yoxlayır, sovqatın qəbul edilməsi barədə ərizənin birinci nüsxəsini imzalayır, sonra həmin nüsxəni şəxsiyyətini təsdiq edən sənədlə birlikdə sovqatı gətirmiş şəxsə qaytarır. Ərizənin ikinci nüsxəsi sovqatın qəbul edilməsi barədə tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs tərəfindən imzalandıqdan sonra onun şəxsi işinə əlavə olunur. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs ərizəni imza etməkdən imtina etdikdə, bu barədə ərizədə müvafiq qeydlər aparılır. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsə gətirilmiş sovqatda, bağlamada və banderolda olan mallar bu Qaydalarla müəyyən edilmiş xüsusi kitabda qeydə alınır (16 nömrəli əlavə).

12.7. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin adına göndərilən bağlama, sovqat və banderollarda qadağan olunmuş əşyalar aşkar edildikdə, həmin əşyalar müvafiq protokol tərtib edilməklə götürülür və cinayət-prosessual qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada müvafiq araşdırma aparılır.

12.8. Bağlama, sovqat və banderollarda tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə özlərində saxlanılmasına icazə verilməyən əşyalar aşkar edildikdə, həmin əşyalar müvafiq akt tərtib olunmaqla götürülür, tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs azad olunanadək, yaxud istintaq təcridxanasına göndərilənədək saxlanılması üçün anbara təhvil verilir və ya

bağlamalı, sovqatı, banderolu göndərmiş şəxsin hesabına geri qaytarılır, yaxud MSY-nin rəisinin əsaslandırılmış qərarına əsasən, həmin əşyaların təbii səbəblərdən anbarda saxlanması mümkün olmadıqda məhv edilməsi barədə qərar qəbul edilir, bu barədə tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsə yazılı məlumat verilir.

12.9. Poçtla göndərilmiş bağlama və banderollar, yalnız onları almaq hüququna malik olan tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə verilir. Başqa yerə keçirilmiş tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsə ünvanlanmış bağlama və banderollar MSY-nin hesabına onların keçirildiyi müəssisəyə göndərilir.

12.10. Bağlama və banderolların açılması və yoxlanılması tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin iştirakı ilə növbətçi və ya MSY-nin rəisi tərəfindən aparılır. Bağlama və banderollarda daxil olmuş ərzaq məhsullarına və mallara baxış keçirilməsi, onların yoxlanılması sovqatların qəbul edilməsi ilə eyni qaydada aparılır. Mövsümi sanitariya-epidemioloji vəziyyətdən asılı olaraq, ərzaq məhsullarının qəbulu müvafiq dövlət *sanitariya nəzarəti* orqanlarının qərarı ilə müvəqqəti dayandırılır. Bağlama və banderollarda aşkar edilmiş pul tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin şəxsi hesabına köçürülür. <sup>[31]</sup>

12.11. Bağlama, sovqat və banderol qəbul olunduqdan sonra 3 saat ərzində tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsə verilməlidir.

12.12. Azad olunmuş və ya vəfat etmiş tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə ünvanlanmış bağlama və banderollar üzərində "geriyə qaytarılmalıdır" qeydi ilə onu göndərmiş şəxsə qaytarılır.

12.13. Bağlama və banderollar onları göndərmiş şəxslərə geri qaytarılarkən, içindəki məhsulların keyfiyyətinin itirilməsinə görə MSY-nin rəhbərliyi məsuliyyət daşımır.

12.14. Tibbi rəyə əsasən tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin aldığı dərman vasitələri bağlama, sovqat və ya banderolların sayına daxil edilmir. Belə dərman vasitələri MSY-nin müvafiq kitabında qeydiyyatla alınır və həkimlərin təyinatı əsasında həmin tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin ambulator və stasionar müalicəsi zamanı istifadə olunur.

12.15. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər MSY rəisinin razılığı ilə öz hesablarına yaxın qohumlarına bağlama və ya banderol göndərmək hüququna malikdirlər.

### **13. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin MSY-dən azad olunmasının əsasları və qaydaları**

13.1. Cinayət prosesini həyata keçirən orqan tərəfindən Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsinə uyğun olaraq, tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin azad edilməsi üçün qəbul edilmiş qərar MSY-nin rəisi, yaxud növbətçi tərəfindən dərhal icra edilir.

13.2. Saxlanılan şəxs azad edilməzdən əvvəl MSY-nin rəisi, yaxud növbətçi azad edilmə haqqında qərarı (hökümü) həmin şəxsin MSY-yə salınması haqqındakı sənədlərlə tutuşdurur, azad edilənin şəxsiyyətini dəqiqləşdirir və onu azad olunması barədə çıxarılmış qərarla yazılı surətdə tanış edir. Həmin vaxt tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs MSY-də saxlanılan zaman hüquqlarının təmin olunmasını, ona qarşı qanunazidd hərəkətlərə yol verilib-verilməməsini yazılı surətdə göstərməlidir. Həmin sənədlər azad olunan şəxsin şəxsi işinə əlavə olunur.

13.3. MSY-nin rəisi cinayət prosesini həyata keçirən orqanın qərarı olmadan müvafiq protokol tərtib edir və bu barədə hakimə (məhkəməyə), prokurora, müstəntiqə, yaxud təhqiqatçıya məlumat verməklə aşağıdakı hallarda tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsi azad edir (17 və 18 nömrəli əlavələr):

13.3.1. həbs qətimkan tədbirinin məhkəmə qərarında müəyyən olunmuş müddəti başa çatdıqda və bu müddət uzadılmadıqda;

13.3.2. tutulmanın və ya həbsdə saxlanılmanın Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş son müddəti başa çatdıqda və *həbsdə saxlanılanın son müddəti Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin 159.8-159.10-cu maddələrində nəzərdə tutulmuş qaydada uzadılmadıqda;* <sup>[32]</sup>

13.3.2-1. *Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin 159.8-159.10-cu maddələrində nəzərdə tutulmuş qaydada uzadılmış həbsdə saxlanılma müddəti başa çatdıqda;* <sup>[33]</sup>

13.3.3. cinayət prosesini həyata keçirən orqandan şəxsin həbsdən azad edilməsi üçün məhkəmənin təyin etdiyi girovun verilməsi barədə məlumat daxil olduqda.

13.4. Həbs edilmiş şəxsin həbsdə saxlanılma müddətinin başa çatmasına 7 gün qalmış MSY-nin rəisi bu barədə cinayət prosesini həyata keçirən orqana məlumat verir.

13.5. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin azad edilməsinin tarixi və vaxtı müvafiq kitabda qeyd edilir (2 nömrəli əlavə).

13.6. MSY-dən azad edilmiş şəxslərə onların xahişi ilə MSY-də olduqları müddət haqqında arayış verilir (19 nömrəli əlavə). Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs azad edildikdə, onun anbara verdiyi əmlak qaytarılır. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs qaytarılan əmlakın alınmasını imzası ilə təsdiq edir (20 nömrəli əlavə).

13.7. Məhkəmə zalından azad edilmə təxirə salınmadan məhkəmənin hökmünə və ya qərarına müvafiq olaraq həyata keçirilir. Azad edilmiş şəxsdən götürülmüş sənədlər və əmlak MSY-nin rəhbərliyi tərəfindən özünə qaytarılır.

13.8. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər MSY-dən azad edilən vaxt xəstə olduqda, onlar qohumlarına təhvil verilir, yaxud *dövlət* müalicə müəssisələrinə yerləşdirilir. <sup>[34]</sup>

13.9. MSY-nin rəisinin və ya növbətçisinin tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsi bu Qaydalarla müəyyən edilmiş hallarda azad etməməsi "Həbs yerlərində saxlanılan şəxslərin hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə nəzərdə tutulmuş qaydada məsuliyyətə səbəb olur.

### **14. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər tərəfindən yeməkdən imtina edildikdə görülən tədbirlər**

14.1. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs yeməkdən imtina etdikdə MSY-nin rəisi və ya onu əvəz edən şəxs onun səbəbini aydınlaşdırmalı, bu barədə dərhal cinayət prosesini həyata keçirən orqana yazılı formada məlumat verməlidir.

14.2. Yeməkdən imtina etmənin səbəbləri əsaslı olduqda, MSY-nin rəisi tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs tərəfindən irəli sürülən qanuni tələblərin təmin edilməsi üçün təcili tədbirlər görür. İrəli sürülmüş tələblərin dərhal təmin edilməsi mümkün olmadıqda, tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsə müvafiq izahatlar verilir və həmin tələblərin təmin edilməsi üçün

tədbirlər görülür.

14.3. Yeməkdən imtina edən tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs MSY rəisinin və ya onu əvəz edən şəxsin əsaslandırılmış qərarı ilə digər tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərdən ayrı saxlanılır və ona həkim nəzarəti təyin edilir.

14.4. Yeməkdən imtina edən tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin MSY-də saxlanılma rejimindən irəli gələn öhdəliklərdən azad edilməsi həkimin tibbi rəyi əsasında həyata keçirilir.

14.5. Yeməkdən imtina edən tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsə bu Qaydalarda nəzərdə tutulmuş vaxtda müəyyən edilmiş normalar üzrə bu barədə müvafiq qeydiyyat aparılmaqla səhər, günorta və şam yeməyi verilir və ona yeməyi qəbul etmək təklif olunur. Bu təklif rədd edildikdə, yeməklərin gətirilməsi haqqında qeydiyyatın aparıldığı vərəqədə yeməkdən imtina qeyd olunur.

14.6. Yeməkdən imtina edən tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin həyatı üçün təhlükə yarandıqda və o, özü haqqında real qərar qəbul etmək qabiliyyətini itirdikdə, həkimin yazılı rəyinə əsasən və onun iştirakı ilə yeməkdən imtina edən tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin səhhətinin yaxşılaşdırılmasına yönəldilmiş tədbirlər, o cümlədən həmin şəxsin ləyaqəti alçaldılmamaq şərtilə məcburi qaydada qidalandırılması həyata keçirilir.

14.7. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin yemək qəbulundan imtina etməsi onun istintaq təcridxanasına göndərilməsinə, istintaq hərəkətlərində və məhkəmə iclaslarında iştirakına mane olmur. Yemək qəbulundan imtina edən tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin istintaq təcridxanasına göndərilməsi zəruri olduqda tibb işçisinin müşayiəti ilə həyata keçirilir.

## **15. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin mülki hüquq münasibətlərində iştirakı**

15.1. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər cinayət prosesini həyata keçirən əməkdaşın razılığı ilə şəxsən və ya öz nümayəndələri vasitəsilə mülki hüquq münasibətlərində iştirak etmək hüququna malikdirlər.

15.2. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs və ya onun nümayəndəsi hər hansı mülki hüquqlarının həyata keçirilməsinin təmin edilməsi ilə bağlı yazılı müraciəti MSY-nin rəisinə təqdim edir, MSY-nin rəisi isə bu barədə cinayət prosesini həyata keçirən orqana məlumat verir.

15.3. Mülki hüquq münasibətləri MSY-də həyata keçirilir.

## **16. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin qəbulu**

16.1. MSY-nin rəisi tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin yazılı, yaxud şifahi müraciətləri əsasında onları iş günü ərzində qəbul edir.

16.2. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs tərəfindən qaldırılan məsələnin MSY rəisinin səlahiyyəti çərçivəsində həll edilməsi mümkün olduqda, həmin məsələ yerində həll olunur, digər müraciətlərlə bağlı müvafiq tədbirlər görülür. Qəbul edilənlərin qeydiyyatı xüsusi kitabda aparılır (21 nömrəli əlavə).






**Qeyd.** Kitabda həbs yerlərinə dövlət və ictimai nəzarəti həyata keçirən orqanlar (şəxslər) tərəfindən aparılmış yoxlamanın nəticələri qeyd olunur.

“Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili

intizam Qaydaları” na

**2 nömrəli əlavə**

\_\_\_\_\_  
(orqanın adı)

**MSY-də SAXLANILAN ŞƏXSLƏRİN UÇOTU**

**K İ T A B I**

**Başlanıb**\_\_\_\_\_

**Qurtarıb**\_\_\_\_\_






“Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili

intizam Qaydaları” na

**4 nömrəli əlavə**

\_\_\_\_\_  
(orqanın adı)

**TİBBİ MÜAYİNƏNİN KEÇİRİLMƏSİ VƏ TİBBİ YARDIMIN  
GÖSTƏRİLMƏSİNİN QEYDİYYATI**

**K İ T A B I**

**Başlanıb** \_\_\_\_\_

**Qurtarıb** \_\_\_\_\_

Sıra -si	Gətirilmiş şəxsin soyadı, adı və atasının adı, təvəllüdü, MSY-yə gətirilmə tarixi və vaxtı	İlkin müayinə zamanı aşkar olunmuş xəsarətlər, yaxud şəxsin şikayəti, görülmüş tədbirlər	Tibb işçisi tərəfindən keçirilmiş müayinə, aşkar olunmuş xəsarətlər, yaxud şəxsin şikayəti (tarix və saat)	Saxlanılan şəxsin tələbi, yaxud yaranmış şəraitlə əlaqədar tibb işçisinin MSY-yə çağırılması (tarix və saat)	Göstərilmiş tibbi yardımın xarakteri (müalicə müəssisəsinin adı, tarix və saat)	Tibb işçisinin adı, soyadı, iş yeri və imzası
1	2	3	4	5	6	7

**Qeyd.** Saxlanılan şəxsə hər dəfə tibbi yardım göstərildikdə, müvafiq məlumatlar yeni sətirdə qeyd olunmalıdır.

Müvəqqəti saxlama yerinin rəisinə

### İLTİZAM

M ə n \_\_\_\_\_ hazırlanması, saxlanılması, gəzdirilməsi,

(soyadı, adı və atasının adı)

daşınması və ya istifadəsi qadağan olunmuş əşya və digər malların siyahısı, habelə qeyd olunan hərəkətlərin cinayət məsuliyyətinə səbəb olması ilə tanış edildim.

\_\_\_\_\_ (soyadı və adı)

\_\_\_\_\_ (imza)

“ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ il

İltizamı aldı

\_\_\_\_\_ (vəzifəsi)

\_\_\_\_\_ (rütbəsi)

\_\_\_\_\_ (imzası)

\_\_\_\_\_ (soyadı və adı)

“ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ il

**Qeyd.** Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə hazırlanması, saxlanılması, gəzdirilməsi, daşınması və ya istifadəsi qadağan olunmuş əşyaların və digər malların siyahısı iltizamın arxa tərəfində verilmişdir.

**Müvəqqəti saxlama yerlərində saxlanılan tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər tərəfindən hazırlanması, saxlanılması, gəzdirilməsi, daşınması və ya istifadəsi qadağan olunmuş əşyaların**

### SİYAHISI

1. Odlu və soyuq silahların bütün növləri, döyüş sursatları, partlayıcı maddələr və onların hissələri, xüsusi vasitələr (rezin dəyənəklər, əl qandalları, yayındırıcı təsir göstərən işıq-səs vasitələri, gözyaşardıcı qaz və s.), zəhərli maddələr.
2. Kəsici və deşici alətlər.
3. Narkotik vasitələr, psixotrop maddələr və onların prekursorları.
4. Güclü təsir edən dərman vasitələri.
5. Spirtli içkilərin bütün növləri, pivə, spirt qarışığı olan maddələr.
6. Radiodalğaların (elektromaqnit dalğaların) ötürücü-boğucu qurğuları, radioelektron cihazlar və elementlər, dinləmə qurğuları və gizli kameraların detektorları (aşkaredici qurğular).
7. Optik cihazlar, peycer, mobil telefon, faks, kompyuter, internet şəbəkəsinə daxil olmaq üçün vasitəçi qurğular.
8. Müharibəni, zorakılığı, ekstremizmi, terrorçuluğu və qəddarlığı təbliğ edən, milli, dini və irqi ədavəti qızışdıran, habelə pornoqrafiya xarakterli nəşrlər, audio-video daşıyıcıları.

Siyahı ilə tanış oldum, imzamlı təsdiq edirəm.

İmza \_\_\_\_\_ (soyadı, adı və atasının adı)

“ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ il

**Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə özlərində saxlamağa, əldə etməyə, bağlama və banderollarda göndərilməsinə, sovqatlarda gətirilməsinə icazə verilmiş əşyaların, malların və ərzaq məhsullarının**

**S İ Y A H İ S İ**

1. Paltar, baş örtüyü, ayaqqabı, əl-üz dəsmalı (50 sm artıq olmayan) və yataq ləvazimatları.
2. İki dəstdən çox olmayan isti və adi alt paltarı.
3. Corab, əlcək (iki cütdən artıq olmamaqla), şərf, cib dəsmalı.
4. Otaq nəleyinləri (şap-şapları) və idman ayaqqabıları (hərəsindən bir cüt).
5. İdman geyimi (bir dəst).
6. Güzgü və birdəfəlik üzqırخان (üz qırxılarda verilir) və ya mexaniki üzqırخان.
7. İcməli su üçün plastik kütlədən hazırlanmış dolça və stəkan.
8. Əl-üz və təsərrüfat sabunları, diş fırçası, diş məcunu və plastik kütlədən hazırlanmış daraq, tualet kağızı, hamam lifi.
9. Dərsliklər və dərs ləvazimatları (təhsil alanlar üçün).
10. Ədəbiyyat və ya jurnallar (hər bir şəxsə 10 cildədək) və qəzetlər.
11. Yazı kağızı, dəftərlər, qələmlər, diyircəkli qələm içlikləri, zərflər, açıqçalar, markalar.
12. Domino, şahmat, dama, nərd (hərəsindən bir komplekt).
13. Məktublar, fotoşəkillər (fotoalbomlar).
14. Ayaqqabı və paltar şotkaları.
15. Eynək, qoltuqağacı, əlağacı, həkimin icazəsi ilə protez və dərmanlar.
16. Cinayət işinə aid sənəd və qeydlər.
17. Təhvil verilmiş pulun, qiymətli əşyaların və s. qəbzələri.
18. Azyaşlı uşaqlar üçün nəzərdə tutulan ləvazimat (əməzik, uşaq yeməkləri, bələk, uşaq bezləri və s).
19. Çörək və digər un məmulatları.
20. Hisə verilmiş, duzlanmış ət və balıq məmulatları (bişirilməsi tələb olunmayan).
21. Yağ, piy.
22. Pendir.
23. Quru qənnadı məmulatları.
24. Quru çay.
25. Meyvə, meyvə qurusu və bişirilməsi tələb olunmayan tərəvəzlər.
26. Süd və süd məmulatları (şüşə qablarda olanlar istisna olmaqla).
27. Konservlər, sərinselədirici içkilər, təbii şirələr və mineral sular (şüşə qablarda olanlar istisna olmaqla).
28. Tütün məmulatları, kibrit.

**Qeydlər:** 1. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə bişirilməsi tələb olunan ərzaq məhsullarını (ət, balıq, makaron və makaron məmulatları, düyü, qarğıdalı, noxud və digər paxla növləri, bütün növ yarmaları) əldə etməyə və saxlamağa icazə verilmir.

2. Tutulmuş və ya həbs olunmuş qadınlara kamerada baş yaylığı, büstqalter, reyruz, gigiyenik paket, pambıq, şampun, vazelin, krem, dodaq pomadası, pudra və tamponların saxlanılmasına icazə verilir.

3. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə məxsus əşyaların ümumi çəkisi bütün hallarda 50 kq-dan artıq olmamalıdır (o cümlədən anbarlarda saxlanılanlar).

“Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili

intizam Qaydaları” na

**7 nömrəli əlavə**

**Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin tam axtarışı haqqında**

**PROTOKOL \_\_\_\_\_**

Mən \_\_\_\_\_

(protokolu tərtib edən şəxsin vəzifəsi, rütbəsi, soyadı)

“ \_\_\_\_\_ ” 20 \_\_\_\_\_ il tarixində saat “ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_

(MSY-nin adı)

binasında \_\_\_\_\_

(axtarışda iştirak edən əməkdaşların vəzifəsi, rütbəsi, soyadı və adı)

iştirakı ilə tutulmuş (həbs edilmiş) şəxs \_\_\_\_\_

(soyadı, adı və atasının adı)

üstünə, həmçinin onun əşyalarına baxış keçirdim.

Axtarılan şəxs \_\_\_\_\_

(paltarını və ayaqqabısını göstərmək)

\_\_\_\_\_ geyimdə olmuşdur.

**NƏTİCƏLƏR:**

Axtarış zamanı \_\_\_\_\_

(aşkar olunmuş pul, əşyalar, mallar, ərzaq məhsulları və s. göstərilməlidir)

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_



\_\_\_\_\_ aşkar edilmişdir.

Protokol oxunmuş və düzgün yazılmışdır.

Tanış oldum \_\_\_\_\_  
(axtarılan şəxsin soyadı, adı, atasının adı, şikayəti, təklifi və imzası)

Axtarışda iştirak edən əməkdaşlar 1. \_\_\_\_\_  
2. \_\_\_\_\_  
3. \_\_\_\_\_

### Protokolun əks tərəfi

Axtarış və baxış zamanı kamerada saxlanılmasına icazə verilməyən əşyalar, mallar, ərzaq məhsulları

\_\_\_\_\_ (adları göstərmək)

\_\_\_\_\_ (cinayət işinə əlavə edilir, tutulanın xahişi ilə qohumlarına və ya saxlanması üçün hara verilir, qəbzini -si)

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_ (protokolu tərtib edən şəxsin imzası)

Axtarış zamanı aşkar olunmuş, kamerada saxlanılmasına icazə verilən əşyaları, malları və ərzaq məhsullarını

\_\_\_\_\_ (adlarını göstərmək)

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_ aldım.

\_\_\_\_\_ (axtarılan şəxsin imzası)

“ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ il

Saxlanılma üçün götürülmüş pulun, əşyaların, malların, ərzaq məhsullarının qəbzini aldım

\_\_\_\_\_ (axtarılan şəxsin imzası)

“ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ il

**Qeyd.** Protokola nömrələr tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin “MSY-də saxlanılan şəxslərin uçotu” kitabında qeydiyyatda düşmüş sıra sayına uyğun qoyulur.

**Qəbz** \_\_\_\_\_

Tutulmuş (həbs edilmiş) şəxs \_\_\_\_\_  
üstündə

(soyadı, adı və atasının adı)

və əşyalarında aparılmış axtarış zamanı müəyyən olunmuş və kamerada saxlanılmasına icazə  
verilməyən əşyalar (mallar, ərzaq məhsulları) \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_ saxlanılması

üçün anbara təhvil verildi.

Tərtib etdi \_\_\_\_\_

(vəzifəsi, rütbəsi, soyadı və adı, imzası)

“ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_\_\_ il

Qəbzi aldım \_\_\_\_\_

(soyadı, adı, atasının adı və imzası)

“ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_\_\_ il.

**Qeydlər:** 1. Qəbzə nömrələr tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin “MSY-də saxlanılan şəxslərin uçotu” kitabında qeydiyyatda düşmüş sıra sayına uyğun qoyulur.

2. Qəbz 3 nüsxədən ibarət tərtib olunur, 1-ci nüsxə tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsə verilir, 2-ci nüsxə axtarış protokoluna əlavə olunur, 3-cü nüsxə MSY-də 1 il müddətinə müvafiq qovluqda saxlanılır.

**Qəbz** \_\_\_\_\_

Tutulmuş (həbs edilmiş) şəxs \_\_\_\_\_  
üstündə

(soyadı, adı və atasının adı)

aparılmış axtarış zamanı müəyyən olunmuş pul (qiymətli əşya və ya kağız) \_\_\_\_\_

(miqdarı, sayı, qiymətli əşyanın və kağızın adı, -si göstərməklə)

saxlanılması

üçün \_\_\_\_\_

(polis orqanının adı, mühasibat hissəsinin rəisinin rütbəsi, soyadı və adı)

\_\_\_\_\_ təhvil verildi.

Pulu aldım \_\_\_\_\_

(vəzifəsi, rütbəsi, soyadı, adı və imzası)

“ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_\_\_ il

Qəbzi aldım \_\_\_\_\_

(soyadı, adı, atasının adı və imzası)

“ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_\_\_ il.

**Qeydlər:** 1. Qəbzə nömrələr tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin “MSY-də saxlanılan şəxslərin uçotu” kitabında qeydiyyatda düşmüş sıra sayına uyğun qoyulur.

2. Qəbz 4 nüsxədən ibarət tərtib olunur, 1-ci nüsxə tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsə verilir, 2-ci nüsxə axtarış protokoluna əlavə olunur, 3-cü nüsxə mühasibatlığa verilir, 4-cü nüsxə MSY-də 1 il müddətinə müvafiq qovluqda saxlanılır.




**Qeyd.** Kitab növbətçi tərəfindən doldurulur.

“Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili  
intizam Qaydaları” na  
**9 nömrəli əlavə**

\_\_\_\_\_ (orqanın adı)

**MSY-də KEÇİRİLƏN SANİTARIYA - GİGİYENA  
TƏDBİRLƏRİNİN QEYDİYYATI**

**K İ T A B I**

**Başlanıb** \_\_\_\_\_

**Qurtarıb** \_\_\_\_\_

Sıra - si	Kim tərəfindən müayinə keçirilmişdir (iş yeri, vəzifəsi, soyadı, adı və tarix, vaxt)	Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin (MSY-nin) sanitar vəziyyəti barədə qeydlər	Onların aradan qaldırılması üzrə keçirilmiş tədbirlər	Sanitariya- gigiyena tədbirlərini həyata keçirmiş şəxsin imzası
1	2	3	4	5


**Qeyd.** MSY-də *tibbi-sanitariya* xidmətlər tərəfindən ayda 1 dəfədən az olmayaraq sanitariya-gigiynena tədbirləri həyata keçirilməlidir. [\[35\]](#)

“Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili  
intizam Qaydaları” na  
**10 nömrəli əlavə**

\_\_\_\_\_

(orqanın adı)

**MSY-də SAXLANILAN TUTULMUŞ VƏ YA HƏBS EDİLMİŞ ŞƏXSLƏRİN ÜNVANINA DAXİL  
OLMUŞ, YAXUD ONLAR TƏRƏFİNDƏN GÖNDƏRİLƏN MƏKTUB VƏ YA TELEQRAMLARIN  
QEYDİYYATI**

**K İ T A B I**

**Başlanıb** \_\_\_\_\_

**Qurtarıb** \_\_\_\_\_






**Qeyd.** Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs hər dəfə görüş və ya istintaq otağına aparıldıqda müvafiq qeydlər aparılır.

“Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili

intizam Qaydaları” na

**12 nömrəli əlavə**

**Çağırış tələbnaməsi** \_\_\_\_\_

Xahiş edirəm tutulmuş (həbs edilmiş) şəxs \_\_\_\_\_

(soyadı, adı və atasının adı, dindirmə, görüş üçün (lazım olanın altından xətt çəkilməli) gətirəsiniz.

Kim tərəfindən çağırılır \_\_\_\_\_

(vəzifəsi, adı, soyadı və vəsiqənin nömrəsi)

Dindirmənin, görüşün icraatına hüquq verən \_\_\_\_ -li “ \_\_\_\_ ” \_\_\_\_ 20 \_\_\_\_ il tarixli təliqəni əlavə edirəm.

\_\_\_\_\_  
imza

“ \_\_\_\_ ” \_\_\_\_ 20 \_\_\_\_ il

(çağırış tələbnaməsinin əks tərəfi)

**Dindirilmənin, görüşün vaxtına dair**

**MƏLUMAT**

“ \_\_\_\_ ” \_\_\_\_ 20 \_\_\_\_ il saat “ \_\_\_\_ ” “ \_\_\_\_ ” dəqiqədə başlanmışdır.

“ \_\_\_\_ ” \_\_\_\_ 20 \_\_\_\_ il saat “ \_\_\_\_ ” “ \_\_\_\_ ” dəqiqədə qurtarmışdır.

Tutulmuş (həbs edilmiş) şəxsin kameraya salınması haqqında növbətçinin rütbəsi, soyadı, adı və imzası \_\_\_\_\_

**Qeydlər:** 1. Tələbnaməyə nömrə “Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin kameradan çıxarılmasının qeydiyyatı kitabı”na müvafiq olaraq növbətçi tərəfindən qoyulur.

2. Tələbnamə yalnız bir şəxs üçün və hər dəfə dindirmə və ya görüş məqsədi ilə kameradan çıxarıldıqda doldurulur.

3. Tələbnamə 1 il müddətinə MSY-də müvafiq qovluqda saxlanılır.






“Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili

intizam Qaydaları” na

**14 nömrəli əlavə**

(orqanın adı)

MSY-nin rəisinə tutulmuş (həbs edilmiş) şəxs

(soyadı, adı və atasının adı)

tərəfindən

### **Ə R İ Z Ə**

Xahiş edirəm şəxsi hesabımda olan \_\_\_\_\_ puldan götürülməklə mənə  
(miqdar göstərilir)

(əşyanın, malın, ərzaq məhsulunun adı və sayı)

əldə edilməsinə köməklik göstərsiniz.

(imza və tarix)

**Ərizənin əks tərəfi**

Tutulmuş (həbs edilmiş) \_\_\_\_\_ müraciəti nəzərə alınaraq

onun hesabında olan \_\_\_\_\_ puldan \_\_\_\_\_ götürülərək  
(soyadı, adı və atasının adı) (miqdar göstərilir) (xərclənmiş miqdar)

\_\_\_\_\_ (alınmış əşyanın, malın, ərzaq məhsulunun adı və sayı)

\_\_\_\_\_ alınmışdır.

MSY-nin rəisi \_\_\_\_\_

(rütbəsi, soyadı, adı və imzası)

“ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ il.

Ərizəmdə qeyd etdiyim əşyaları (malları, ərzaq məhsullarını) aldım:

\_\_\_\_\_ (tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin soyadı, adı və imzası)

“ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ il.

Mühasib \_\_\_\_\_

(vəzifəsi, rütbəsi, soyadı, adı və imzası)

“ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ il.

**Qeyd.** Ərizənin bir nüsxəsi orqanın mühasibatlığına verilir, digər nüsxəsi isə tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin şəxsi işinə əlavə olunur.

“Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili

intizam Qaydaları” na

15 nömrəli əlavə

\_\_\_\_\_ rəisinə  
(orqanın adı)

\_\_\_\_\_ ünvanında yaşayan  
vətəndaş \_\_\_\_\_ tərəfindən  
(soyadı, adı və atasının adı, şəxsiyyətini təsdiq edən sənədin nömrəsi)

### Ə R İ Z Ə

Xahiş edirəm \_\_\_\_\_ müvəqqəti saxlama yerində saxlanılan  
(polis orqanının adı)

\_\_\_\_\_ (soyadı, adı və atasının adı)  
üçün sovqat qəbul edəsiniz.

Sovqatda olan ərzaq məhsullarının (əşyaların, malların) siyahısı

Sıra -si	Ərzaq məhsullarının (əşyaların, malların) adı	Çəkisi		Sayı	Qeyd
		kq	qr		

İmza \_\_\_\_\_

“ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_\_ il

Sovqatı qəbul etdi

\_\_\_\_\_ (növbətçinin rütbəsi, soyadı, adı və imzası)

Sovqatı aldı

\_\_\_\_\_ (tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin, soyadı, adı və imzası)

“ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_\_ il

### Ərizənin arxa tərəfi

#### Müvəqqəti saxlama yerlərində saxlanılan şəxslərə verilməsi və ya ötürülməsi qadağan olunmuş əşyaların

#### S İ Y A H I S I

1. Odlu və soyuq silahların bütün növləri, döyüş sursatları, partlayıcı maddələr və onların hissələri, xüsusi vasitələr (rezin dəyənəklər, əl qandalları, yayındırıcı təsir göstərən işıq-səs vasitələri, gözyaşardıcı qaz və s.), zəhərli maddələr.
  2. Kəsici və deşici alətlər.
  3. Narkotik vasitələr, psixotrop maddələr və onların prekursorları.
  4. Güclü təsir edən dərman vasitələri.
  5. Spirtli içkilərin bütün növləri, spirt qarışığı olan maddələr.
  6. Radiodalğaların (elektromaqnit dalğaların) ötürücü-boğucu qurğuları, radioelektron cihazlar və elementlər, dinləmə qurğuları və gizli kameraların detektorları (aşkaredici qurğular).
  7. Radioqəbuledicilərin və ötürücülərin bütün növləri, peycer, mobil telefon, faks, kompyuter, internet şəbəkəsinə daxil olmaq üçün vasitəçi qurğular.
  8. Müharibəni, zorakılığı, ekstremizmi, terrorçuluğu və qəddarlığı təbliğ edən, milli, dini və irqi ədavəti qızışdıran, habelə pornoqrafiya xarakterli nəşrlər, audio-video daşıyıcıları.
- Bu Siyahıda göstərilən qadağan olunmuş əşyaların tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə verilməsi və ya ötürülməsi cinayət məsuliyyətinə səbəb olur.

Siyahı ilə tanış oldum, imzamlı təsdiq edirəm.

İmza \_\_\_\_\_  
(soyadı, adı və atasının adı)




“Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili

intizam Qaydaları” na

17 nömrəli əlavə

### B İ L D İ R İ Ş

Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinin \_\_\_\_\_ maddəsi ilə  
(maddə)

n ə z ə r d ə tutulan \_\_\_\_\_ cinayətin \_\_\_\_\_ törədilməsində şübhələnildiyinə  
görə \_\_\_\_\_  
(orqanın adı)

\_\_\_\_\_ tərəfindən  
(tutulma haqqında protokol tərtib etmiş əməkdaşın vəzifəsi, rütbəsi, soyadı və adı)

tərtib olunmuş tutulma haqqında protokola əsasən \_\_\_\_\_ tarixində saat \_\_\_\_\_ MSY-yə

yerləşdirilmiş \_\_\_\_\_ barəsində həbs qətimkan  
(tutulmuş şəxsin soyadı, adı və atasının adı)

tədbirinin tətbiq edilməsi, yaxud azad olunması haqqında qərar Qanunla müəyyən edilmiş  
müddətdə daxil olmadığına görə \_\_\_\_\_

(tutulmuş şəxsin soyadı, adı və atasının adı)  
CPM-nin \_\_\_\_\_ maddələrinin tələblərinə müvafiq olaraq \_\_\_\_\_ tarixində saat \_\_\_\_\_ azad  
ediləcəkdir.

Rəis \_\_\_\_\_  
(MSY-nin rəisi, rütbəsi, soyadı, adı və imzası)

“ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_\_\_ il

Tanış oldum \_\_\_\_\_  
(müstəntiqin, təhqiqatçının rütbəsi, soyadı, adı, imzası, tarix və saat)

Orqanın ştamplı

**Qeyd.** Bildiriş tutulmuş şəxsin mövcud qanunvericiliyə uyğun olaraq MSY-də saxlanması müddətinin başa çatmasına 3 saat qalmış müstəntiqə (təhqiqatçıya) təqdim olunmalıdır.

“Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili

intizam Qaydaları” na

18 nömrəli əlavə

**Cinayət etməkdə şübhələndiyinə görə tutulmuş şəxsin  
azad edilməsi haqqında**

**QƏRAR**

“ \_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_ il saat \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_ MSY-nin rəisi \_\_\_\_\_ bu qərarı tərtib edir  
(orqanın adı) (rütbəsi, soyadı və adı)

ondan ötrü ki, həqiqətən müstəntiqə (təhqiqatçıya) xəbərdarlıq edilməsinə baxmayaraq, CM-  
nin \_\_\_\_\_ maddələri ilə müəyyən edilmiş cinayət törətməkdə şübhələndiyinə görə  
tutulmuş \_\_\_\_\_

(soyadı, adı və atasının adı)

azad edilməsi, yaxud həbs qətimkan tədbiri tətbiq edilməsi barədə qərar Qanunla müəyyən  
edilmiş müddətdə MSY-yə daxil olmadığına

görə tutulmuş \_\_\_\_\_ ” \_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_\_ il tarixində saat \_\_\_ azad etdim.  
(soyadı, adı və atasının adı)

Tutulmuş \_\_\_\_\_ azad edilməsi haqqında qərar  
(soyadı, adı və atasının adı)

\_\_\_\_\_ göndərilir.  
(kimə, hansı orqana)

“ \_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_ il saat \_\_\_\_\_.

MSY-nin rəisi \_\_\_\_\_

“Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili

intizam Qaydaları” na

19 nömrəli əlavə

**ARAYIŞ**

Həqiqətən \_\_\_\_\_  
(soyadı, adı və atasının adı)

“ \_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_ ildən “ \_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_ ilədək cinayət

törətməkdə şübhələndiyinə görə \_\_\_\_\_ müvəqqəti saxlama yerində  
(orqanın adı)  
saxlanılmışdır.

MSY-nin rəisi \_\_\_\_\_

Orqanın şampı

“ \_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_ il

“Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili

intizam Qaydaları” na

**20 nömrəli əlavə**

**Qəbz** \_\_\_\_\_

Tutulmuş (həbs edilmiş) şəxs \_\_\_\_\_ üstündə

(soyadı, adı və atasının adı)

aparılmış axtarış zamanı götürülmüş \_\_\_\_\_

(pulun, əşyaların, malların, ərzaq məhsullarının miqdarı)

saxlanması üçün anbara təhvil verilmiş, habelə kamerada saxlanılmasına icazə verilmiş

(əşyalar, mallar, ərzaq məhsulları)

\_\_\_\_\_ mənə qaytarıldı.

Əşyaların, malların, ərzaq məhsullarının anbarda saxlanılmasına dair

(şikayət və təklifləri)

Qəbzi aldım \_\_\_\_\_

(soyadı, adı, atasının adı və imzası)

“ \_\_\_\_\_ ” 20 \_\_\_\_\_ il.

**Qeydlər:**

1. Qəbzə nömrələr tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin “MSY-də saxlanılan şəxslərin uçotu” kitabında qeydiyyatda düşmüş sıra sayına uyğun qoyulur.

2. Qəbz 3 nüsxədən ibarət tərtib olunur, 1-ci nüsxə azad olan şəxsə verilir, 2-ci nüsxə onun şəxsi işinə əlavə olunur, 3-cü nüsxə MSY-də 1 il müddətinə müvafiq qovluqda saxlanılır.






### İSTİFADƏ OLUNMUŞ MƏNBƏ SƏNƏDLƏRİNİN SİYAHISI

1. [31 iyul 2014-cü il tarixli 267 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 13 avqust 2014-cü il, 172, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014-cü il, 08, maddə 1001)
2. [2 oktyabr 2014-cü il tarixli 324 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 25 oktyabr 2014-cü il, 232, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014-cü il, 10, maddə 1295)
3. [28 yanvar 2016-cı il tarixli 12 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 05 fevral 2016-cı il, 26, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, 02, maddə 355)
4. [22 sentyabr 2016-cı il tarixli 360 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti 30 sentyabr 2016-cı il, 214, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, 9, maddə 1585)
5. [25 sentyabr 2018-ci il tarixli 415 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti 27 sentyabr 2018-ci il, 216, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 9, maddə 1943)
6. [17 oktyabr 2018-ci il tarixli 457 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 19 oktyabr 2018-ci il, 235, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 10, maddə 2171)
7. [30 noyabr 2018-ci il tarixli 515 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 4 dekabr 2018-ci il, 273, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 11, maddə 2462)
8. [7 mart 2019-cu il tarixli 84 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 14 mart 2019-cu il, 59, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 3, maddə 518)
9. [9 avqust 2019-cu il tarixli 354 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 11 avqust 2019-cu il, 175, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 8, maddə 1460)
10. [8 aprel 2020-ci il tarixli 130 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 11 aprel 2020-ci il, 67, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, 4, maddə 477)
11. [26 dekabr 2020-ci il tarixli 512 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 29 dekabr 2020-ci il, 275, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, 12, V kitab, maddə 1613)
12. [2 noyabr 2021-ci il tarixli 336 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 4 noyabr 2021-ci il, 239, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021-ci il, 11, maddə 1259)
13. [21 fevral 2022-ci il tarixli 48 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 23 fevral 2022-ci il, 41, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022-ci il, 2, maddə 172)
14. [26 fevral 2022-ci il tarixli 64 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 4 mart 2022-ci il, 49, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022-ci il, 2, maddə 188)
15. [15 mart 2022-ci il tarixli 82 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 18 mart 2022-ci il, 59, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022-ci il, 3, maddə 268) (2022-ci il iyulun 1-dən qüvvəyə minir)

### QƏRARA EDİLMİŞ DƏYİŞİKLİK VƏ ƏLAVƏLƏRİN SİYAHISI

<sup>[1]</sup> [30 noyabr 2018-ci il tarixli 515 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 4 dekabr 2018-ci il, 273, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 11, maddə 2462) ilə yeni məzmununda 2-1-ci hissə əlavə edilmişdir.

<sup>[2]</sup> [22 sentyabr 2016-cı il tarixli 360 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti 30 sentyabr 2016-cı il, 214, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, 9, maddə 1585) ilə “İstintaq təcridxanalarının daxili intizam Qaydaları”nın 1.7-ci bənddə hər iki halda “**milli təhlükəsizlik naziri**” sözləri “**Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

<sup>[3]</sup> [9 avqust 2019-cu il tarixli 354 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 11 avqust 2019-cu il, 175, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 8, maddə 1460) ilə “İstintaq təcridxanalarının daxili intizam Qaydaları”nın 5.3-cü bəndində “**onların fotosəkilləri çəkilir və daktiloskopik qeydiyyatı aparılır**” sözləri “**və onların fotosəkilləri çəkilir**” sözləri ilə əvəz edilmişdir və yeni məzmununda ikinci cümlə əlavə edilmişdir.

<sup>[4]</sup> [26 dekabr 2020-ci il tarixli 512 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 29 dekabr 2020-ci il, 275, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, 12, V kitab, maddə 1613) ilə “İstintaq təcridxanalarının daxili intizam Qaydaları”nın 5.7.6-cı yarımbəndində “**qüsurları**” sözü “**pozuntuları**” sözü ilə əvəz edilmişdir.

<sup>[5]</sup> [8 aprel 2020-ci il tarixli 130 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 11 aprel 2020-ci il, 67, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, 4, maddə 477) ilə “İstintaq təcridxanalarının daxili intizam Qaydaları”nın 8.1.22-ci yarımbənd yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:  
8.1.22- psixoloji yardım almaq

<sup>[6]</sup> [7 mart 2019-cu il tarixli 84 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 14 mart 2019-cu il, 59, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 3, maddə 518) ilə “İstintaq təcridxanalarının daxili intizam Qaydaları”nın 9.1-ci bəndinin dördüncü cümləsində “**grup əlillər**” sözləri “**dərəcə əlilliyi olan şəxslər**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[7\]](#) [2 oktyabr 2014-cü il tarixli 324 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 25 oktyabr 2014-cü il, 232, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014-cü il, 10, maddə 1295) ilə “İstintaq təcridxanalarının daxili intizam Qaydaları”nın 10.1-ci bəndin ikinci cümləsinə “**şəxsin qocalığı**,” sözlərindən sonra “**yətkinlik yaşına çatmaması**,” sözləri əlavə edilmişdir.

[\[8\]](#) [2 oktyabr 2014-cü il tarixli 324 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 25 oktyabr 2014-cü il, 232, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014-cü il, 10, maddə 1295) ilə “İstintaq təcridxanalarının daxili intizam Qaydaları”nın 10.2-ci bəndə “**öz üzərinə götürmüş**” sözlərindən sonra “**milli, yaxud**” sözləri əlavə edilmişdir.

[\[9\]](#) [25 sentyabr 2018-ci il tarixli 415 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti 27 sentyabr 2018-ci il, 216, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 9, maddə 1943) ilə “İstintaq təcridxanalarının daxili intizam Qaydaları”nın 21.3-cü bəndinin ikinci cümləsində “**artırılması**” sözü “**uzadılması**” sözü ilə əvəz edilmişdir.

[\[10\]](#) [31 iyul 2014-cü il tarixli 267 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 13 avqust 2014-cü il, 172, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014-cü il, 08, maddə 1001) ilə “İstintaq təcridxanalarının daxili intizam Qaydaları”nın 21.4-cü bəndinin birinci cümləsinə “**həbs edilmiş şəxs**” sözlərindən sonra “**məhkəməyədək icraat zamanı ibtidai araşdırmaya prosessual rəhbərliyi həyata keçirən prokurorun, məhkəmə icraatı zamanı**” sözləri əlavə edilmişdir.

[\[11\]](#) [22 sentyabr 2016-cı il tarixli 360 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti 30 sentyabr 2016-cı il, 214, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, 9, maddə 1585) ilə “İstintaq təcridxanalarının daxili intizam Qaydaları”nın 22.3-cü bənddə “**Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin**” sözləri “**Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[12\]](#) [22 sentyabr 2016-cı il tarixli 360 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti 30 sentyabr 2016-cı il, 214, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, 9, maddə 1585) ilə “İstintaq təcridxanalarının daxili intizam Qaydaları”nın 26.8-ci bənddə “**Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi**” sözləri “**Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[13\]](#) [8 aprel 2020-ci il tarixli 130 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 11 aprel 2020-ci il, 67, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, 4, maddə 477) ilə “İstintaq təcridxanalarının daxili intizam Qaydaları”nın 27.4-cü bənddən (hər iki halda) “**və psixoloji**” sözləri çıxarılmışdır.

[\[14\]](#) [2 noyabr 2021-ci il tarixli 336 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 4 noyabr 2021-ci il, 239, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021-ci il, 11, maddə 1259) ilə “İstintaq təcridxanalarının daxili intizam Qaydaları”nın 27.6-cı bəndin üçüncü cümləsində “**səhiyyə**” sözü “**tibb**” sözü ilə əvəz edilmişdir.

[\[15\]](#) [2 noyabr 2021-ci il tarixli 336 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 4 noyabr 2021-ci il, 239, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021-ci il, 11, maddə 1259) ilə “İstintaq təcridxanalarının daxili intizam Qaydaları”nın 27.8.10-cu yarımbənddə “**səhiyyə**” sözü “**dövlət tibb**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[16\]](#) [28 yanvar 2016-cı il tarixli 12 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 05 fevral 2016-cı il, 26, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, 02, maddə 355) ilə “İstintaq təcridxanalarının daxili intizam Qaydaları”nın 33.7-ci bəndin ikinci cümləsində “**Şikayətin**” sözü “**Bu Qaydaların 33.8-ci bəndinə əsasən tənbeh tədbirinin tətbiqinin dayandırılması barədə qərar qəbul edildiyi hallar istisna olmaqla, şikayətin**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[17\]](#) [28 yanvar 2016-cı il tarixli 12 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 05 fevral 2016-cı il, 26, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, 02, maddə 355) ilə “İstintaq təcridxanalarının daxili intizam Qaydaları”na yeni məzmununda 33.8-ci bənd əlavə edilmişdir.

[\[18\]](#) [31 iyul 2014-cü il tarixli 267 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 13 avqust 2014-cü il, 172, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014-cü il, 08, maddə 1001) ilə “Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili intizam Qaydaları”nın 1.3-cü bəndə “**seçilməsi**” sözündən sonra “**və ya tutulma müddətinin uzadılması**” sözləri əlavə edilmişdir.

[\[19\]](#) [31 iyul 2014-cü il tarixli 267 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 13 avqust 2014-cü il, 172, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014-cü il, 08, maddə 1001) ilə “Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili intizam Qaydaları”nın 1.5-ci bəndin birinci cümləsinə “**həbs edilmiş şəxs**” sözlərindən sonra “**məhkəməyədək icraat zamanı ibtidai araşdırmaya prosessual rəhbərliyi həyata keçirən prokurorun, məhkəmə icraatı zamanı**” sözləri əlavə edilmişdir.

[\[20\]](#) [22 sentyabr 2016-cı il tarixli 360 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti 30 sentyabr 2016-cı il, 214, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, 9, maddə 1585) ilə “Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili intizam Qaydaları”nın 1.7-ci bəndində “**Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi**” sözləri “**Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[30 noyabr 2018-ci il tarixli 515 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 4 dekabr 2018-ci il, 273, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 11, maddə 2462) ilə “Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili intizam Qaydaları”nın 1.7-ci bəndinə “**Daxili İşlər Nazirliyi**” sözlərindən sonra “**Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyi**” sözləri əlavə edilmişdir.

[26 fevral 2022-ci il tarixli 64 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 4 mart 2022-ci il, 49, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022-ci il, 2, maddə 188) ilə “Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili intizam Qaydaları”nın 1.7-ci bəndinin birinci cümləsində “**Vergilər Nazirliyi**” sözləri “**İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidməti**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[21\]](#) [9 avqust 2019-cu il tarixli 354 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 11 avqust 2019-cu il, 175, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 8, maddə 1460) ilə “Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili intizam Qaydaları”nın 2.1-ci bəndində “**onların fotosəkilləri çəkilir və daktiloskopik qeydiyyatı aparılır**” sözləri “**və onların fotosəkilləri çəkilir**” sözləri ilə əvəz edilmişdir və yeni məzmununda dördüncü cümlə əlavə edilmişdir.

[22] [17 oktyabr 2018-ci il tarixli 457 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 19 oktyabr 2018-ci il, 235, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 10, maddə 2171) ilə “Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili intizam Qaydaları”nın 1.3-cü bəndində və 2.2.3-cü yarımbəndində “və ya cəzadan şərti olaraq vaxtından əvvəl azad etmənin” sözləri “, cəzadan şərti olaraq vaxtından əvvəl azad etmənin və ya cəzanın çəkilməsinin təxirə salınmasının” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[23] [8 aprel 2020-ci il tarixli 130 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 11 aprel 2020-ci il, 67, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, 4, maddə 477) ilə “Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili intizam Qaydaları”nın 2.8-ci bənddən (hər iki halda) “və psixoloji” sözləri çıxarılmışdır.

[24] [21 fevral 2022-ci il tarixli 48 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 23 fevral 2022-ci il, 41, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022-ci il, 2, maddə 172) ilə “Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili intizam Qaydaları”nın 2.26-cı bəndin ikinci cümləsində “sanitar-epidemioloji nəzarət” sözləri “tibbi-sanitariya” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[25] [8 aprel 2020-ci il tarixli 130 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 11 aprel 2020-ci il, 67, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, 4, maddə 477) ilə “Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili intizam Qaydaları”nın 4.1.22-ci yarımbənd yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi.  
4.1.22. psixoloji yardım almaq;

[26] [28 yanvar 2016-cı il tarixli 12 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 05 fevral 2016-cı il, 26, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, 02, maddə 355) ilə “Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili intizam Qaydaları”nın 9.4-cü bəndin ikinci cümləsində “Şikayətin” sözü “Bu Qaydaların 9.4-1-ci bəndinə əsasən zərərin ödənilməsi haqqında çıxarılmış qərarın icrasının dayandırılması barədə qərar qəbul edildiyi hallar istisna olmaqla, şikayətin” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[27] [28 yanvar 2016-cı il tarixli 12 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 05 fevral 2016-cı il, 26, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, 02, maddə 355) ilə “Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili intizam Qaydaları”na yeni məzmununda 9.4-1-ci bənd əlavə edilmişdir.

[28] [21 fevral 2022-ci il tarixli 48 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 23 fevral 2022-ci il, 41, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022-ci il, 2, maddə 172) ilə “Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili intizam Qaydaları”nın 10.14-cü bəndində “Sanitar-epidemioloji nəzarət” sözləri “Tibbi-sanitariya” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[29] [8 aprel 2020-ci il tarixli 130 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 11 aprel 2020-ci il, 67, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, 4, maddə 477) ilə “Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili intizam Qaydaları”nın 10.17-ci bənd yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:  
10.17. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin müraciəti əsasında ona psixoloji yardım göstərilməsi məqsədi ilə MSY-yə mütəxəssis dəvət olunur.

[30] [7 mart 2019-cu il tarixli 84 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 14 mart 2019-cu il, 59, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 3, maddə 518) ilə “Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili intizam Qaydaları”nın 12.1-ci bəndin dördüncü cümləsində “qrup əlillərin, hamilə qadınlara” sözləri “dərəcə əlilliyi olan şəxslərin, hamilə qadınların” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[31] [21 fevral 2022-ci il tarixli 48 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 23 fevral 2022-ci il, 41, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022-ci il, 2, maddə 172) ilə “Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili intizam Qaydaları”nın 12.10-cu bəndin üçüncü cümləsində “sanitar” sözü “sanitariya nəzarəti” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[32] [25 sentyabr 2018-ci il tarixli 415 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti 27 sentyabr 2018-ci il, 216, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 9, maddə 1943) ilə “Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili intizam Qaydaları”nın 13.3.2-ci yarımbəndə “başa çatdıqda” sözlərindən sonra “və həbsdə saxlanmanın son müddəti Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin 159.8-159.10-cu maddələrində nəzərdə tutulmuş qaydada uzadılmadıqda” sözləri əlavə edilmişdir.

[33] [25 sentyabr 2018-ci il tarixli 415 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti 27 sentyabr 2018-ci il, 216, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 9, maddə 1943) ilə “Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili intizam Qaydaları”na yeni məzmununda 13.3.2-1-ci yarımbənd əlavə edilmişdir.

[34] [2 noyabr 2021-ci il tarixli 336 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 4 noyabr 2021-ci il, 239, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021-ci il, 11, maddə 1259) ilə Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili intizam Qaydaları”nın 10.16-cı bəndin birinci cümləsində və 13.8-ci bəndində “səhiyyə orqanlarının” sözləri “dövlət” sözü ilə əvəz edilmişdir.

[35] [21 fevral 2022-ci il tarixli 48 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 23 fevral 2022-ci il, 41, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022-ci il, 2, maddə 172) ilə “Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili intizam qaydaları”na 9 nömrəli əlavə - “MSY-də keçirilən sanitariya-gigiyena tədbirlərinin qeydiyyatı Kitabı”nın “Qeyd”ində “sanitar-epidemioloji” sözləri “tibbi-sanitariya” sözləri ilə əvəz edilmişdir.